

Kontrollutvalget i Alta kommune

KONTROLLUTVALGSMØTE

Møtestart: 05.02.2026 kl. 10:00
Møtested: Formannskapssalen - Parksenteret

Saksliste:

01/26	Godkjenning av innkalling
02/26	Godkjenning av saksliste
03/26	Protokoll fra forrige møte i kontrollutvalget
04/26	Høring i kontrollutvalget- kommunens håndtering av lovlighetskontroll av vedtak fattet i kommunestyret i sak 48/25
05/26	Rapport fra forvaltningsrevisjon - kontraktinngåelse for midlertidige lokaler
06/26	Årsmelding 2025 for kontrollutvalget i Alta kommune
07/26	Orientering om kommunestyrets budsjettvedtak for 2026
08/26	Eventuell deltakelse på fagdag for kontrollutvalg – Alta 9. april 2026
09/26	Eventuell deltakelse på FKT fagkonferanse 2.-3 juni 2026
10/26	Referater møte 01-25

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	5. februar 2026	J.nr:	KUSEK02387

Sak 1/26

GODKJENNING AV INNKALLING

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner innkalling til møte 5.februar 2026

Saksopplysninger:

I henhold til kontrollutvalgets reglement skal godkjenning av innkalling og saksliste være faste saker på kontrollutvalgets saksliste.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalget godkjenner innkalling til møte 5.februar 2026.

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	5. februar 2026	J.nr:	KUSEK02386

Sak 2/26

GODKJENNING AV SAKSLISTE

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner saksliste til møte 5. februar 2026

Saksopplysninger:

I henhold til kontrollutvalgets reglement skal godkjenning av innkalling og saksliste være faste saker på kontrollutvalgets saksliste.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalget godkjenner saksliste til møte 5. februar 2026.

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	5. februar 2026	J.nr:	KUSEK02388

Sak 3/26

PROTOKOLL FRA FORRIGE MØTE I KONTROLLUTVALGET

Vedlegg:

Godkjent protokoll fra møte i kontrollutvalget den 20. November 2025

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar godkjent protokoll til orientering.

Saksopplysninger:

I vedtatt reglement for kontrollutvalget framgår det at protokollen godkjennes per epost eller digitalt av møtende medlemmer/varamedlemmer. Det framgår videre at godkjent protokoll skal sendes til utvalgets medlemmer/varamedlemmer, ordføreren, kommunedirektøren og oppdragsansvarlige revisorer. Det framgår også at godkjent protokoll legges fram til gjennomgang/orientering på det etterfølgende møte i kontrollutvalget.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet foreslår at kontrollutvalget tar godkjent protokoll til orientering.

Kontrollutvalget i Alta kommune

M Ø T E P R O T O K O L L

Møte nr. 5-25
Tid: 20.11.2025 kl. 10:00 - 14.05
Sted: Møterom Katedralparken 2. etasje - Parksenteret

Til stede: Marianne Haukland, leder
Otto Erik Aas, nestleder
Alf Bjørn, medlem
Gjermund Thomassen, medlem
Magnus Juan Belles, medlem
Ronny Kristiansen, varamedlem

Meldt forfall: Rut Olsen, medlem
Roger Blomquist, varamedlem

Ikke møtt: Bente Haug, medlem

Andre: **Alta kommune**
Kommunedirektør Oddvar Konst, i sak 52/25

KomrevNOrd IKS

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Tove Sundstrøm Kronstad, via Teams i sak 52/25 - 56/25

Kusek IKS

Daglig leder Kate Larsen, via Teams i sal 48/25 til 52/25
Rådgiver Anne Berit Bæhr

SAKSLISTE

- 48/25 Godkjenning av innkalling
- 49/25 Godkjenning av saksliste
- 50/25 Protokoll fra forrige møte i kontrollutvalget
- 51/25 Regional dagssamling for kontrollutvalg i Vest- Finnmark i regi av Forum for kontroll og tilsyn (FKT)
- 52/25 Orientering om økonomisk situasjon i Alta kommune
- 53/25 Revisjonsstrategi 2025 for Alta kommune
- 54/25 Forenklet etterlevelseskontroll for økonomiforvaltning 2025 - revisors risiko- og vesentlighetsvurdering
- 55/25 Revisjonsstrategi 2025 Alta Havn KF

- 56/25 Statusrapport - forvaltningsrevisjon av kontraktinngåelse for midlertidige rådhuslokaler- Alta kommune
- 57/25 Oppfølging av forvaltningsrevisjon i sikkerhet og beredskap- Alta kommune - 2021
- 58/25 Oppfølging av forvaltningsrevisjon om rus og psykisk helsevern, Alta kommune
- 59/25 Oppfølging av forvaltningsrevisjon om rutiner for ansettelser
- 60/25 Henvendelse til kontrollutvalget i Alta kommune
- 61/25 Årsplan og møteplan 2026 - Kontrollutvalget i Alta kommune
- 62/25 Referater

Leder Marianne Haukland åpnet møtet og ønsket velkommen. Under oppropet ble gyldige grunner for forfall (i henhold til gjeldende regelverk) gjennomgått og diskutert.

SAK 48/25 GODKJENNING AV INNKALLING

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner innkalling til møte 20. November 2025.

Behandling:

Kontrollutvalget godkjenner innkalling til møte 20. November 2025.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner innkalling til møte 20. November 2025.

SAK 49/25 GODKJENNING AV SAKSLISTE

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner saksliste til møte 20. november 2025.

Behandling:

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner saksliste til møte 20. november 2025.

SAK 50/25 PROTOKOLL FRA FORRIGE MØTE I KONTROLLUTVALGET

Vedtak:

Godkjent protokoll fra møtet i kontrollutvalget den 9 september 2025.

Behandling:

Kontrollutvalget godkjenner innkalling til møte 20. November 2025.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Godkjent protokoll fra møtet i kontrollutvalget den 9 september 2025.

SAK 51/25 REGIONAL DAGSSAMLING FOR KONTROLLUTVALG I VEST- FINNMARK I REGI AV FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN (FKT)

Vedtak:

Kontrollutvalget stiller seg positive til det foreslåtte opplegget for regional dagssamling i regi av FKT, forutsatt at kostnadene dekkes gjennom kursavgift og at det er tilstrekkelig påmelding fra kontrollutvalgene i Vest-Finnmark.

Behandling:

Sekretariatet orienterte om saken, og presenterte forslag til program.

Kontrollutvalget diskuterte saken og stilte spørsmål.

Kontrollutvalget kom med følgende innspill til temaer i tillegg til det som FKT har foreslått:
Inhabilitet og korrupsjon (spesielt) i små samfunn

Kontrollutvalget oppfordrer medlemmer og varamedlemmer i kontrollutvalget i Alta å melde seg på til seminaret den 9. april 2026. Sekretariatet sender ut informasjon når utlysningen er klar.

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget stiller seg positive til det foreslåtte opplegget for regional dagssamling i regi av FKT, forutsatt at kostnadene dekkes gjennom kursavgift og at det er tilstrekkelig påmelding fra kontrollutvalgene i Vest-Finnmark.

SAK 52/25 ORIENTERING OM ØKONOMISK SITUASJON I ALTA KOMMUNE

Vedtak:

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens og revisorens redegjørelse til orientering.

Behandling:

Kommunedirektøren orienterte om den økonomiske situasjonen i Alta, og om formannskapetets behandling av budsjettet for 2026.

Oppdragsansvarlig revisor orienterte om revisorens ansvar og rolle i kommunal økonomiforvaltning.

Kontrollutvalget drøftet saken og stilte spørsmål.

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens og revisorens redegjørelse til orientering.

SAK 53/25 REVISJONSSTRATEGI 2025 FOR ALTA KOMMUNE

Vedtak:

Revisjonsstrategien for Alta kommune for regnskapsåret 2025 tas til orientering.

Behandling:

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor presenterte revisjonsstrategien for Alta kommune for regnskapsåret 2025.

Kontrollutvalget drøftet saken og stilte spørsmål.

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Revisjonsstrategien for Alta kommune for regnskapsåret 2025 tas til orientering.

**SAK 54/25 FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL FOR ØKONOMIFORVALTNING 2025
- REVISORS RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING**

Vedtak:

Kontrollutvalget viser til revisors presentasjon av 20. November 2025 hvor det orienteres om den risiko- og vesentlighetsvurdering som er gjort i forbindelse med forenklet etterlevelseskontroll for regnskapsåret 2025.

Kontrollutvalget tar revisjonens presentasjon til orientering.

Behandling:

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor presenterte revisors risiko- og vesentlighetsvurderingen for forenklet etterlevelseskontroll i regnskapsåret 2025.

Kontrollutvalget drøftet saken og stilte spørsmål.

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til revisors presentasjon av 20. November 2025 hvor det orienteres om den risiko- og vesentlighetsvurdering som er gjort i forbindelse med forenklet etterlevelseskontroll for regnskapsåret 2025.

Kontrollutvalget tar revisjonens presentasjon til orientering.

SAK 55/25 REVISJONSSTRATEGI 2025 ALTA HAVN KF

Vedtak:

Revisjonsstrategien for Alta Havn KF for regnskapsåret 2025 tas til orientering.

Behandling:

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor presenterte revisjonsstrategien for Alta Havn KF for regnskapsåret 2025.

Kontrollutvalget drøftet saken og stilte spørsmål.

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Revisjonsstrategien for Alta Havn KF for regnskapsåret 2025 tas til orientering.

**SAK 56/25 STATUSRAPPORT - FORVALTNINGSREVISJON AV KONTRAKTINNGÅELSE FOR
MIDLERTIDIGE RÅDHUSLOKALER- ALTA KOMMUNE**

Vedtak:

Kontrollutvalget tar revisorens statusoppdatering om forvaltningsrevisjonen av kontraktsinngåelse for midlertidige rådhuslokaler til orientering.

Kontrollutvalget behandler rapporten i neste ordinære møte.

Behandling:

Sekretariatet orienterte om saken.

Kontrollutvalget drøftet saken og stilte spørsmål.

Omforent forslag til endring i sekretariatets forslag til vedtak:

Avsnitt 2 endres til *Kontrollutvalget behandler rapporten i neste ordinære møte.*

Sekretariatets forslag til vedtak med kontrollutvalgets endring ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisorens statusoppdatering om forvaltningsrevisjonen av kontraktsinngåelse for midlertidige rådhuslokaler til orientering.

Kontrollutvalget behandler rapporten på et ekstra ordinært møte den XX.12.25.

**SAK 57/25 OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJON I SIKKERHET OG BEREDSKAP-
ALTA KOMMUNE - 2021**

Vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget tar kommunedirektørens skriftlige redegjørelse vedrørende oppfølging av kommunestyrets vedtak 79/22 i tilknytning til forvaltningsrevisjonsrapport «Sikkerhet og beredskap» til orientering.

Kontrollutvalget merker seg at administrasjonen har fulgt opp kommunestyrets vedtak i tråd med anbefalingene i revisjonsrapporten, og kommunestyrets tillegg om å innskjerpe rutiner for skriftlig dokumentasjon.

2. Kontrollutvalget vedtar å oversende saken til kommunestyret med følgende innstilling: Kommunestyret viser til kontrollutvalgets oversendelse av sak 58/25 Oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjekt – «sikkerhet og beredskap» jfr. kommunestyrets vedtak i sak 79/22.

Kommunestyret merker seg at administrasjonen har fulgt opp kommunestyrets vedtak i tråd med anbefalingene i revisjonsrapporten, og kommunestyrets tillegg om å innskjerpe rutiner for skriftlig dokumentasjon

Behandling:

Sekretariatet orienterte om saken.

Kontrollutvalget drøftet saken og stilte spørsmål.

Sekretariatets forslag ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget tar kommunedirektørens skriftlige redegjørelse vedrørende oppfølging av kommunestyrets vedtak 79/22 i tilknytning til forvaltningsrevisjonsrapport «Sikkerhet og beredskap» til orientering.

Kontrollutvalget merker seg at administrasjonen har fulgt opp kommunestyrets vedtak i tråd med anbefalingene i revisjonsrapporten, og kommunestyrets tillegg om å innskjerpe rutiner for skriftlig dokumentasjon.

2. Kontrollutvalget vedtar å oversende saken til kommunestyret med følgende innstilling:
Kommunestyret viser til kontrollutvalgets oversendelse av sak 58/25 Oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjekt – «sikkerhet og beredskap» jfr. kommunestyrets vedtak i sak 79/22.

Kommunestyret merker seg at administrasjonen har fulgt opp kommunestyrets vedtak i tråd med anbefalingene i revisjonsrapporten, og kommunestyrets tillegg om å innskjerpe rutiner for skriftlig dokumentasjon

SAK 58/25 OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJON OM RUS OG PSYKISK HELSEVERN , ALTA KOMMUNE

Vedtak/ innstilling:

1. Kontrollutvalget tar kommunedirektørens skriftlige redegjørelse vedrørende oppfølging av kommunestyrets vedtak 53/22 i tilknytning til forvaltningsrevisjonsrapport «Rus og psykisk helsevern» til orientering.

Kontrollutvalget har merket seg at kommunestyrets vedtak i sak 53/22 er fulgt opp av administrasjonen, gjennom konkrete organisatoriske endringer, kompetanseheving og etablering av nye samarbeidsstrukturer. Tiltakene vurderes å være i tråd med rapportens anbefalinger.

2. Kontrollutvalget vedtar å oversende saken til kommunestyret med følgende innstilling:
Kommunestyret viser til kontrollutvalgets oversendelse av sak 59/25 Oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjekt – «Rus og psykisk helsevern» jfr. kommunestyrets vedtak i sak 53/22.

Kommunestyret har merket seg at kommunestyrets vedtak 53/22 er fulgt opp av administrasjonen, gjennom konkrete organisatoriske endringer, kompetanseheving og etablering av nye samarbeidsstrukturer. Tiltakene vurderes å være i tråd med rapportens anbefalinger.

Behandling:

Sekretariatet orienterte om saken.

Kontrollutvalget drøftet saken og stilte spørsmål.

Sekretariatets forslag ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget tar kommunedirektørens skriftlige redegjørelse vedrørende oppfølging av kommunestyrets vedtak 53/22 i tilknytning til forvaltningsrevisjonsrapport «Rus og psykisk helsevern» til orientering.

Kontrollutvalget har merket seg at kommunestyrets vedtak i sak 53/22 er fulgt opp av administrasjonen, gjennom konkrete organisatoriske endringer, kompetanseheving og etablering av nye samarbeidsstrukturer. Tiltakene vurderes å være i tråd med rapportens anbefalinger.

2. Kontrollutvalget vedtar å oversende saken til kommunestyret med følgende innstilling:
Kommunestyret viser til kontrollutvalgets oversendelse av sak 59/25 Oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjekt – «Rus og psykisk helsevern» jfr. kommunestyrets vedtak i sak 53/22.

Kommunestyret har merket seg at kommunestyrets vedtak 53/22 er fulgt opp av administrasjonen, gjennom konkrete organisatoriske endringer, kompetanseheving og etablering av nye samarbeidsstrukturer. Tiltakene vurderes å være i tråd med rapportens anbefalinger.

SAK 59/25 OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJON OM RUTINER FOR ANSETTELSE

Vedtak/ innstilling:

1. Kontrollutvalget tar kommunedirektørens skriftlige redegjørelse vedrørende oppfølging av kommunestyrets vedtak 20/22 i tilknytning til forvaltningsrevisjonsrapport «Rutiner for ansettelse» til orientering.

Kontrollutvalget har merket seg at administrasjonen har oppfylt kommunestyrets vedtak og således styrket rutiner for ansettelse, i tråd med anbefalingene i vedtaket.

2. Kontrollutvalget vedtar å oversende saken til kommunestyret med følgende innstilling: Kommunestyret viser til kontrollutvalgets oversendelse av sak 60/25 Oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjonsrapport – «Rutiner for ansettelse» jfr. kommunestyrets vedtak i sak 20/22.

Kommunestyret merker seg at administrasjonen har oppfylt kommunestyrets vedtak og således styrket rutiner for ansettelse, i tråd med anbefalingene i vedtaket.

Behandling:

Sekretariatet presenterte saken.

Kontrollutvalget drøftet saken og stilte spørsmål.

Leder hadde forslag til endring:

Avsnitt 2 i pkt. 1 endres til:

Kontrollutvalget har merket seg at administrasjonen har oppfylt kommunestyrets vedtak og således styrket rutiner for ansettelse, i tråd med anbefalingene i vedtaket.

Avsnitt 2 i pkt. 2 endres til:

Kommunestyret merker seg at administrasjonen har oppfylt kommunestyrets vedtak og således styrket rutiner for ansettelse, i tråd med anbefalingene i vedtaket.

Sekretariatets forslag til vedtak med leder forslag til endringer ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget tar kommunedirektørens skriftlige redegjørelse vedrørende oppfølging av kommunestyrets vedtak 20/22 i tilknytning til forvaltningsrevisjonsrapport «Rutiner for ansettelse» til orientering.

Kontrollutvalget har merket seg at administrasjonen har fulgt opp kommunestyrets vedtak i tråd med anbefalingene i vedtaket.

2. Kontrollutvalget vedtar å oversende saken til kommunestyret med følgende innstilling: Kommunestyret viser til kontrollutvalgets oversendelse av sak 60/25 Oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjonsrapport – «Rutiner for ansettelse» jfr. kommunestyrets vedtak i sak 20/22.

Kommunestyret merker seg at administrasjonen har fulgt opp kommunestyrets vedtak i tråd med anbefalingene i vedtaket.

SAK 60/25 HENVENDELSE TIL KONTROLLUTVALGET I ALTA KOMMUNE

Vedtak:

Kontrollutvalget ber sekretariatet invitere ordfører og representant for avsenderne av henvendelsen til høring i kontrollutvalget i neste møte. Kontrollutvalget tar stilling til saken etter gjennomført høring.

Kontrollutvalget ber sekretariatet gjennomføre nødvendig faktakartlegging og -utredning, og sikre faglig støtte slik at utvalget har et forsvarlig og godt dokumentert grunnlag for å fatte beslutning i saken.

Behandling:

Sekretariatet presenterte saken. Kontrollutvalget drøftet saken og stilte spørsmål.

Leder i kontrollutvalget foreslo følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget ber sekretariatet invitere ordfører og representant for avsenderne av henvendelsen til høring i kontrollutvalget i neste møte. Kontrollutvalget tar stilling til saken etter gjennomført høring.

Kontrollutvalget ber sekretariatet gjennomføre nødvendig faktakartlegging og -utredning, og sikre faglig støtte slik at utvalget har et forsvarlig og godt dokumentert grunnlag for å fatte beslutning i saken.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sekretariatet har ikke noen forslag til vedtak i denne saken.

SAK 61/25 ÅRSPLAN OG MØTEPLAN 2026 - KONTROLLUTVALGET I ALTA KOMMUNE

Vedtak:

1. Årsplan og møteplan 2026 for kontrollutvalget i Alta kommune vedtas. Årsplanen/møteplanen sendes til kommunen med oppfordring om at kontrollutvalgets møtedatoer tas inn i kommunens politiske møtekalender på kommunens hjemmeside. Det

samme gjelder for innkallinger, saksdokumenter og protokoller i tilknytning til k
ontrollutvalgets møter.

Kontrollutvalgets arbeid gjennom året, rapporteres i kontrollutvalgets årsmelding og som særskilte saker til kommunestyret.

2. Kontrollutvalget i Alta kommune vedtar foreløpig møteplan for 2026:

Torsdag 5. februar 2026
Torsdag 30. april 2026
Torsdag 11. juni 2026
Torsdag 24. september 2026
Torsdag 19. november 2026

Kontrollutvalgets leder bemyndiges å gjøre nødvendige endringer i møteplanen i samråd med sekretariatet dersom det er behov for det.

3. Kontrollutvalget ber sekretariatet utarbeide en statusoppsummering av kontrollutvalgets virksomhet de to første årene, som viser hvilke saker utvalget har behandlet og hvordan utvalget jobber. Oppsummeringen skal brukes til rapportering mot kommunestyret og media, og saken legges frem til neste møte.

Behandling:

Sekretariatet presenterte årsplan og møteplan. Kontrollutvalget drøftet saken og stilte spørsmål.

Omforent forslag til endringer i møteplan:

*Torsdag 9. september 2026 endres til torsdag 24. september 2026
Torsdag 10. november 2026 endres til torsdag 19. november 2026*

Omforent forslag fra kontrollutvalget som et tillegg til sekretariatets forslag:

Kontrollutvalget ber sekretariatet utarbeide en statusoppsummering av kontrollutvalgets virksomhet de to første årene, som viser hvilke saker utvalget har behandlet og hvordan utvalget jobber. Oppsummeringen skal brukes til rapportering mot kommunestyret og media, og saken legges frem til neste møte.

Sekretariatets forslag med kontrollutvalgets endringer i møteplanen og tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

1. Årsplan og møteplan 2026 for kontrollutvalget i Alta kommune vedtas.
Årsplanen/møteplanen sendes til kommunen med oppfordring om at kontrollutvalgets møtedatoer tas inn i kommunens politiske møtekalender på kommunens hjemmeside. Det

samme gjelder for innkallinger, saksdokumenter og protokoller i tilknytning til kontrollutvalgets møter.

Kontrollutvalgets arbeid gjennom året, rapporteres i kontrollutvalgets årsmelding og som særskilte saker til kommunestyret.

2. Kontrollutvalget i Alta kommune vedtar foreløpig møteplan for 2026:

- Torsdag 5. februar 2026
- Torsdag 30. April 2026
- Torsdag 11. juni 2026
- Torsdag 9. september 2026
- Torsdag 10. November 2026

Kontrollutvalgets leder bemyndiges å gjøre nødvendige endringer i møteplanen i samråd med sekretariatet dersom det er behov for det.

SAK 62/25 REFERATER

1. **Referatsak 16/25**

Invitasjon til NKRF kontrollutvalgskonferanse 2026

Vedtak:

Referatsak 16/25 tas til orientering.

Behandling:

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsak 16/25 tas til orientering.

2. **Referatsak 17/25**

Melding om vedtak kontrollutvalget – Rapport forvaltningsrevisjon av IKT i grunnskolen

Vedtak:

Referatsak 17/25 tas til orientering.

Behandling:

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsak 17/25 tas til orientering.

3. **Referatsak 18/25**

Melding om vedtak kontrollutvalget – Rapport forvaltningsrevisjon av avvik og varsling, Alta kommune

Vedtak:

Referatsak 18/25 tas til orientering.

Behandling:

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsak 18/25 tas til orientering.

4. Referatsak 19/25

Melding om vedtak – Fritak fra politiske verv- Eskild Bakke

Vedtak:

Referatsak 19/25 tas til orientering.

Behandling:

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsak 19/25 tas til orientering.

5. Referatsak 20/25

Melding om vedtak- Nyvalg kontrollutvalg for perioden 2023 - 2027

Vedtak:

Referatsak 20/25 tas til orientering.

Behandling:

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsak 20/25 tas til orientering.

Møtet hevet kl. 14.05

Marianne Haukland
leder

Otto Erik Aas
nestleder

Alf Bjørn
medlem

Møte i kontrollutvalget i Alta kommune - 20.11.2025

Gjermund Thomassen
medlem

Magnus Juan Belles
medlem

Ronny Kristiansen
varamedlem

Anne Berit Bæhr
rådgiver/sekretær

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Altakommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	5. februar 2026	J.nr:	KUSEK02347

Sak 4/26

HØRING I KONTROLLUTVALGET- KOMMUNENS HÅNDTERING AV LOVLIGHETSKONTROLL AV VEDTAK FATTET I KOMMUNESTYRET I SAK 48/25

Saksdokumenter:

- Vedlegg 1: Henvendelse til kontrollutvalget, datert 21.10.2025
- Vedlegg 2: Foreløpig rapport - Faktakartlegging- Alta kommunes håndtering av kravet om lovlighetskontroll av vedtak fattet i sak PS 48/25 av kommunestyret
- Veileder for høringer «Høring i kontrollutvalget ? Ugitt av Forum for kontroll og tilsyn i 2014, ikke vedlagt men kan hentes her: [Høring i kontrollutvalget - Forum for kontroll og tilsyn](#)
- Kontrollutvalgets rutiner for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget. ikke vedlagt, kan hentes her : [Rutiner-for-handtering-av-henvendelser-til-kontrollutvalget-i-Alta-kommune](#)

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar foreløpig rapport- Faktakartlegging om Alta kommunes håndtering av kravet om lovlighetskontroll av vedtak fattet i sak PS 48/25 av kommunestyret, til orientering.

Kontrollutvalget ber sekretariatet innarbeide opplysninger som kommer frem i høringen i det videre arbeidet med rapporten. Kontrollutvalget ber sekretariatet fremme rapporten som egen sak til neste møte i kontrollutvalget.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget behandlet saken i møte 20. november 2025 i sak 60/25, og fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget ber sekretariatet invitere ordfører og representant for avsenderne av henvendelsen til høring i kontrollutvalget i neste møte. Kontrollutvalget tar stilling til saken etter gjennomført høring.

Kontrollutvalget ber sekretariatet gjennomføre nødvendig faktakartlegging og -utredning, og sikre faglig støtte slik at utvalget har et forsvarlig og godt dokumentert grunnlag for å fatte beslutning i saken.

I tråd med vedtaket har sekretariatet invitert kommunestyrerepresentant Claus Jørstad, ordfører Jan Martin Rishaug og kommunedirektør Oddvar Konst til kontrollutvalgets møte i februar 2026. Kommunedirektør Oddvar Konst er forhindret fra å delta, og direktør for helse og omsorg John Helland møter i hans sted.

Høringen gjennomføres på følgende måte: De inviterte aktørene innleder først om saken sett fra sitt ståsted. Etter innledningene vil leder i kontrollutvalget stille spørsmål, det vises til rapportutkastet kap. 6.2 (vedlegg 2) Det åpnes også for åpne spørsmål fra utvalgets medlemmer.

Det blir skrevet referat fra høringen, og denne anses som en del av den samlede faktakartleggingen i saken. Formålet med høringen er i prinsippet kun å fremskaffe informasjon for å opplyse saken.

Sekretariatet har innhentet og sammenstilt informasjon om prosessen knyttet til kommunens saksbehandling av kravet om lovlighetskontroll (se vedlegg 2). Kartleggingen bygger på skriftlige kilder, herunder møteprotokoller, korrespondanse, tidligere saksframlegg og øvrig relevant dokumentasjon. I tillegg er gjeldende regelverk knyttet til de aktuelle temaene og problemstillingene gjennomgått.

Følgende problemstillinger legges til grunn for kontrollutvalgets faktakartlegging og høring:

- Har Alta kommune håndtert kravet om lovlighetskontroll av vedtak fattet i sak PS 48/25 til kommunestyret i tråd med gjeldende lovkrav og kommunens egne rutiner og etablert praksis?
- Ble kommunelovens regler om fastsettelse av sakliste fulgt ved behandlingen av spørsmålet om hvorvidt saken om lovlighetskontroll av PS 48/25 skulle settes på dagsorden i kommunestyremøte 21.10.25?

Sekretariatets vurdering:

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

Sekretariatet har utarbeidet et utkast til en rapport basert på tidligere innhentet informasjon (vedlegg 2). Informasjonen som kommer frem i høringen vil bli innarbeidet i rapporten. På bakgrunn av både tidligere innhentet informasjon og opplysninger fra høringen skal kontrollutvalget vurdere, konkludere og ta stilling til hvordan saken eventuelt skal følges opp videre.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget ber sekretariatet utarbeide en oppsummering av høringen, som innarbeides i rapporten og fremmes som egen sak til neste møte i kontrollutvalget. På grunnlag av saksutredningen fra sekretariatet, samt rapporten, vurderer kontrollutvalget i neste møte om og eventuelt hvordan henvendelsen skal følges opp videre.

Klage til kontrollutvalget – Manglende fremleggelse av klagesak PS48/25

Dato: 21.10.2025

Til: Kontrollutvalget i Alta kommune

Fra: Claus Jørstad, Svein Berg, Inger Svendsen, Linda Bræck

Vi viser til klagesak PS48/25 som tidligere ble behandlet av Alta kommune og deretter oversendt til Statsforvalteren for klagebehandling. Statsforvalteren har returnert saken til kommunen for ny behandling, med pålegg om at saken skal behandles i kommunestyret.

Til tross for dette har ordføreren valgt ikke å sette saken på dagsorden i kommunestyrets møte i dag. Begrunnelse gitt fra ordføreren er at saken i stedet vil bli satt opp i neste møte, planlagt om lag én måned. Dette innebærer en uforsvarlig forsinkelse i saksbehandlingen, og vi mener dette er i strid med både forvaltningsloven § 11 a og kommuneloven § 25-1.

Juridisk grunnlag

- Forvaltningsloven § 11 a slår fast at en sak skal forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold. Dersom det går mer enn én måned, skal parten få et foreløpig svar med opplysning om grunnen til forsinkelsen og når avgjørelse kan ventes.
- Kommuneloven § 11-8 regulerer ordførerens myndighet til å fastsette sakliste, men kommunestyret kan selv beslutte å ta opp saker til behandling dersom det foreligger tungtveiende grunner.
- Kommuneloven § 25-1 pålegger kontrollutvalget å føre tilsyn med at den kommunale forvaltningen skjer i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og kommunestyrets vedtak.

Vurdering

Når en sak er returnert fra Statsforvalteren, er kommunen forpliktet til å behandle den snarest mulig. Å utsette behandlingen med en måned uten saklig grunn er ikke i tråd med kravet om forsvarlig saksbehandlingstid. Dette bidrar til unødig forsinkelse av klageprosessen og kan svekke tilliten til kommunens forvaltningspraksis.

Anmodning

Vi ber derfor kontrollutvalget om å:

1. Undersøke hvorfor sak PS48/25 ikke ble satt opp i kommunestyrets møte i dag.
2. Vurdere om dette innebærer brudd på forvaltningsloven § 11 a og kommuneloven § 25-1.
3. Påse at saken snarest settes på dagsorden, samt at Alta kommune fremover følger lovens krav om rettidig behandling.

Faktakartlegging

Alta kommunes håndtering av kravet om lovlighetskontroll av vedtak fattet i sak PS 48/25 av kommunestyret

U
T
V
A
S
T

Dette er et dokument under utarbeidelse

Januar 2026

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti éállingoddi SGO

Innhold

1	Bakgrunn	3
2	Rammer for kontrollutvalgets undersøkelse	4
2.1	Innholdet i henvendelsen til kontrollutvalget	4
2.2	Problemstillinger for undersøkelsen	6
3	Alta kommunens behandling av kravet om lovlighetskontroll av sak PS 48/2025	7
3.1	Tidslinje for kravet om lovlighetskontroll	7
3.2	Godkjenning av sakliste i kommunestyret den 21. oktober 2025.....	9
3.2.1	Utdrag av møteprotokoll fra kommunestyret 21.oktober 2025	9
3.2.2	Lyd / video opptak fra møtet i kommunestyret den 21. oktober 2025.	10
3.3	Kommunens praksis i behandling av lovlighetskontroll i kommunestyret	11
3.3.1	Lovlighetsklage av kommunestyrets vedtak i sak 63/22 - sluttbehandling- detaljregulering Kongleveien 28-30.....	12
3.3.2	Lovlighetskontroll - Alta kommune sak PS 68/2024:K073 - Sanering og riving a v rådhus 13	
4	Regelverk i forhold til saksbehandling av lovlighetsklager.....	14
4.1	Bestemmelser for behandling av lovlighetskontroll	14
4.2	God forvaltningsskikk.....	15
4.3	Forsvarlig saksbehandling	16
5	Regelverk i forhold til godkjenning av sakliste.....	17
5.1	Kommunelovens bestemmelser i forhold til godkjenning av sakliste.....	17
5.2	Arbeidsreglement for politiske råd og utvalg i Alta kommune.....	19
6	Høring i kontrollutvalget 5. februar 2026	20
6.1	Plan for gjennomføring av høringen.....	20
6.2	Kontrollspørsmål i høringen	21
6.2.1	Spørsmål til avsendere av henvendelsen til kontrollutvalget.....	21
6.2.2	Kontrollspørsmål til ordfører	22

6.2.3	Spørsmål til kommunedirektør	23
6.3	Referat fra høringen	24
7	Kontrollutvalgets vurdering og konklusjon	24
7.1	Sekretariatets vurdering.....	24
7.2	Kontrollutvalgets vurdering.....	24
7.3	Konklusjon.....	24
8	Kilder.....	25
9	Vedlegg.....	26

1 Bakgrunn

Kontrollutvalget i Alta kommune har mottatt en henvendelse datert 21. oktober 2025 vedrørende Alta kommunes håndtering av kravet om lovlighetskontroll av kommunestyrets vedtak i sak PS 48/25, fattet 23. september 2025.

Fire kommunestyrerepresentanter oversendte 24. september 2025 krav om lovlighetskontroll av vedtaket til Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Statsforvalteren oversendte deretter saken til Alta kommune, med presisering om at krav om lovlighetskontroll først skal behandles av vedtaksorganet, jf. kommunelovens regler, før eventuell videre behandling hos Statsforvalteren.

Sak om lovlighetskontroll av vedtak PS 48/25 var ikke på sakslista til kommunestyrets den møte 21. oktober 2025. Under kommunestyrets godkjenning av saklisten i sak 73/ 25 foreslo kommunestyrerepresentant Jørstad at sak om lovlighetsklagen skulle settes på sakslista til dette møtet.

Kommunedirektøren redegjorde i møtet hvorfor saken ikke var satt på sakslisten, og orienterte kommunestyret om at kravet om lovlighetskontroll vil bli fremmet til behandling i kommunestyrets møte i november 2025.

Etter kommunestyrets møte, sendte kommunekommunerepresentantene en henvendelse til kontrollutvalget datert 21. oktober 2025, med følgende anmodning:

- 1. Undersøke hvorfor sak PS48/25 ikke ble satt opp i kommunestyrets møte i dag.*
- 2. Vurdere om dette innebærer brudd på forvaltningsloven § 11 a og kommuneloven § 25-1.*
- 3. Påse at saken snarest settes på dagsorden, samt at Alta kommune fremover følger lovens krav om rettidig behandling.*

Kontrollutvalget behandlet henvendelsen i møte 20. november 2025 og vedtok følgende:

Kontrollutvalget ber sekretariatet invitere ordfører og representant for avsenderne av henvendelsen til høring i kontrollutvalget i neste møte. Kontrollutvalget tar stilling til saken etter gjennomført høring.

Kontrollutvalget ber sekretariatet gjennomføre nødvendig faktakartlegging og -utredning, og sikre faglig støtte slik at utvalget har et forsvarlig og godt dokumentert grunnlag for å fatte beslutning i saken.

Kontrollutvalgets mandat følger av kommuneloven kapittel 23, hvor utvalget skal føre kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, herunder påse at kommunens virksomhet drives i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og kommunestyrets vedtak. Kontrollutvalget vil også kunne utføre annet kontrollarbeid, selv om det ikke følger som en skaloppgave av loven.

I henhold til kommuneloven § 23-2 kan kontrollutvalget kreve at kommunen legger fram alle opplysninger, redegjørelser og dokumenter som utvalget anser nødvendige for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan videre gjennomføre de undersøkelser det finner påkrevd. Taushetsplikt er ikke til hinder for gjennomføring av slike kontrolltiltak.

Med utgangspunkt i dette mandatet har kontrollutvalget vedtatt å gjennomføre en faktakartlegging og høring for å innhente relevant informasjon som grunnlag for utvalgets behandling av henvendelsen knyttet til kommunens håndtering av lovlighetskontroll av kommunestyrets vedtak i sak PS 48/25.

2 Rammer for kontrollutvalgets undersøkelse

Utgangspunktet for kontrollutvalgets er påstandene og anmodningen som kommer frem av henvendelsen til kontrollutvalget datert 21.10.2025. På bakgrunn av denne henvendelsen vil sekretariatet, på oppdrag fra kontrollutvalget, foreta en nærmere kartlegging av de forhold som er påpekt.

I dette kapittelet redegjøres det for rammene for undersøkelsen og eventuelle avgrensninger. Formålet er å gi kontrollutvalget et mest mulig objektivt og etterprøvbart faktagrunnlag for videre behandling av saken.

2.1 Innholdet i henvendelsen til kontrollutvalget

Anmodning 1 i henvendelsen til kontrollutvalget:

«Undersøke hvorfor sak PS 48/25 ikke ble satt opp i kommunestyrets møte i dag.»

Sekretariatet legger til grunn at anmodningen gjelder kommunestyrets behandling av saksliste i møte 21.10.2025, herunder:

- fastsettelse av saksliste, jf. kommuneloven § 11-3
- eventuell behandling av forslag til saker som ikke framgikk av saksliste ved innkalling

Kontrollutvalget kan i denne sammenheng undersøke:

- om prosessen knyttet til godkjenning av saksliste er gjennomført i samsvar med
 - kommunelovens bestemmelser
 - Alta kommunes arbeidsregelverk og reglement for kommunestyret
- om relevante prosedyrer er fulgt, herunder hvordan forslag om nye saker håndteres i møte

Undersøkelsen avgrenses til kontroll av regeletterlevelse, ikke politiske vurderinger.

Anmodning 2 i henvendelsen til kontrollutvalget:

«Vurdere om dette innebærer brudd på forvaltningsloven § 11 a og kommuneloven § 25-1.»

Sekretariatet legger til grunn at anmodningen gjelder kommunens saksbehandling av krav om lovlighetskontroll, herunder:

- behandlingstid
- eventuell plikt til å gi foreløpig svar
- krav til forsvarlig saksbehandling og god forvaltningsskikk

Kontrollutvalget vil innenfor sitt mandat kunne undersøke:

- kommunens rutiner for håndtering av krav om lovlighetskontroll, jf. kommuneloven kapittel 27
- hvordan kommunen ivaretar:
 - forvaltningsloven § 11 a om foreløpig svar
 - kommuneloven § 25-1 om internkontroll
- om det foreligger systematiske forhold som kan påvirke rettidig og korrekt saksbehandling

Formålet vil være å vurdere om gjeldende praksis / rutiner er egnet til å oppfylle lovens krav, ikke å treffe rettslig bindende avgjørelser.

Anmodning 3 i henvendelsen til kontrollutvalget:

«Påse at saken snarest settes på dagsorden, samt at Alta kommune fremover følger lovens krav om rettidig behandling.»

Sekretariatet legger til grunn at anmodningen innebærer et ønske om at kontrollutvalget:

- bidrar til at kommunestyret behandler kravet om lovlighetskontroll av sak PS 48/25
- påser at kommunen fremover følger lovens krav til rettidig og forsvarlig saksbehandling

Sekretariatet viser til § 1 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon:

Kontrollutvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer

Denne bestemmelsen innebærer at kontrollutvalget ikke har myndighet til å pålegge kommunestyret, ordfører eller administrasjonen å sette saker på dagsorden. Kontrollutvalget har heller ikke myndighet til å instruere politiske organer eller administrasjonen.

Kontrollutvalget kan imidlertid «uttale seg dersom kommunestyret for eksempel har truffet eller er i ferd med å treffe et vedtak som vil være ulovlig», jf. departementets merknader til nevnte forskrift § 1. Kontrollutvalgets virksomhet vil også «kunne innebære for eksempel kritikk av vedtak truffet av folkevalgte organer eller virkninger av slike vedtak».

Sekretariatet vurderer at:

- anmodning 1 og 2 ligger innenfor kontrollutvalgets mandat når de forstås som undersøkelser av regelverksetterlevelse, praksis og rutiner
- anmodning 3 delvis faller utenfor kontrollutvalgets myndighet, men kan håndteres gjennom rapportering og anbefalinger, ikke pålegg.

Kontrollutvalget undersøker *ikke* innholdet i kravet om lovlighetskontroll av kommunestyrets vedtak i sak PS 48/25 i denne undersøkelsen. Spørsmålet om lovlighetskontroll vil bli behandlet etter reglene i kommuneloven § 27-1 og følger dermed en egen saksbehandlingsprosess.

2.2 Problemstillinger for undersøkelsen

Med utgangspunkt i innholdet i henvendelsen og kontrollutvalgets mandat er følgende problemstillinger lagt til grunn for kontrollutvalgets undersøkelse:

- Har Alta kommune håndtert kravet om lovlighetskontroll av vedtak fattet i sak PS 48/25 til kommunestyret i tråd med gjeldende lovkrav og kommunens egne rutiner og etablert praksis?
- Ble kommunelovens regler om fastsettelse av sakliste fulgt ved behandlingen av spørsmålet om hvorvidt saken om lovlighetskontroll av PS 48/25 skulle settes på dagsorden i kommunestyremøte 21.10.25?

3 Alta kommunens behandling av kravet om lovlighetskontroll av sak PS 48/2025

3.1 Tidslinje for kravet om lovlighetskontroll

Dato	Hendelse	
23.9.2025	Kommunestyret behandler og vedtar sak 48/2025 – Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser i Alta kommune	Vedlegg 1 <i>Saksprotokoll fra kommunestyrets behandling av sak PS 48/2025</i>
24.9.2025	4 medlemmer i kommunestyret sender en lovlighetsklage vedrørende sak 48/2025 til Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Fra lovlighetshetklagen: <i>Grunnlag for klagen</i> <i>a) Saksbehandlingsfeil</i> <i>b) Innholdsmessig lovstridig</i> <i>c) Manglende involvering av berørte parter</i> <i>d) Avlastningsplasser</i> <i>e) Plikt til å utrede konsekvenser</i> <i>f) Plikt til lokal forskrift og kriterier (HOL § 3-2 a)</i>	Vedlegg 2 <i>Lovlighetsklage-kommunestyrets vedtak om nedleggelse av heldøgns omsorgsplasser og bruk av dobbelt rom, datert 24. 09.25</i>
26.9.2025	Alta kommune mottar oversendelsesbrev fra Statsforvalteren vedrørende krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyres vedtak i sak 48/2025 – Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser. Statsforvalteren presiserer i brevet at lovlighetsklagen først skal behandles i kommunen før eventuell oversendelse for videre behandling hos statsforvalteren.	Vedlegg 3 <i>Oversendelsesbrev fra Statsforvalteren – 26.09.2025</i>
21.10.2025	Møte i kommunestyret – Under godkjenning av sakliste i sak PS 73/2025 foreslår representanten Claus Jørstad at sak om lovlighetshetsklage/ kontroll sattes på saklista. Representanten ba om en redegjørelse for hvorfor saken ikke var satt opp. Kommunedirektør redegjør at saken må saksbehandlers/ utredes av administrasjonen i henhold til bestemmelser om lovlighetsklager i kommuneloven og tidligere praksis i Alta kommune, og opplyse at saken fremmes til neste møte	Se pkt. 3.2

	november. Representanten fastholder at saken skal settes på sakslista i dagens møte. Ordfører avviste forslaget om å sette saken på sakslista og viser til bestemmelser i vedtatt arbeidsreglement for kommunestyret i Alta.	
29.10.2025	Saksfremlegg – Lovlighetsklage – kommunestyrets vedtak i sak 48/2025. I saksutredningen vurderer administrasjonen klagens anførsler opp mot gjeldende lov- og regelverk, og drøfter klagers innvendinger mot administrasjonens tidligere vurderinger	Vedlegg 4 <i>Saksfremlegg Lovlighetsklage – Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025: Nedlegging av heldøgns Omsorgsplasser</i>
30.10.2025	Innkalling til kommunestyremøte den 10.11.25	
10.11.2025	Kommunestyret vedtok følgende i sak 95/2025: <i>Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025 opprettholdes med følgende endring;</i> <i>Virkningstidspunktene nevnt i vedtakets pkt. 1, 2 og 3 endres til:</i> <i>Virkningstidspunkt skjer ut ifra forsvarlighet tilknyttet antall ledige plasser og en kartlegging av beboernes helsetilstand.</i>	Vedlegg 5 <i>Saksprotokoll fra kommunestyrets behandling av sak 95/2025</i>
13.01.2026	Oversendelse av lovlighetskontroll fra Alta kommune til Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Vedlegg 6 <i>Oversending av lovlighetsklage av kommunestyrets sak 48/2025 og kommunestyrets behandling av lovlighetsklagen sak 95/2025 - Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser</i>

Kravet om lovlighetskontroll ble mottatt i kommunen 26. september 2025. Første påfølgende møte i kommunestyret ble avholdt 21. oktober 2025, med innkalling sendt 9. oktober 2025. Dette innebærer at innkallingen ble sendt 9 virkedager etter at kravet om lovlighetskontroll var mottatt, og at kommunestyremøtet ble avholdt 17 virkedager etter mottak av kravet. Saken om lovlighetskontroll var ikke ført opp på sakslisten til dette møtet.

Neste møte i kommunestyret ble avholdt 11. november 2025, med innkalling sendt 30. oktober 2025. Kravet om lovlighetskontroll var inkludert på saklisten til dette møtet og ble behandlet som sak 95/2025. Kravet om lovlighetskontroll av sak PS 48/2025 ble behandlet i kommunestyret 27 virkedager etter at det var mottatt i kommunen.

Kravet om lovlighetskontroll ble oversendt fra Alta kommune til Statsforvalteren i Troms og Finnmark 43 virkedager etter behandling i kommunestyret.

3.2 Godkjenning av sakliste i kommunestyret den 21. oktober 2025

3.2.1 Utdrag av møteprotokoll fra kommunestyret 21.oktober 2025

PS 73/25 Godkjenning av innkalling med sakliste

Kommunestyrets behandling av sak 73/2025 i møte den 21.10.2025:

Behandling

Ingen merknader til innkallingen.

Til saklisten:

- *Forslag til uttalelse Finnmarkssykehuset v/Alex Bjørkmann*
- *Forslag til uttalelse Helse Nord v/Trine Noodt*

Frp v/Claus Jørstad: Krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyres vedtak i sak 48/2025 – nedlegging av heldøgns omsorgsplasser. Ber om at saken settes på saklisten, samt votering

Vedtak

Til saklisten:

- *Forslag til uttalelse Finnmarkssykehuset/Helse Nord, behandles sist i møtet*
- *Krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyres vedtak i sak 48/2025 – nedlegging av heldøgns omsorgsplasser*

Kommunedirektøren: Saken fremmes for kommunestyret i november.

3.2.2 Lyd / video opptak fra møtet i kommunestyret den 21. oktober 2025.

Opptak fra kommunestyrets saksbehandling av saksliste i sak 73/25 er tilgjengelig i denne lenke: <https://alta.kommunetv.no/archive/81?caseId=3022>

Nedenfor har sekretariatet gjengitt den delen av opptaket som gjelder forslaget fra Frp ved Claus Jørstad om *Krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyres vedtak i sak 48/2025 – nedleggelse av heldøgns omsorgsplasser ber om at saken settes på sakslisten, samt votering.*

Under godkjenning av sakslista tok kommunestyrerepresentant Claus Jørstad ordet og sa følgende:

«Etter forrige kommunestyremøte sendte Fremskrittspartiet og Svendsen, som med representant, en klage til statsforvalteren, en lovlighetsklage på kommunestyrets vedtak i sak 48/25 – nedleggelse av heldøgns omsorgsplasser. Og den ble da sendt fra statsforvalteren tilbake til kommunen, med beskjed om at den skal til ny behandling her. Og i henhold til lovverket skal sårne her settes opp uten ubegrunnet opphold. Den skulle da vært på sakslista i dag, men vi ser den ikke på sakslista. For det første vil vi ha en forklaring på hvorfor den ikke står på sakslista, og for det andre ber vi om at den settes på sakslista. Hvis ordfører nekter å ta den på saklista så ønsker vi en avstemming på det. Og hvis flertallet velger å allikevel ikke å ta den på sakslista, så varslers vi allerede nå om at vi kommer til å kjøre opp en sak til kontrollutvalget, for den skal på sakslista i dag».

Ordfører takket for det, og ga ordet til kommunedirektøren for å redegjøre om saken.

Kommunedirektøren redegjorte for saken, og sa følgende:

«Ordfører, vi fremmer saken om lovlighetsklagen i november. Lovlighetsklager skal også saksbehandles, saksforberedes, og det er gjort i samråd med kommuneadvokaten, og også etter samme prinsipp som tidligere lovlighetsklager i andre saker. Og saka skal fremmes direkte til kommunestyret, så den går ikke via formannskapet, så vi kommer med den, fra administrasjons sin side, i november».

Representant Jørstad fikk ordet igjen og sa følgende:

«Ordfører, vi finner det litt forunderlig at administrasjonen sier at de skal saksbehandle en sak som allerede har vært vedtatt. Det er jo ikke en ny behandling av saken, her er det lovlighetskontroll av selve saken, så det skal jo ikke behandles på nytt. Eller, at administrasjonen, om man skal oppfatte det sånn at administrasjonen er i ferd med å komme med et nytt saksfremlegg, så vil det jo være veldig forunderlig. Og som sagt, i forhold til det her, det er jo bare rett og slett å vedta, altså behandle om saken har vært lovlig behandlet eller ikke. Det er det kommunestyret egentlig må gjøre. Og det er bare to utfall av det her, enten så må vi stoppe saken eller så blir den da gående tilbake til satsforvalteren hvis man velger å opprettholde saken. Så vi ønsker altså da nu en avstemming på å løfte den saken til kommunestyret i dag»

Ordfører svarer følgende:

«Saken skal saksbehandles i henhold til det som er kommet fra statsforvalteren om at man har behandlet saken på en korrekt måte, det må administrasjonen få lov til å saksbehandle i den her saken. Og så er det sånn i reglementet for kommunestyret om,

Kommunestyret kan fatte vedtak i en sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg dette. Og jeg har ingen intensjona om å ta den opp på sakslista så lenge den ikke er saksbehandlet, for den må forsvarlig saksbehandlet før vi kan ta det opp på sakslista.

Da er vi ferdig med sakslista. Noen som stemmer imot. Ikke. Da er den vedtatt.»

3.3 Kommunens praksis i behandling av lovlighetskontroll i kommunestyret

Sekretariatet har innhentet informasjon om kommunestyrets behandling av lovlighetskontroll de 3 siste årene.

I henhold til kontrollutvalgets vedtak om faktakartleggingen ba sekretariatet om følgende dokumentasjon den 12. januar 2026, fra kommunedirektøren:

- *oversikt over krav om lovlighetskontroll av vedtak fattet i kommunestyret eller hovedutvalgene i Alta kommune de tre siste årene*
- *dokumentasjon av oversendelse av lovlighetskontroll av sak 48/2025 etter behandling i kommunestyret den 10.11.2025 i sak 95-2025*

Sekretariatet sendte om oppfølgingsspørsmål til kommunedirektøren ved sekretær den 13. januar 2026:

- *Har det vært behandlet saker hvor kommunestyret eller hovedutvalg har omgjort vedtaket etter at krav om lovlighetskontroll ble fremmet, slik at saken ikke ble oversendt til Statsforvalteren for lovlighetskontroll?*
- *Har Alta kommune interne rutiner eller reglement for behandling av lovlighetskontroll?*

Kommunedirektøren svarer følgende i e-post datert 19.01.2026:

Vedrørende tilleggspunkter.

- *jeg er ikke kjent med at Alta kommune har hatt saker der det har blitt fremmet krav om lovlighetskontroll, hvor vedtaket i etterkant har blitt endret slik at lovlighetsklage ikke er oversendt.*
- *De senere år har Alta kommune har lovlighetsklager knyttet til;*

- *Reguleringsplan boliger i Kongleveien (2022)*
- *Vedtak om riving – Alta Rådhus (2024)*
- *Vedtak om nedtak av plasser i helføgnns omsorg (2025)*
- *Alta kommune forholder seg i slike saker til kommuneloven, forskrifter og til veileder om lovlighetskontroll etter kommunelovens § 59.*

3.3.1 Lovlighetsklage av kommunestyrets vedtak i sak 63/22 - sluttbehandling-detaljregulering Kongleveien 28-30

Dato	Hendelse
20.9.2022	Kommunestyret behandler og vedtar sak i sak 63/22 - sluttbehandling-detaljregulering Kongleveien 28-30.
7.10.2022	5 medlemmer i kommunestyret sender en lovlighetsklage i vedrørende sak PS 63/2022
01.11.2022	Saksfremlegg (PS 81/22)– Lovlighetskontroll – kommunestyrets vedtak av detaljregulering for Kongleveien 28-30
07.11.2022	Innkalling til kommunestyremøte den 15. november 2022
15.11.2022	Kommunestyret behandlet lovlighetsklagen den 15. november 2022, og traff følgende vedtak i sak PS 81/22: Kommunestyrets vedtak i sak 63/2022 opprettholdes. Krav om lovlighetskontroll oversendes Statsforvalteren. Vedtaket gis oppsettende virkning inntil lovlighetskontroll er utført av Statsforvalteren.
21.11.2022	Oversendelse av lovlighetskontroll fra Alta kommune til Statsforvalteren i Troms og Finnmark
3.07.2023	Svar fra Stasforvalter Krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyres vedtak i sak 63/2022 – detaljregulering for Kongleveien 28 og 30 Lovlighetsklagen over Alta kommunestyres vedtak i ovennevnte sak, tas ikke til følge. Statsforvalteren har vurdert saken og finner ikke feil ved kommunestyrets behandling av saken som kan føre til at vedtaket er ugyldig.

Kravet om lovlighetskontroll ble mottatt i kommunen 7. oktober 2022. Første påfølgende møte i kommunestyret ble avholdt 25. oktober 2022, med innkalling sendt 14. oktober 2022. Dette innebærer at innkallingen ble sendt 5 virkedager etter at kravet om lovlighetskontroll var mottatt, og at kommunestyremøtet ble avholdt 12 virkedager etter mottak av kravet. Saken om lovlighetskontroll var ikke ført opp på sakslisten til dette møtet.

Neste møte i kommunestyret ble avholdt 15. november 2022, med innkalling sendt 7. november 2022. Kravet om lovlighetskontroll var inkludert på sakslisten til dette møtet og ble behandlet som sak 81/2022. Kravet om lovlighetskontroll av sak PS 63/2022 ble behandlet i kommunestyret 27 virkedager etter at det var mottatt i kommunen.

Kravet om lovlighetskontroll ble oversendt fra Alta kommune til Statsforvalteren 3 virkedager etter at den ble behandlet i kommunestyret.

3.3.2 Lovlighetskontroll - Alta kommune sak PS 68/2024:K073 - Sanering og riving av rådhus

Dato	Hendelse
14.10.24	I møte 14. oktober 2024 behandlet kommunestyret sak PS 68/2024 om sanering av Alta rådhus. Kommunestyret fattet slik vedtak; Kommunestyret vedtar oppstart av saneringsprosjektet K073 i henhold til innhentede tilbud, med kontrahering av entreprenør og oppstart i 2025. Kostandene fordeles slik; -0,4 millioner kroner i 2024 -10,1 millioner kroner i 2025. Finansering gjøres ved låneopptak og momskompensasjon, økonomiplan endres tilsvarende Vedtatt med 31 mot 4 stemmer.
4.11.2024	Alta kommune mottar krav om lovlighetskontroll av sak PS 68/2024 fra 3 medlemmer i kommunestyret
09.12.2024	Saksfremlegg (PS 104/2024) – Lovlighetskontroll – Alta kommune sak PS 68/2024 - Sanering og riving av rådhus
	Saksfremlegget til sak PS 104 / 2024 ble ettersendt.
16.12.2024	Kommunestyret behandlet lovlighetsklagen den 16. desember 2024, og traff følgende vedtak i sak PS 104/2024: Kommunestyrets vedtak i sak 68/2024 opprettholdes. Krav om lovlighetskontroll oversendes Statsforvalteren.

	Vedtaket gis oppsettende virkning inntil lovlighetskontroll er utført av Statsforvalteren.
03.01.2025	Oversendelse av lovlighetskontroll fra Alta kommune til Statsforvalteren i Troms og Finnmark
13.03.2025	Svar fra Statsforvalter Krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyrets vedtak i sak PS 68/2024 – sanering og riving av Alta rådhus Statsforvalteren viser til oversendelse av ovennevnte klagesak, mottatt her den 3.1.2025. *** Lovlighetsklagen tas ikke til følge. Alta kommunes vedtak i sak PS 68/2024 stadfestes.

Kravet om lovlighetskontroll ble mottatt i kommunen 4. november 2024. Første påfølgende møte i kommunestyret ble avholdt 12. november 2024. Dette innebærer at kommunestyremøtet ble avholdt 7 virkedager etter mottak av kravet. Saken om lovlighetskontroll var ikke ført opp på saklisten til dette møtet.

Neste møte i kommunestyret ble avholdt 16. desember 2024. Kravet om lovlighetskontroll var inkludert på saklisten til dette møtet og ble behandlet som sak 104/2024. Kravet om lovlighetskontroll av sak PS 68/2024 ble behandlet i kommunestyret 32 virkedager etter at det var mottatt i kommunen.

Kravet om lovlighetskontroll ble oversendt fra Alta kommune til Statsforvalteren 7 virkedager etter at saken ble behandlet i kommunestyret.

4 Regelverk i forhold til saksbehandling av lovlighetsklager

4.1 Bestemmelser for behandling av lovlighetskontroll

Lovlighetskontroll innebærer å bringe avgjørelser truffet av et folkevalgt organ eller av administrasjonen inn for departementet til kontroll av avgjørelsens lovlighet.

Lovlighetskontroll er regulert i kommuneloven kapittel 27, jf. § 27-1.

§ 27-1.Lovlighetskontroll

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Et slikt krav må fremmes innen tre uker fra

vedtaket ble truffet. Fristreglene i [forvaltningsloven § 30](#) gjelder. Kravet skal settes fram for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket, skal saken sendes til departementet.

Hvis særlige grunner tilsier det, kan departementet på eget initiativ kontrollere om et vedtak er lovlig.

I veilederen for Lovlighetskontroll etter kommunelovens § 59, utgitt av kommunal- og regionaldepartementet i 2013, presiseres følgende i pkt. 6.1. 8

Det fremgår verken av kommuneloven eller forarbeidene en frist for oversendelse til Fylkesmannen. Departementet har tidligere uttalt at lovens regler må suppleres med uskrevne normer for god forvaltningsskikk. Vedtaksorganet bør uten ugrunnet opphold ta stilling til om det ønsker å opprettholde sin avgjørelse. Hva som ligger i «uten ugrunnet opphold», må avgjøres i forhold til den enkelte sak på samme måte som etter forvaltningsloven § 11a. Her er sakens kompleksitet av betydning.

Det er det organet som «har truffet den aktuelle avgjørelsen» som skal ta stilling til saken på nytt. Organet eller administrasjonen kan ha truffet avgjørelsen etter delegert myndighet. Kommunen må som utgangspunkt selv bestemme hvordan lovlighetsklagen skal behandles før oversendelse til Fylkesmannen, men det må gå klart frem at avgjørelsen har blitt tatt stilling til av det organet som opprinnelig traff avgjørelsen. Som øverste organ i kommunen kan likevel kommunestyret selv alltid ta stilling til spørsmålet på vegne av underliggende organ. For å forhindre forsinkelse er det likevel viktig at det ikke legges opp til flertrinns interne behandling av lovlighetsklagen før saken sendes Fylkesmannen. I enkelte tilfeller kan utredningsprinsippet i forvaltningsloven § 17 likevel tilsa at klagen bør forelegges det organet som har delegert sin myndighet til vedtaksorganet.

Både det organet som har fattet avgjørelsen og overordnet organ i kommunen kan når som helst omgjøre avgjørelsen, så lenge slik omgjøring skjer i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser. Forvaltningslovens regler om omgjøring gjelder uavhengig av om avgjørelsen er påklaget eller krevd lovlighetskontrollert.

4.2 God forvaltningsskikk

Kommuneloven og dens forarbeider fastsetter ingen uttrykkelig frist for oversendelse til kommunens interne saksbehandling eller oversendelse til statsforvalteren. Departementet har imidlertid lagt til grunn at reglene må suppleres med uskrevne normer for god forvaltningsskikk, tilsvarende forvaltningsloven § 11 a:

Forvaltningsorganet skal forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold.

Dersom det må ventes at det vil ta uforholdsmessig lang tid før en henvendelse kan besvares, skal det forvaltningsorganet som mottok henvendelsen, snarest mulig gi et foreløpig svar. I svaret skal det gjøres rede for grunnen til at henvendelsen ikke kan behandles tidligere, og såvidt mulig angis når svar kan ventes. Foreløpig svar kan unnlates dersom det må anses som åpenbart unødvendig.

I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis foreløpig svar etter annet ledd dersom en henvendelse ikke kan besvares i løpet av en måned etter at den er mottatt.

Etter forvaltningsloven § 11 a første ledd skal forvaltningsorganet forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold. Loven oppstiller ingen generell, absolutt frist for ferdigbehandling, og hva som utgjør «ugrunnet opphold» må vurderes konkret i den enkelte sak. Ved denne vurderingen må det blant annet tas hensyn til sakens art og kompleksitet, behovet for utredning og innhenting av opplysninger, sakens betydning for parten, samt behovet for intern koordinering.

Dersom det må ventes at det vil ta uforholdsmessig lang tid før en henvendelse kan besvares eller avgjøres, har forvaltningsorganet plikt til å gi et foreløpig svar, jf. forvaltningsloven § 11 a annet ledd. Foreløpig svar skal gis så snart det er klart at saken vil ta tid, og skal inneholde en begrunnelse for forsinkelsen samt, så langt det er mulig, opplysning om når endelig svar kan forventes.

4.3 Forsvarlig saksbehandling

Kommunen står i utgangspunktet relativt fritt i hvordan en lovlighetskontroll behandles internt. Det er imidlertid et grunnleggende krav at det tydelig kommer frem at vedtaksorganet selv har foretatt en reell vurdering av saken. I denne sammenheng vises det til forvaltningsloven § 17, som pålegger forvaltningen en utrednings- og informasjonsplikt.

Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Tilsvarende følger det av kommuneloven § 13-1 tredje ledd

Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak

Ved vurderingen av hva som utgjør forsvarlig saksbehandling og akseptabel saksbehandlingstid, må det tas hensyn til sakens karakter og kompleksitet, behovet for ytterligere utredning og sakens betydning. Samtidig har departementet understreket i veiledningen at det ikke skal legges opp til flertrinns eller unødig langvarige interne behandlingsløp som kan forsinke oversendelsen.

Kommuneloven fastsetter frist for å fremme krav om lovlighetskontroll (tre uker), men fastsetter ikke særskilte frister for kommunens interne behandling før oversendelse til statsforvalteren. Likevel følger det av forvaltningsloven § 11 a og prinsippene om god forvaltningsskikk at vedtaksorganet må ta stilling til kravet uten ugrunnet opphold. Langvarig passivitet eller unødvendige interne

behandlingsrunder kan derfor anses som kritikkverdig saksbehandling, selv om det ikke foreligger formell fristoversittelse.

5 Regelverk i forhold til godkjenning av saksliste

5.1 Kommunelovens bestemmelser i forhold til godkjenning av saksliste

Kommuneloven § 11-3 regulerer krav til innkalling, saksliste og behandling av saker i folkevalgte organer.

§ 11-3. Innkalling og saksliste

Lederen av et folkevalgt organ setter opp saksliste for hvert enkelt møte. Innkalling til møtet skal sendes til organets medlemmer med rimelig varsel. Innkallingen skal inneholde en liste over de sakene som skal behandles, og dokumentene i sakene. En sak skal settes på sakslisten hvis minst 1/3 av organets medlemmer krever det.

Møtet skal kunngjøres på en hensiktsmessig måte, også hvis det antas at møtet vil bli helt eller delvis lukket etter [§ 11-5](#).

Sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten.

Et folkevalgt organ kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak som er oppført på den utsendte sakslisten.

Et folkevalgt organ kan fatte vedtak i en sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møtelederen eller minst 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det. På tilsvarende måte kan organet fatte vedtak i en sak der saksdokumentene ikke er sendt ut sammen med innkallingen, hvis ikke møtelederen eller minst 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det.

Hovedregelen er at saker som skal behandles i møte, skal komme frem av utsendt saksliste, og at nødvendige saksdokumenter skal være sendt ut i forkant.

Kommunelovens § 11-3 femte ledd åpner for et unntak. Et folkevalgt organ kan behandle og treffe vedtak i en sak som ikke står på sakslisten, eller der saksdokumentene ikke er sendt ut, dersom verken møteleder eller minst 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg dette. Unntaksadgangen er en videreføring av tidligere regler, det vises bestemmelsen § 34 i tidligere kommunelov og kommentarene til § 34 i Ot.prp. nr. 42 (1991-1992) om den tilsvarende bestemmelsen i forrige kommunelov

§ 34. Endring av sakliste. Forespørsler

1. Folkevalgt organ kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte saklisten. Det kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på saklisten, hvis ikke møteleder eller $\frac{1}{2}$ av de møtende medlemmer motsetter seg dette.
2. Ethvert medlem kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på saklisten.

Til § 34:

Henvisninger:

- Alminnelige motiver: Kap. 6.5.3
- NOU-forslaget: § 30
- Gjeldende kommunelover: kl. § 14/flkl. § 15

§ 34 er identisk med NOU-forslaget, bortsett fra noen mindre redaksjonelle endringer, og representerer en videreføring av de gjeldende regler.

Bestemmelsen i nr. 1 om at et folkevalgt organ kan vedta å utsette behandlingen av en sak, er egentlig overflødig, men er tatt med for sammenhengens skyld. Møteleders og mindretallets adgang til å stoppe en sak som ikke er oppført på saklisten, gjelder bare det å treffe realitetsavgjørelse. De vil således ikke kunne avskjære et flertallsvedtak om at saken skal drøftes i møtet, og heller ikke et vedtak om hvordan den videre saksbehandling skal være.

Det er etter nr. 2 ikke noe krav om at en forespørsel skal være innkommet før møtet. På den annen side er det heller ikke noe absolutt krav om at forespørselen må være besvart i det samme møtet. For øvrig vil møteleder eller mindretallet kunne avskjære realitetsavgjørelser i forbindelse med forespørsler. Her vil regelen i nr. 1 gjelde tilsvarende.

I veilederen for saksbehandling i folkevalgte organer og fylkeskommuner, utgitt i september 2023, presises det

Det er også adgang til å behandle og treffe vedtak i saker som ikke er på saklisten. I slike tilfeller kan imidlertid møtelederen eller minst 1/3 av de møtende medlemmene motsette seg at det treffes vedtak, se § 11-3 femte ledd første punktum. Dette er særlig begrunnet i at det kan være saker hvor det bør gjøres nærmere utredninger, og at det ikke skal kunne tvinges gjennom vedtak som verken medlemmene har hatt tid til å vurdere eller som administrasjonen har utredet. Møtelederen eller minst 1/3 av medlemmene kan likevel ikke forhindre at en sak drøftes eller at det tas avgjørelser om sakens videre behandling. De har kun en rett til å avskjære realitetsvedtak i saken, det vil si et vedtak om sakens innhold¹.

Departementets veileder til kommuneloven presiserer at formålet med mindretallsvernet er å hindre at saker avgjøres uten tilstrekkelig forberedelse, utredning og offentlighet. Veilederen understreker videre at forbudet kun gjelder realitetsvedtak, og at drøfting eller prosessuelle beslutninger fortsatt kan gjennomføres selv om møteleder eller en tredel av medlemmene motsetter seg realitetsbehandling.

Overå og Bernt (2019:240) kommenterer følgende i tolkning av kommunelovens § 11-3 femte ledd:

Møteleders og mindretallets rett til å stoppe votering i en sak som ikke sto på saklisten da møtet ble innkalt, gjelder bare forslag som innebærer en realitetsavgjørelse i saken. Flertallet kan alltid

¹ Se Ot.prp. nr. 42 (1991-1992) side 285 om den tilsvarende bestemmelsen i forrige kommunelov

bestemme at en sak som ikke er oppført på dagsordenen skal underkastes en foreløpig debatt, enten i tilknytning til en gitt orientering eller under «eventuelt». Det vil også være adgang til å treffe rent negative beslutninger- man skal ikke foreta seg noe i saken. En slik beslutning vil nemlig ikke hindre et annet vedtak senere.

Etter kommuneloven § 11-3 skal behandlingen av saker som ikke står på sakslisten skje innenfor rammen av disse to hovedprinsippene:

- Flertallets adgang til å ta opp nye saker i møtet
- Mindretallsvernet som kan hindre realitetsvedtak

Sekretariatet legger til grunn at kommuneloven legger opp til en saksbehandlingsprosess i to trinn for saker som ikke står på utsendt saksliste:

1) **Vurdering av om saken skal settes på sakslisten**

Organet må først ta stilling til om saken i det hele tatt skal behandles. Dette avgjøres ved alminnelig flertall.

2) **Vurdering av om organet skal treffe realitetsvedtak i saken**

Dersom saken settes på sakslisten, må organet deretter ta stilling til om det skal treffes et realitetsvedtak. Etter kommuneloven § 11-3 femte ledd kan møteleder eller minst én tredjedel av de møtende motsette seg at det fattes et realitetsvedtak i saken.

5.2 Arbeidsreglement for politiske råd og utvalg i Alta kommune

Alta kommunes reglement for kommunestyret, vedtatt av kommunestyret, fremgår følgende bestemmelse når det gjelder saker som ikke er nevnt i innkallingen:

§ 9 Rekkefølgen for behandlingen av sakene. Sak som er tatt opp til behandling. Sak som ikke er nevnt i innkallingen.

Er det under oppropet reist tvil om gyldighet av noen forfall, behandles først dette. Deretter behandles de saker som er nevnt i innkallingen, og i den orden de er nevnt der.

Interpellasjoner og spørsmål behandles dog etter de øvrige saker uten hensyn til mulig nummerorden på innkallingen. Kommunestyret kan vedta annen rekkefølge.

Er en sak tatt opp til behandling, kan møtet ikke heves før saken er avgjort ved avstemning, eller kommunestyret med alminnelig flertall vedtar å utsette forhandlingene om den.

Kommunestyret kan fatte vedtak i en sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det. På tilsvarende måte kan organet fatte vedtak i en sak der saksdokumentene ikke er sendt ut sammen med innkallingen,

hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det, jf. Kommuneloven § 11-3, femte ledd.

Ethvert medlem kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på saklisten.

Bestemmelsene i arbeidsreglementet er i samsvar med kommunelovens § 11-3.

6 Høring i kontrollutvalget 5. februar 2026

6.1 Plan for gjennomføring av høringen

Det gjennomføres en åpen høring i kontrollutvalget den 5. februar 2026. Til høringen er følgende invitert:

- Kommunestyrerepresentant Claus Jørstad
- Ordfører Jan Martin Rishaug
- Kommunedirektør Oddvar Konst (representert ved direktør for helse og omsorg John Helland grunnet forfall)

Formålet med høringen er å innhente informasjon fra sentrale aktører for å til å klarlegge saksforholdet. Høringen skal belyse de problemstillingene som kommer frem av punkt 2.2 i faktakartleggingen, herunder:

- Har Alta kommune håndtert kravet om lovlighetskontroll av vedtak fattet i sak PS 48/25 i tråd med gjeldende lovkrav, samt kommunens egne rutiner og etablert praksis?
- Ble kommunelovens regler om fastsettelse av sakliste fulgt ved behandlingen av spørsmålet om hvorvidt saken om lovlighetskontroll av PS 48/25 skulle settes på dagsorden i kommunestyremøtet 21.10.2025?

Leder i kontrollutvalget, Marianne Haukland, leder høringen og er hovedutspørter. Høringen legges opp slik at de inviterte først får holde en kort innledning hvor de presenterer sitt syn på saken. Etter dette følger spørsmål fra kontrollutvalgslederen basert på forhåndsutarbeidede spørsmål. Det åpnes deretter for supplerende spørsmål fra kontrollutvalgets medlemmer. Høringen avsluttes med mulighet for en kort sluttkommentar fra de inviterte.

Det føres referat fra høringen. Høringen inngår som en del av kontrollutvalgets samlede faktakartlegging og danner et grunnlag for kontrollutvalgets videre behandling av saken.

6.2 Kontrollspørsmål i høringen

6.2.1 Spørsmål til avsendere av henvendelsen til kontrollutvalget

1. Bakgrunnen for henvendelsen til kontrollutvalget

Innledningsvis bes kommunestyrerepresentanten å redegjøre for bakgrunnen for at det ble sendt en henvendelse til kontrollutvalget, og om forventninger til kontrollutvalgets behandling av saken. (Inntil 5 min.)

2. Kommunens håndtering av kravet om lovlighetskontroll av PS 48/2025

- 2.1 Hvordan og når ble du/dere gjort kjent med at Statsforvalteren oversendte lovlighetsklagen av 24.09.2025 til Alta kommune for behandling i samsvar med kommuneloven § 27-1 tredje ledd?
- 2.2 Mottok du/dere en formell bekreftelse fra kommunen på mottak av kravet om lovlighetskontroll og eventuelt informasjon om forventet behandlingstid? *Dersom ja: Når og i hvilken form?*
- 2.3 Har det vært noen form for kontakt eller saksbehandlingsdialog mellom administrasjonen og/eller ordfører og deg / dere etter at kommunen mottok klagen 26.09.2025 og før kommunestyremøte den 21.10.2025? (skriftlig/muntlig/møter)
- 2.4 Hva legger du/dere til grunn som forsvarlig og lovmessig saksbehandling av krav om lovlighetskontroll i kommunestyret som vedtaksorgan, herunder krav til saksforberedelse og avgjørelse?
- 2.5 Hvorfor mener du/dere at administrasjonens og kommunestyrets håndtering av lovlighetskontrollen ikke oppfylte kravet om behandling «uten ugrunnet opphold»?
- 2.6 Hva vurderte du/dere som en rimelig og lovmessig tidsramme for kommunens interne behandling av lovlighetskontrollen etter kommuneloven § 27
- 2.7 Avviker behandlingen av kravet om lovlighetskontroll i denne saken fra kommunens etablerte praksis i tilsvarende saker?
– *Dersom ja: På hvilke punkter, og hvilke tidligere saker viser du/dere til som sammenligningsgrunnlag?*

3. Forventninger til saklistebehandling og møtelederrollen i kommunestyremøtet 21.10.2025

- 3.1 På hvilket rettslig og prosessuelt grunnlag mente du/dere at saken skulle settes på saklisten i kommunestyremøtet 21.10.2025?
- 3.2 Hva forventet du/dere skulle skje dersom saken ble satt på saklisten i kommunestyremøtet 21.10.2025 – herunder hvilken type vedtak dere mente kommunestyret burde fatte (drøfting, prosessvedtak eller realitetsvedtak)?
 - 3.2.1 Ble dette avklart under saksbehandling av sakliste?

4. Innholdet i henvendelsen og påstanden om regelbrudd

- 4.1 Hva var grunnlaget for din /deres vurdering om at forvaltningsloven § 11 a (om ugrunnet opphold og foreløpig svar) kunne være brutt?

- 4.2 Hva var grunnlaget for din /deres vurdering om at forvaltningsloven eller kommuneloven § 25-1 om internkontroll kunne være brutt?
- 4.3 Hvilke konkrete forhold ønsket du/dere at kontrollutvalget skulle undersøke, og hvilke rettsregler eller saksbehandlingskrav mener du/dere er særlig relevante?

5. Dialog og forbedringspunkter

- 5.1 Hvilke konkrete forbedringer mener du/dere at eventuelt er nødvendige for at kommunen skal sikre forsvarlig, effektiv og lovmessig behandling av lovlighetskontroller fremover?

6. Avsluttende refleksjoner

- 6.1 Er det andre spørsmål i tilknytning til høringen du/dere mener bør løftes frem til kontrollutvalget?

6.2.2 Kontrollspørsmål til ordfører

1. Innledning

Innledningsvis bes ordfører redegjøre for ordførers rolle og ansvar i håndtering av lovlighetsklagen. (Inntil 5 minutter.)

2. Kommunens håndtering av kravet om lovlighetskontroll av PS 48/25

- 2.1 Hvordan og når ble du gjort kjent med at Statsforvalteren oversendte lovlighetsklagen av 24.09.2025 til Alta kommune for behandling etter kommuneloven § 27-1 tredje ledd?
- 2.2 Dersom du var kjent med at lovlighetsklagen var oversendt: Vurderte du om saken om lovlighetskontroll av PS 48/25 skulle settes på dagsorden i kommunestyremøtet 21.10.2025, da sakslista for møtet ble satt?
- 2.3 Hva er vanlig prosedyre for å sette saker saksliste for kommunestyremøter?
- 2.4 Hva er ordførers rolle i saker som legges frem for politisk behandling i kommunestyret?
- 2.5 Hva legger du til grunn som forsvarlig og lovmessig saksbehandling av krav om lovlighetskontroll i kommunestyret, herunder krav til forberedelse og saksframlegg?
- 2.6 Hvordan vurderer du at administrasjonens tidsbruk på saksbehandling av kravet om lovlighetskontrollen? Jf. Bestemmelser om «uten ugrunnet opphold»?
- 2.7 Opplever du at behandlingen av denne lovlighetskontrollen avviker fra kommunens etablerte praksis i tilsvarende saker? *Dersom ja: på hvilke punkter, og hvilke tidligere saker brukes som sammenligningsgrunnlag?*

3. Sakslistebehandling i kommunestyremøtet den 21.10.2025

- 3.1 Var du forberedt på at det kunne komme forslag om å sette behandlingen av lovlighetskontrollen på sakslisten?
- 3.2 Hvilke vurderinger la du til grunn for å ikke ta opp forslaget om å sette saken på sakslisten til votering i kommunestyret?

3.3 Hvordan vurderer du det rettslige skillet mellom (1) flertallets adgang til å sette en sak på sakslisten som et prosessvedtak, og (2) mindretallets og ordførers mulighet til å forhindre realitetsbehandling av saken?

3.3.1 Hvordan tolker du forholdet mellom disse to mekanismene etter kommuneloven?

4. Dialog og forbedringspunkter

4.1 Hvordan vurderer du – i din rolle som ordfører og møteleder – om prosessen var tilstrekkelig transparent når det gjelder informasjon, fremdrift og tilgjengelighet for kommunestyret og offentligheten?

4.2 Ser du behov for endringer i rutiner, dialogen med administrasjonen eller saksforberedelsene som særlig berører ordførerens ansvar som møte- og prosessleder?

5. Avsluttende refleksjoner

5.1 Er det ytterligere informasjon eller vurderinger i høringen som du mener bør løftes frem for kontrollutvalget?

6.2.3 Spørsmål til kommunedirektør

1. Innledning

Kommunedirektøren bes innledningsvis redegjøre for administrasjonens saksbehandling og vurdering av det innkomne kravet om lovlighetskontroll, herunder en overordnet gjennomgang av saksforløpet og de vurderinger som ble gjort. (Inntil 5 minutter.)

2. Kommunens håndtering av kravet om lovlighetskontroll av PS 48/25

2.1 Når og hvordan ble kommunedirektøren/administrasjonen orientert om mottatt krav om lovlighetskontroll?

2.2 Når og hvordan ble ordfører/ politisk nivå orientert om mottatt krav om lovlighetskontroll?

2.3 Ble det fra administrasjonens side vurdert om kravet om lovlighetskontroll skulle fremmes som sak til kommunestyremøtet 21.10.2025?

2.4 Ble det foretatt en vurdering av om det skulle gis foreløpig svar i henhold til forvaltningsloven § 11 a, og hva ble i så fall lagt til grunn for konklusjonen?

2.4.1 Ble det av administrasjonen sendt foreløpig svar eller liknende?

2.5 Var det forhold som førte til forsinkelser i administrasjonens saksforberedelser eller saksutredning? Eventuelt, hvilke?

2.6 Hvilke konkrete utredningsbehov vurderte administrasjonen som nødvendige før saken kunne fremmes for kommunestyret til behandling?

2.7 Ble Statsforvalteren kontaktet for avklaringer knyttet til saksbehandlingstid, utredningsbehov eller øvrige forhold?

2.8 Var kommunedirektøren orientert på forhånd om at det kunne bli fremmet forslag om å sette saken på sakslisten i kommunestyremøte 21.10.25?

3. Internkontroll og rutiner (kommuneloven § 25-1)

- 3.1 Finnes det etablerte rutiner i kommunen for behandling av krav om lovlighetskontroll, og ble disse fulgt i denne saken?
- 3.2 Hvordan sikrer administrasjonen vurdering og utsending av foreløpig svar i saker hvor dette er aktuelt?
- 3.3 Hvilke kontrollpunkter foreligger for dokumentflyt, kvalitetssikring og sporbarhet i denne typen saksbehandling?
- 3.4 Er administrasjonens håndtering av dette lovlighetskontrollkravet i samsvar med tidligere praksis i kommunen? *Dersom avvik foreligger – hva består disse i, og hvordan begrunnes de*

4. Avsluttende refleksjoner

- 4.1 Er det andre spørsmål/ forhold i tilknytning til høringen du/dere mener bør løftes frem til kontrollutvalget?

6.3 Referat fra høringen

[Plass til referat fra høring med ordfører, kommunedirektør og avsender]

7 Kontrollutvalgets vurdering og konklusjon

7.1 Sekretariatets vurdering

7.2 Kontrollutvalgets vurdering

7.3 Konklusjon

8 Kilder

Lover, forskrifter, lovforarbeid og veiledere

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)(LOV-2018-06-22-83) [Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\) - Lovdata](#)

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker(forvaltningsloven) (LOV-2025-04-25-12) [Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker \(forvaltningsloven\) - Lovdata](#)

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (FOR-2019-06-17-904) [Forskrift om kontrollutvalg og revisjon - Lovdata](#)

Kommunal og distriktsdepartementet(2023): *Veileder til saksbehandling i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner*. Kommunal og distriktsdepartementet. Hentet fra [Veileder om saksbehandling i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner - regjeringen.no](#)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2021): *Veileder til kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften Kommunal- og moderniseringsdepartementets merknader til forskrift 17.juni 2019 nr. 904 om kontrollutvalg og revisjon*. Hentet fra [Veileder-til-forskrift-om-kontrollutvalg-og-revisjon.pdf](#)

Kommunal og regionaldepartementet (2013): *Veileder til Lovlighetskontroll etter kommuneloven § 59*. Hentet fra [Lovlighetskontroll etter kommunelovens § 59 - regjeringen.no](#)

Prop. 46 L (2017–2018): *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)*. Kommunal- og distriktsdepartementet. [Prop. 46 L \(2017–2018\) - regjeringen.no](#)

Ot.prp. nr. 42 (1991-1992):*Om lov om kommune og fylkeskommuner (kommuneloven)*. Kommunal og distriktsdepartementet. Hentet fra [Ot.prp. nr. 42 - regjeringen.no](#)

Dokumenter fra Alta kommune

Alta kommune (2024): *Arbeidsreglement for politiske råd og utvalg Alta kommune 2023 – 2027*. Vedtatt av kommunestyret 30.4.2024) [Reglementer og delegasjoner - ALTA KOMMUNE](#)

Møteprotokoll fra kommunestyret i Alta kommune (spesifiseres senere)

Saksframlegg til kommunestyret i Alta (Spesifiseres senere)

Utgående og inngående brev (spesifiseres senere)

Faglitteratur

Overå og Bernt (2019): *Kommuneloven 2018, Lov 22.juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner med kommentarer*. KF, Oslo

Bergmo, Bråhten, Lie (2023): *Kontroll og revisjon i kommunalsektor*. NKRF- kontroll og revisjon i kommunene. 4. Utgave

Forum for kontroll og Tilsyn (2014): *Høring i kontrollutvalget ? Veilder for høringer*. FKT

9 Vedlegg

Vedlegg 1: *Saksprotokoll fra kommunestyrets behandling av sak PS 48/2025*

Vedlegg 2: *Lovlighetsklage- kommunestyrets vedtak om nedleggelse av heldøgns omsorgsplasser og bruk av dobbelt rom, datert 24. 09.25, sendt fra kommunestyrerepresentanter til Statsforvalteren i Troms og Finnmark*

Vedlegg 3: *Oversendelsesbrev fra Statsforvalteren – 26.09.2025 til Alta kommune*

Vedlegg 4: *Saksfremlegg Lovlighetsklage – Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025: Nedlegging av heldøgns Omsorgsplasser*

Vedlegg 5: *Saksprotokoll fra kommunestyrets behandling av sak 95/2025*

Vedlegg 6: *Oversending av lovlighetsklage av kommunestyrets sak 48/2025 og kommunestyrets behandling av lovlighetsklagen sak 95/2025 -Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser, datert 13.1.2026, fra Alta kommune til Statsforvalteren i Troms og Finnmark*

Kommunestyrets behandling av sak 48/2025 i møte den 23.09.2025:

Behandling

Habilitetsvurdering: Kristin Jensen *ble enstemmig erklært inhabil og fratrådte.*

32 stemmeberettigede tilstede:

Forslag fra H. v/Solveig Jensen:

Tilleggsforslag: Presiseringer

Kommunestyret vedtar at følgende forutsetninger skal ligge til grunn for reduksjon av sykehjemsplasser i Alta kommune:

- Ingen som i dag har sykehjemsplass skal miste den.
- Bruk av dobbeltrom skal vurderes grundig i hvert enkelt tilfelle, og verdighet og forsvarlighet skal ivaretas.
- Hjemmebaserte tjenester skal styrkes og organiseres for å møte mer komplekse behov, herunder hjemmesykepleie, praktisk bistand og oppfølging av pårørende.
- Administrasjonen bes komme med en egen vurdering om hvordan private kommersielle eller ideelle tilbydere kan være en del av løsningen for sykehjemsplasser i Alta kommune.
- Velferdsteknologi, hverdagsrehabilitering og forebyggende tiltak skal være reelle satsningsområder som bidrar til at eldre kan leve mer selvstendig hjemme.
- Kommunen skal ta høyde for økt ressursbruk til transport, koordinering og oppfølging i hjemmet og samtidig effektivisere slik at vi unngår økte helseutgifter på sikt.
- Ansatte skal ivaretas gjennom bedre organisering og nye løsninger, slik at økt arbeidspress ikke fører til økt sykefravær.

Forslaget vedtatt enstemmig

Forslag fra FRP v/Claus Jørstad:

Stillingene videreføres.

Stillingene finansieres gjennom vakante stillinger.

Kommunalleder i helse bes komme med en større overordnet og helhetlig omstrukturering innen budsjettmøte i desember.

Votering: Frp`s forslag satt opp mot innstillingen. Innstillingen vedtatt med 22 mot 10 stemmer(FRP, K, uavhengig Hammari, Thomassen)

Vedtak

For å redusere merforbruket for 2025 og fremover, vedtar kommunestyret å avvikle 14 institusjonsplasser, 21 heldøgns omsorgsboliger og 6 avlastningsplasser i prioritert rekkefølge innen ett år. Avviklingen vil følge kommunens rutiner for omstilling, og det vil blant annet bli laget en egen plan for kommunikasjon av følgende tiltak:

1. Avvikle 5 heldøgns omsorgsboliger i Talvik. Hjemmetjenesten i Talvik, inkludert natt, flyttes til hjemmetjenesten på Alta omsorgssenter. Virkningstidspunkt: 1/10-25. Innsparing på ca kr. 1 mill i 2025, helårsvirkning kr. 3,8 mill.
2. Avvikle 6 somatiske avlastningsplasser ved Vertshuset. Virkningstidspunkt: 1/10-25. Innsparing på kr. 500 000 i 2025, helårsvirkning kr. 2 mill. Administrasjonen bes komme med en egen vurdering om hvordan private kommersielle eller ideelle tilbydere kan være en del av løsningen for sykehjemsplasser i Alta Kommune.
3. Avvikle 14 institusjonsplasser ved Sandia sykehjem. Virkningstidspunkt: 1/12-25. Innsparing på ca 1 mill i 2025, helårsvirkning ca 17 mill. Ledige lokaler ved Sandia sykehjem benyttes til Psykisk helse, bl.a for å ta hjem kjøp.
4. Avvikle 16 heldøgns omsorgsboliger ved Vertshuset. Virkningstidspunkt: 1/7-26. Halvårsvirkning innsparing i 2026 ca 6 mill, helårsvirkning fom 2027 ca 12 mill.

Hjemmebaserte tjenester styrkes med 8 mill i 2026 og økes til 10 mill fom 2027.

Netto innsparing ved avvikling av heldøgns omsorgsplasser blir 21 mill i 2026 og 25 mill fom 2027.

5. I en tid med omstilling og endring av tilbud er det viktig at kommunen har god dialog og oppfølging av de som er berørt av tiltakene og som er på ventelister

6. Administrasjonen bes legge frem for politisk behandling en sak som inneholder oversikt over behovet for heldøgns plasser frem mot 2035, og hvordan en best kan løse dette, herunder også en vurdering av når det vil være hensiktsmessig å ha klar byggetrinn 2 ved AOS.

7. Administrasjonen bes komme tilbake til politisk behandling med en sak som viser muligheten av et fortsatt dagtilbud for hjemmeboende eldre, og også muligheten for videre utleie av leilighetene ved Talvik bosenter til personer som ikke har behov for heldøgns bemanning, slik det opprinnelig var tenkt.

8. Vedtakene gjennomføres under forutsetning av at alle pasienter og brukere får flytting får et alternativt tilbud, som gir trygge og gode tjenester for den enkelte. I en overgangsfase vil økt bruk av dobbeltrom på korttidsplasser være nødvendig. De som trenger enkeltrom, for eksempel på grunn av demens, skal fortsatt være sikret dette.

Kommunestyret vedtar at følgende forutsetninger skal ligge til grunn for reduksjon av sykehjemsplasser i Alta kommune:

- Ingen som i dag har sykehjemsplass skal miste den.
- Bruk av dobbeltrom skal vurderes grundig i hvert enkelt tilfelle, og verdighet og forsvarlighet skal ivaretas.
- Hjemmebaserte tjenester skal styrkes og organiseres for å møte mer komplekse behov, herunder hjemmesykepleie, praktisk bistand og oppfølging av pårørende.
- Administrasjonen bes komme med en egen vurdering om hvordan private kommersielle eller ideelle tilbydere kan være en del av løsningen for sykehjemsplasser i Alta kommune.
- Velferdsteknologi, hverdagsrehabilitering og forebyggende tiltak skal være reelle satsningsområder som bidrar til at eldre kan leve mer selvstendig hjemme.
- Kommunen skal ta høyde for økt ressursbruk til transport, koordinering og oppfølging i hjemmet og samtidig effektivisere slik at vi unngår økte helseutgifter på sikt.
- Ansatte skal ivaretas gjennom bedre organisering og nye løsninger, slik at økt arbeidspress ikke fører til økt sykefravær.

Lovlighetsklage – Kommunestyrets vedtak om nedlegging av heldøgns omsorgsplasser og bruk av dobbeltrom

Til: Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Fra: Claus Jørstad, Svein Berg, Emil Taftø Thorstensen, Inger Svendsen (medlemmer av Alta Kommunestyre)

Dato: 24.09.2025

Sak: Lovlighetsklage etter kommuneloven § 27-1 – Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser i Alta kommune

1. Bakgrunn

Alta kommunestyre har i møte 23.09.2025 sak 48/2025 fattet vedtak om nedlegging av 14 institusjonsplasser, 21 heldøgns omsorgsboliger og 6 avlastningsplasser, noe av tiltakene med virkning 1.10.2025.

Under kommunestyrets behandling ble det ifølge opplysninger fremlagt muntlig informasjon om at kommunen planlegger å ta i bruk dobbeltrom i institusjon som et virkemiddel for å opprettholde kapasitet.

Denne opplysningen fremgår ikke av det skriftlige saksframlegget eller de dokumentene som var sendt til politiske utvalg og rådene.

2. Rettslig grunnlag for lovlighetskontroll

Etter kommuneloven § 27-1 kan Statsforvalteren prøve om kommunale vedtak er lovlige, herunder:

1. Om vedtaket er innholdsmessig lovlig,
2. Om det er truffet av rette organ, og hvilke andre organ saken er tilstrekkelig behandlet
3. Om saksbehandlingsreglene er fulgt.

3. Grunnlag for klagen

Vi mener vedtaket er beheftet med både saksbehandlingsfeil og innholdsmessige lovbrudd:

a) Saksbehandlingsfeil

- Kommuneloven § 11-2 krever at saker til behandling skal være forsvarlig forberedt, med skriftlig dokumentasjon. Bruken av dobbeltrom er en vesentlig del av tiltaket, men ble ikke omtalt i saksframlegget. Saken mangler en helhetlig utredning for omstilling, om dagens og fremtidige behov for institusjonsplasser. Det er heller ikke gjort kjent hvor de 35 menneskene som må flytte, når virkningstidspunktet trer i kraft.

- Forvaltningsloven § 17 pålegger kommunen å utrede saken tilstrekkelig. Det foreligger ingen skriftlig vurdering av konsekvenser for brukere, rettigheter eller forsvarlighet ved bruk av dobbeltrom.
- Eldrerådet og råd for personer med nedsatt funksjonsevne fikk dermed ikke reelt grunnlag for å uttale seg.
- Statsforvalteren prøver lovligheten slik den var på vedtakstidspunktet. Muntlige opplysninger i møtet som ikke fremgår av saksframlegget kan derfor ikke reparere en mangelfull saksforberedelse.

b) Innholdsmessig lovstrid

- Helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 4-1 krever at kommunen sikrer nødvendige og forsvarlige tjenester.
- Pasient- og brukerrettighetsloven §§ 2-1a og 3-1 gir brukere rett til nødvendig hjelp og rett til å medvirke. I denne saken har de 35 pasientene som berøres, ikke fått mulighet til å medvirke eller blitt informert av Alta kommune om at de skal flyttes.
- Bruk av dobbeltrom strider mot hovedregelen om enerom i institusjon. Unntak forutsetter frivillig samtykke og/eller særskilte, normalt midlertidige situasjoner. Dette følger av forskrifts- og veiledningsgrunnlaget for sykehjemsdrift, herunder verdighetsgarantien og den særskilte forskriften om bruk av dobbeltrom.
- Det foreligger ingen dokumentasjon på at disse rettighetene ivaretas i vedtaket.

c) Manglende involvering av berørte parter

- Vedtaket er behandlet med svært kort tidsfrist (ca. én måned).
- Brukere og pårørende er ikke gitt reell mulighet til å medvirke, i strid med pasient- og brukerrettighetsloven §§ 3-1 og 3-3 og helse- og omsorgstjenesteloven § 3-10.
- Dette utgjør en saksbehandlingsfeil etter forvaltningsloven § 16 og kommuneloven § 11-2, og gir grunnlag for opphevelse eller ny behandling.
- Med såpass kort behandlingstid er det særdeles vanskelig for berørte å få satt seg inn i konsekvensene før vedtaket fattes.

d) Avlastningsplasser

- Kommunestyret har vedtatt å avvikle 6 avlastningsplasser.
- HOL § 3-2 nr. 6 bokstav d pålegger kommunen å tilby avlastning ved særlig tyngende omsorgsarbeid. Ved å avvikle disse plassene uten å dokumentere alternativ kapasitet eller tiltak, bryter kommunen både forsvarlighetskravet (HOL § 4-1) og utredningsplikten (fvl. § 17).
- Manglende avlastning kan være uforsvarlig og påføre pårørende urimelig omsorgsbyrde. - Fraværet av en plan eller løsning for dette gjør vedtaket både uforsvarlig og mangelfullt utredet.

e) Plikt til å utrede konsekvenser

- Saksframlegget fokuserer kun på økonomiske innsparinger.
- Konsekvensene for brukere, pårørende og tjenestekvalitet er ikke vurdert eller dokumentert.

- Dette er i strid med HOL § 4-1 (forsvarlighet) og forvaltningsloven § 17 (utredningsplikten).
- Når konsekvensene ikke er utredet, kan vedtaket ikke anses som lovlig fattet.

f) Plikt til lokal forskrift og kriterier (HOL § 3-2 a)

- Kommunen skal ha lokal forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig.
- Et vedtak som i praksis innskrenker kapasiteten må vurderes opp mot disse kriteriene. - Dersom forskriften mangler, ikke er fulgt eller ikke er oppdatert, utgjør dette en selvstendig saksbehandlings- og legalitetsmangel.

4. Konklusjon

Vi ber Statsforvalteren gjennomføre lovlighetskontroll og konstatere at:

- Kommunestyrets vedtak er fattet på ufullstendig grunnlag og ikke utredet på en forsvarlig måte og er dermed i strid med kommuneloven og forvaltningsloven.
- Bruken av dobbeltrom, slik det er fremlagt muntlig, er innholdsmessig ulovlig dersom det ikke er basert på frivillig samtykke og tidsbegrenset bruk. Saksutredningen sier ingenting om hvordan dette ivaretaes.
- Manglende involvering av brukere og pårørende, manglende dokumentasjon for avlastningstjenester, fravær av konsekvensutredning og mulig brudd på lokal forskrift for tildeling utgjør alvorlige lovbrudd og saksbehandlingsfeil.

Vi ber derfor om at vedtaket oppheves eller sendes tilbake til ny behandling, slik at saken utredes fullt ut, og konsekvenser for brukerne, herunder bruk av dobbeltrom og avlastningsplasser, blir dokumentert og vurdert.

Digitalt signert

Statsforvalteren i Troms og Finnmark*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeadji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Vår dato:

26.09.2025

Vår referanse

2025/9678

Deres dato:

Deres referanse

Alta kommune
Postboks 1403
9506 ALTA

Telefonnummer til saksbehandler

Jan-Peder Andreassen, 77642040

Krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyres vedtak i sak 48/2025 – nedlegging av heldøgns omsorgsplasser

Statsforvalteren mottok 25. september 2025 et krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyres vedtak i sak 48/25 fra fire av kommunestyrets representanter. Klagen følger som vedlegg til dette brevet.

Det følger av kommuneloven § 27-1 første avsnitt at:

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Et slikt krav må fremmes innen tre uker fra vedtaket ble truffet. Fristreglene i [forvaltningsloven § 30](#) gjelder. Kravet skal settes fram for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket, skal saken sendes til departementet.

Som det fremgår av bestemmelsen, skal det fremsatte kravet om lovlighetskontroll først underinstansbehandles av Alta kommunestyre. Dersom kommunestyret opprettholder sitt vedtak i sak 48/25 skal lovlighetsklagen sammen med sakens dokumenter oversendes Statsforvalteren for videre behandling.

Lovlighetsklagen vil derfor ikke bli undergitt noen behandling her før klagesaken mottas fra Alta kommune.

Dette til orientering.

Med hilsen

Per Elvestad (e.f.)
assisterende justis- og kommunaldirektørJan-Peder Andreassen
fagdirektørE-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/meldingPostadresse:
Postboks 700
9815 VadsøBesøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, VadsøTelefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Lovlighetsklage - Kommunestyrets vedtak om nedlegging av heldøgns omsorgsplasser og bruk av dobbeltrom.pdf
- 2 E-post - Til vurdering - lovlighetskontroll - Alta - nedlegging av heldøgns omsorgsplasser og bruk av dobbeltrom

Kopi til:

clausj@alten.no

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2025/8683-1

Saksbehandler: John Helland

Planlagt behandling

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Kommunestyret

Lovlighetsklage – Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025: Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser

Administrasjonens innstilling

Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025 opprettholdes med følgende endring;

Virkningstidspunktene nevnt i vedtakets pkt. 1, 2 og 3 endres til:

Virkningstidspunkt skjer ut ifra forsvarlighet tilknyttet antall ledige plasser og en kartlegging av beboernes helsetilstand.

Saksutredning

Vedlegg

- 1 Vedlegg 1 - Oversendelsesbrev fra Statsforvalteren – 26.09.2025
- 2 Vedlegg 2 - Lovlighetsklage
- 3 Vedlegg 3- Opprinnelig saksfremlegg – sak 48/2025
- 4 Vedlegg 4 Saksprotokoll Kommunestyret
- 5 Vedlegg 5 - Internt underlag – utredning sykehjemsplasser
- 6 Vedlegg 6 - Internt underlag – utredning Talvik
- 7 Vedlegg 7 Saksprotokoll Innvandrerrådet
- 7 Vedlegg 7 Saksprotokoll Eldrerådet
- 7 Vedlegg 7 - Saksprotokoll Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne
- 8 Vedlegg 8- Kommunikasjonsplan

Bakgrunn for saken

Alta kommune mottok 26.09.2025 oversendelsesbrev fra Statsforvalteren vedrørende krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyres vedtak i sak 48/2025 – Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser. Statsforvalteren presiserer i brevet at lovlighetsklagen først skal behandles i kommunen før eventuell oversendelse for videre behandling. Brevet følger som vedlegg 1.

Lovlighetsklagen er fremmet av fire kommunestyrerepresentanter innen fristen og skal dermed behandles etter reglene i kommuneloven § 27-1 og § 27-3. Det følger av kommuneloven § 27-3 at lovlighetskontrollen kan begrenses til de anførsler som er tatt opp i saken.

I dette saksfremlegget foretas en gjennomgang av klagepunktene, sett opp mot gjeldende lov- og regelverk. Klagen følger som vedlegg 2., opprinnelig saksfremlegg er vedlegg 3 og opprinnelig vedtak vedlegg 4.

Klagens anførsler og administrasjonens vurderinger

Klagers anførsler står i kursiv i den følgende oversikten:

a) Saksbehandlingsfeil

- Kommuneloven § 11-2 krever at saker til behandling skal være forsvarlig forberedt, med skriftlig dokumentasjon. Bruken av dobbeltrom er en vesentlig del av tiltaket, men ble ikke omtalt i saksframlegget. Saken mangler en helhetlig utredning for omstilling, om dagens og fremtidige behov for institusjonsplasser. Det er heller ikke gjort kjent hvor de 35 menneskene som må flytte, når virkningstidspunktet trer i kraft.

- Forvaltningsloven § 17 pålegger kommunen å utrede saken tilstrekkelig. Det foreligger ingen skriftlig vurdering av konsekvenser for brukere, rettigheter eller forsvarlighet ved bruk av dobbeltrom.

- Eldrerådet og råd for personer med nedsatt funksjonsevne fikk dermed ikke reelt grunnlag for å uttale seg. - Statsforvalteren prøver lovligheten slik den var på vedtakstidspunktet. Muntlige opplysninger i møtet som ikke fremgår av saksframlegget kan derfor ikke reparere en mangelfull saksforberedelse.

Administrasjonens vurdering

Forvaltningsloven § 17 krever at en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak fattes. Administrasjonen viser til at utgangspunktet for saken var politisk vedtak i økonomirapport for 1. kvartal 2025 som ble behandlet i kommunestyret den 27.5.2025 i PS 26/2025 hvor følgende ble vedtatt: «På bakgrunn av dette ber kommunestyret administrasjonen om å komme med ytterligere innsparingstiltak som framlegges kommunestyret. Tiltakene må være av en størrelse som gjør at vi sikrer videre drift uten ROBEG.»

Det følger av rapporten på s.36 at for Helse og Sosial skulle følgende tiltak utredes:

- Nedlegging av bemannede boliger
- Reduksjon i bemanning i omsorgsboliger
- Nedlegging av én sykehjemsavdeling

Det ble i mai 2025 etablert arbeidsgrupper med mandat om å vurdere økonomiske konsekvenser, konsekvenser for tjenestene samt tidsbruk ved gjennomføring. Resultatet ble nedfelt i interne rapporter (vedlegg 5 og 6). Disse ble grunnlaget for saksfremlegget (vedlegg 4). Rapportene mangler noen beregninger og inneholder også en del spørsmål som på det tidspunktet ikke var

avklart. Disse legges ved for å vise hva som faktisk var vurdert på det tidspunktet saksfremlegget med innstilling ble skrevet.

Til tross for at bruk av dobbeltrom ikke var særskilt omtalt i saksfremlegget, har det i prosessen vært presisert at all eventuell bruk av dobbeltrom skal skje i tråd med lovverket. Det kan være aktuelt gjennom frivillighet og i rom som er egnet for dette.

Konsekvensene for berørte grupper er redegjort for i saksfremleggets avsnitt «Vurdering», som igjen bygger på underliggende konsekvensvurderinger. Det ble i tillegg gitt muntlige orienteringer av administrasjonen når saken var til politisk behandling samt til Eldrerådet, Innvandrerrådet og Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette anses av administrasjonen som en del av kommunens plikt til å opplyse saken forsvarlig. Alle rådene har fått muligheten til å medvirke og uttale seg i saken og alle rådene har kommet med anbefalinger og innspill i form av vedtak. Rådernes uttalelser / vedtak ble lagt ved til kommunestyrets behandling og ligger her som vedlegg 7.

b) Innholdsmessig lovstrid

- Helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 4-1 krever at kommunen sikrer nødvendige og forsvarlige tjenester.

- Pasient- og brukerrettighetsloven §§ 2-1a og 3-1 gir brukere rett til nødvendig hjelp og rett til å medvirke. I denne saken har de 35 pasientene som berøres, ikke fått mulighet til å medvirke eller blitt informert av Alta kommune om at de skal flyttes.

- Bruk av dobbeltrom strider mot hovedregelen om enerom i institusjon. Unntak forutsetter frivillig samtykke og/eller særskilte, normalt midlertidige situasjoner. Dette følger av forskrifts- og veiledningsgrunnlaget for sykehjemdrift, herunder verdighetsgarantien og den særskilte forskriften om bruk av dobbeltrom.

- Det foreligger ingen dokumentasjon på at disse rettighetene ivaretas i vedtaket.

Administrasjonens vurdering

Kommunestyrets vedtak gjelder dimensjonering av tilbudet, ikke enkeltpersoners rettigheter. Omfang og antall plasser er vurdert og dimensjonert ut fra kommunens økonomiske situasjon og det er også sett hen til hvilke tilbud som gis i andre sammenliknbare kommuner.

Kommunen vil fortsatt tilby nødvendige og lovpålagte tjenester. Sykehjemsplasser og avlastningsplasser for personer med demens er eksempler på lovpålagte tjenester ifølge helse- og omsorgstjenestelovens §3-1. En eventuell bruk av dobbeltrom vil skje i tråd med lovverket.

Kommunen vil sikre at beboere/ brukere fortsatt tilbys forsvarlige og nødvendige tjenester i tråd med bestemmelsene i helse- og omsorgstjenesteloven.

c) Manglende involvering av berørte parter

- Vedtaket er behandlet med svært kort tidsfrist (ca. en måned).

- Manglende involvering av berørte parter

- Brukere og pårørende er ikke gitt reell mulighet til å medvirke, i strid med pasient- og brukerrettighetsloven §§ 3-1 og 3-3 og helse- og omsorgstjenesteloven § 3-10.

- Dette utgjør en saksbehandlingsfeil etter forvaltningsloven § 16 og kommuneloven § 11-2, og gir grunnlag for opphevelse eller ny behandling. - Med såpass kort behandlingstid er det særdeles vanskelig for berørte å få satt seg inn i konsekvensene før vedtaket fattes.

Administrasjonens vurdering

Det er riktig at det var kort tid mellom vedtakstidspunktet og foreslåtte iverksettelsestidspunkt, særlig når det gjaldt plassene i Talvik. I praksis er dette løst ved å utsette flyttingen til det er gjennomført en grundig kartlegging av den enkelte beboers tjenestebehov. Dette har medført at flyttingen tar lengre tid enn det som var forutsatt. Når det gjelder informasjon og medvirkning til beboere og pårørende ble det laget en egen kommunikasjonsplan- se vedlegg 8. Det er vist til planen i saksfremlegget, men denne lå ikke ved sakspapirene.

Planen ble igangsatt rett etter kommunestyrets vedtak og det ble da avholdt møter med ansatte, tillitsvalgte, beboere og pårørende.

d) Avlastningsplasser

- Kommunestyret har vedtatt å avvikle 6 avlastningsplasser. - HOL § 3-2 nr. 6 bokstav d pålegger kommunen å tilby avlastning ved særlig tyngende omsorgsarbeid. Ved å avvikle disse plassene uten å dokumentere alternativ kapasitet eller tiltak, bryter kommunen både forsvarlighetskravet (HOL § 4-1) og utredningsplikten (fvl. § 17).

- Manglende avlastning kan være uforsvarlig og påføre pårørende urimelig omsorgsbyrde. Fraværet av en plan eller løsning for dette gjør vedtaket både uforsvarlig og mangelfullt utredet.

Administrasjonens vurdering

Høsten 2024 åpnet kommunen 6 avlastningsplasser på Vertshuset, og antallet avlastningsplasser økte da fra 14 til 20 i kommunen. Dette ble blant annet gjort for å møte utfordringen med utskrivningsklare pasienter fra sykehus (12-15 på det meste, mens vi nå har 1-3 i gjennomsnitt). Kommunen har altså bygget opp en høy kapasitet da det var nødvendig, og ser nå at denne kan tas ned til 14 igjen. Konsekvensen er at det blir at det blir noe lengre ventetid på avlastning på Alta omsorgssenter (AOS) og på Altagårdshagen, men også her gjøres det vedtak for hver enkelt pasient/bruker som vil sikre at den enkelte får et forsvarlig tilbud.

e) Plikt til å utrede konsekvenser

- Saksframlegget fokuserer kun på økonomiske innsparinger.

- Konsekvensene for brukere, pårørende og tjenestekvalitet er ikke vurdert eller dokumentert. - Dette er i strid med HOL § 4-1 (forsvarlighet) og forvaltningsloven § 17 (utredningsplikten). - Når konsekvensene ikke er utredet, kan vedtaket ikke anses som lovlig fattet

Administrasjonens vurdering

Administrasjonen viser her til omtalen av konsekvenser som er gitt i saksfremlegget og interne underlagsdokumenter. Her er både konsekvenser for brukere og tjenestekvalitet vurdert. Se også punkt a) og b) i denne saken hvor dette er kommentert. Administrasjonen vurderer at saken er forsvarlig utredet, jf. fv1. § 17.

f) Plikt til lokal forskrift og kriterier (HOL § 3-2 a)

- Kommunen skal ha lokal forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig.

- Et vedtak som i praksis innskrenker kapasiteten må vurderes opp mot disse kriteriene. - Dersom forskriften mangler, ikke er fulgt eller ikke er oppdatert, utgjør dette en selvstendig saksbehandlings- og legalitetsmangel.

Administrasjonens vurdering

Kommunen har en godkjent forskrift fra 2017, vedtatt av Kommunestyret som beskriver kriterier for tildeling av sykehjem eller tilsvarende bolig. Forskriften sier ikke noe om hvor mange sykehjemsplasser kommunen skal ha. Dette tallet vil kunne variere blant annet ut fra alderssammensetning og hvilke alternative tilbud som er aktuelle. Forskriften beskriver hva som skal til for at den enkelte beoer har krav på sykehjemsplass. Disse kriteriene er ikke endret med det vedtaket som kommunestyret har truffet i sak 48/ 2025.

Oppsummert: Vedtaket i sak 48/2025 endrer ikke kriteriene i forskriften og vedtaket gjelder ikke enkeltpersoners rett til tjenester.

Økonomiske konsekvenser

Forsinkelser i flytteprosessen vil medføre noen økonomiske konsekvenser. Selv om enkelte av de planlagte innsparingsgevinstene fortsatt kan realiseres, vil spesielt forsinkelser ved nedleggningen av sykehjemsplassene på Sandia innebære at bemanning må opprettholdes lenger enn opprinnelig forutsatt. Ved å fordele bemanningen og utnytte eksisterende personell så effektivt som mulig, vil deler av den forventede innsparing fortsatt kunne hentes inn. Likevel vil ikke hele det planlagte innsparingsbeløpet kunne realiseres i 2025. Konsekvensen er at innsparingene dette året anslås til om lag halvparten av de 2,5 millionene som var lagt til grunn. For 2026 forutsettes det at de forventede innsparingene kan gjennomføres som planlagt.

Vurdering

Administrasjonen vurderer at:

- Saken har vært tilstrekkelig utredet og vedtaket har et lovlig innhold
- Lovpålagte rettigheter for brukere sikres
- Kommunestyret er innenfor sitt handlingsrom ved dimensjonering av tjenestetilbudet

Det er likevel slik at de oppsatte virkningstidspunktene i vedtakets pkt 1,2 og 3 ikke er praktisk mulig å gjennomføre slik de var forutsatt da saken ble skrevet i sommer. Beboernes og brukers

helsetilstand og tilgjengeligheten på ledige plasser vil i praksis medføre at en gjennomføring av vedtaket vil måtte skje gradvis.

Administrasjonen vil ut fra det ovennevnte tilrå at kommunestyrets vedtak i sak 48/2025 opprettholdes, med følgende endring; Virkningstidspunktene nevnt i vedtakets pkt. 1, 2 og 3 endres til:

Virkningstidspunkt skjer ut ifra forsvarlighet tilknyttet antall ledige plasser og en kartlegging av beboernes helsetilstand.

Vedlegg

1. Oversendelsesbrev fra Statsforvalteren – 26.09.2025
2. Lovlighetsklage
3. Opprinnelig saksfremlegg – sak 48/2025
4. Kommunestyrets vedtak – sak 48/2025
5. Internt underlag – utredning sykehjemsplasser
6. Internt underlag – utredning Talvik
7. Uttalelser fra rådene, lagt frem for kommunestyret
8. Kommunikasjonsplan

Alta 29.10.25

John Helland
direktør Helse og omsorg

Oddvar Kr. Konst
kommunedirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor uten underskrift

Kommunestyrets behandling av sak 95/2025 i møte den 10.11.2025:

Behandling

Habilitetsvurdering: Knut Klevstad ble mot 2 stemmer erklært inhabil og fratrådte. (V repr. Hæggernæs, Greibrokk stemte imot.)

Votering: Forslaget vedtatt med 32 mot 1 stemmer. (Uavh.rep Bjørn stemte imot)

Vedtak

Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025 opprettholdes med følgende endring;

Virkningstidspunktene nevnt i vedtakets pkt. 1, 2 og 3 endres til:

Virkningstidspunkt skjer ut ifra forsvarlighet tilknyttet antall ledige plasser og en kartlegging av beboernes helsetilstand.

Alta kommune
Helse og omsorg

STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK

Postboks 700

9815 VADSØ

Deres ref:

Vår ref
2025/8683-3

Saksbehandler
John Helland

Dato
13.01.2026

Oversending av lovlighetsklage av kommunestyrets sak 48/2025 og kommunestyrets behandling av lovlighetsklagen sak 95/2025 -Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser

Vi viser til Statsforvalterens brev av 26.09.25 vedrørende krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyre sitt vedtak i sak 48/2025. Kommunestyret behandlet lovlighetsklagen i møte den 10.11.25 og vedtok følgende:

*Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025 opprettholdes med følgende endring;
Virkningstidspunktene nevnt i vedtakets pkt. 1, 2 og 3 endres til:
Virkningstidspunkt skjer ut ifra forsvarlighet tilknyttet antall ledige plasser og en kartlegging av beboernes helsetilstand.*

Saken er ved en inkurie ikke blitt oversendt Statsforvalteren for endelig behandling. Dette beklager vi.

Vedlagt følger kommunestyrets vedtak i sak 95/2025 og sakens dokumenter.

Med vennlig hilsen
Alta kommune

John Helland
direktør Helse og omsorg

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Vedlegg

- 1 Lovlighetsklage – Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025: Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser
- 2 Vedlegg 1 - Oversendelsesbrev fra Statsforvalteren – 26.09.2025
- 3 Vedlegg 2 - Lovlighetsklage
- 4 Vedlegg 3- Opprinnelig saksfremlegg – sak 48/2025
- 5 Vedlegg 4 Saksprotokoll Kommunestyret
- 6 Vedlegg 5 - Internt underlag – utredning sykehjemsplasser
- 7 Vedlegg 6 - Internt underlag – utredning Talvik
- 8 Vedlegg 7 Saksprotokoll Innvandrerrådet
- 9 Vedlegg 7 Saksprotokoll Eldrerådet
- 10 Vedlegg 7 - Saksprotokoll Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne
- 11 Vedlegg 8- Kommunikasjonsplan
- 12 Saksprotokoll Lovlighetsklage – Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025: Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2025/8683-1

Saksbehandler: John Helland

Planlagt behandling

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Kommunestyret

Lovlighetsklage – Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025: Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser

Administrasjonens innstilling

Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025 opprettholdes med følgende endring;

Virkningstidspunktene nevnt i vedtakets pkt. 1, 2 og 3 endres til:

Virkningstidspunkt skjer ut ifra forsvarlighet tilknyttet antall ledige plasser og en kartlegging av beboernes helsetilstand.

Saksutredning

Vedlegg

- 1 Vedlegg 1 - Oversendelsesbrev fra Statsforvalteren – 26.09.2025
- 2 Vedlegg 2 - Lovlighetsklage
- 3 Vedlegg 3- Opprinnelig saksfremlegg – sak 48/2025
- 4 Vedlegg 4 Saksprotokoll Kommunestyret
- 5 Vedlegg 5 - Internt underlag – utredning sykehjemsplasser
- 6 Vedlegg 6 - Internt underlag – utredning Talvik
- 7 Vedlegg 7 Saksprotokoll Innvandrerrådet
- 7 Vedlegg 7 Saksprotokoll Eldrerådet
- 7 Vedlegg 7 - Saksprotokoll Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne
- 8 Vedlegg 8- Kommunikasjonsplan

Bakgrunn for saken

Alta kommune mottok 26.09.2025 oversendelsesbrev fra Statsforvalteren vedrørende krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyres vedtak i sak 48/2025 – Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser. Statsforvalteren presiserer i brevet at lovlighetsklagen først skal behandles i kommunen før eventuell oversendelse for videre behandling. Brevet følger som vedlegg 1.

Lovlighetsklagen er fremmet av fire kommunestyrerepresentanter innen fristen og skal dermed behandles etter reglene i kommuneloven § 27-1 og § 27-3. Det følger av kommuneloven § 27-3 at lovlighetskontrollen kan begrenses til de anførsler som er tatt opp i saken.

I dette saksfremlegget foretas en gjennomgang av klagepunktene, sett opp mot gjeldende lov- og regelverk. Klagen følger som vedlegg 2., opprinnelig saksfremlegg er vedlegg 3 og opprinnelig vedtak vedlegg 4.

Klagens anførsler og administrasjonens vurderinger

Klagers anførsler står i kursiv i den følgende oversikten:

a) Saksbehandlingsfeil

- Kommuneloven § 11-2 krever at saker til behandling skal være forsvarlig forberedt, med skriftlig dokumentasjon. Bruken av dobbeltrom er en vesentlig del av tiltaket, men ble ikke omtalt i saksframlegget. Saken mangler en helhetlig utredning for omstilling, om dagens og fremtidige behov for institusjonsplasser. Det er heller ikke gjort kjent hvor de 35 menneskene som må flytte, når virkningstidspunktet trer i kraft.

- Forvaltningsloven § 17 pålegger kommunen å utrede saken tilstrekkelig. Det foreligger ingen skriftlig vurdering av konsekvenser for brukere, rettigheter eller forsvarlighet ved bruk av dobbeltrom.

- Eldrerådet og råd for personer med nedsatt funksjonsevne fikk dermed ikke reelt grunnlag for å uttale seg. - Statsforvalteren prøver lovligheten slik den var på vedtakstidspunktet. Muntlige opplysninger i møtet som ikke fremgår av saksframlegget kan derfor ikke reparere en mangelfull saksforberedelse.

Administrasjonens vurdering

Forvaltningsloven § 17 krever at en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak fattes. Administrasjonen viser til at utgangspunktet for saken var politisk vedtak i økonomirapport for 1. kvartal 2025 som ble behandlet i kommunestyret den 27.5.2025 i PS 26/2025 hvor følgende ble vedtatt: «På bakgrunn av dette ber kommunestyret administrasjonen om å komme med ytterligere innsparingstiltak som framlegges kommunestyret. Tiltakene må være av en størrelse som gjør at vi sikrer videre drift uten ROBEG.»

Det følger av rapporten på s.36 at for Helse og Sosial skulle følgende tiltak utredes:

- Nedlegging av bemannede boliger
- Reduksjon i bemanning i omsorgsboliger
- Nedlegging av én sykehjemsavdeling

Det ble i mai 2025 etablert arbeidsgrupper med mandat om å vurdere økonomiske konsekvenser, konsekvenser for tjenestene samt tidsbruk ved gjennomføring. Resultatet ble nedfelt i interne rapporter (vedlegg 5 og 6). Disse ble grunnlaget for saksfremlegget (vedlegg 4). Rapportene mangler noen beregninger og inneholder også en del spørsmål som på det tidspunktet ikke var

avklart. Disse legges ved for å vise hva som faktisk var vurdert på det tidspunktet saksfremlegget med innstilling ble skrevet.

Til tross for at bruk av dobbeltrom ikke var særskilt omtalt i saksfremlegget, har det i prosessen vært presisert at all eventuell bruk av dobbeltrom skal skje i tråd med lovverket. Det kan være aktuelt gjennom frivillighet og i rom som er egnet for dette.

Konsekvensene for berørte grupper er redegjort for i saksfremleggets avsnitt «Vurdering», som igjen bygger på underliggende konsekvensvurderinger. Det ble i tillegg gitt muntlige orienteringer av administrasjonen når saken var til politisk behandling samt til Eldrerådet, Innvandrerrådet og Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette anses av administrasjonen som en del av kommunens plikt til å opplyse saken forsvarlig. Alle rådene har fått muligheten til å medvirke og uttale seg i saken og alle rådene har kommet med anbefalinger og innspill i form av vedtak. Rådernes uttalelser / vedtak ble lagt ved til kommunestyrets behandling og ligger her som vedlegg 7.

b) Innholdsmessig lovstrid

- Helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 4-1 krever at kommunen sikrer nødvendige og forsvarlige tjenester.

- Pasient- og brukerrettighetsloven §§ 2-1a og 3-1 gir brukere rett til nødvendig hjelp og rett til å medvirke. I denne saken har de 35 pasientene som berøres, ikke fått mulighet til å medvirke eller blitt informert av Alta kommune om at de skal flyttes.

- Bruk av dobbeltrom strider mot hovedregelen om enerom i institusjon. Unntak forutsetter frivillig samtykke og/eller særskilte, normalt midlertidige situasjoner. Dette følger av forskrifts- og veiledningsgrunnlaget for sykehjemdrift, herunder verdighetsgarantien og den særskilte forskriften om bruk av dobbeltrom.

- Det foreligger ingen dokumentasjon på at disse rettighetene ivaretas i vedtaket.

Administrasjonens vurdering

Kommunestyrets vedtak gjelder dimensjonering av tilbudet, ikke enkeltpersoners rettigheter. Omfang og antall plasser er vurdert og dimensjonert ut fra kommunens økonomiske situasjon og det er også sett hen til hvilke tilbud som gis i andre sammenliknbare kommuner.

Kommunen vil fortsatt tilby nødvendige og lovpålagte tjenester. Sykehjemsplasser og avlastningsplasser for personer med demens er eksempler på lovpålagte tjenester ifølge helse- og omsorgstjenestelovens §3-1. En eventuell bruk av dobbeltrom vil skje i tråd med lovverket.

Kommunen vil sikre at beboere/ brukere fortsatt tilbys forsvarlige og nødvendige tjenester i tråd med bestemmelsene i helse- og omsorgstjenesteloven.

c) Manglende involvering av berørte parter

- Vedtaket er behandlet med svært kort tidsfrist (ca. en måned).

- Manglende involvering av berørte parter

- Brukere og pårørende er ikke gitt reell mulighet til å medvirke, i strid med pasient- og brukerrettighetsloven §§ 3-1 og 3-3 og helse- og omsorgstjenesteloven § 3-10.

- Dette utgjør en saksbehandlingsfeil etter forvaltningsloven § 16 og kommuneloven § 11-2, og gir grunnlag for opphevelse eller ny behandling. - Med såpass kort behandlingstid er det særdeles vanskelig for berørte å få satt seg inn i konsekvensene før vedtaket fattes.

Administrasjonens vurdering

Det er riktig at det var kort tid mellom vedtakstidspunktet og foreslåtte iverksettelsestidspunkt, særlig når det gjaldt plassene i Talvik. I praksis er dette løst ved å utsette flyttingen til det er gjennomført en grundig kartlegging av den enkelte beboers tjenestebehov. Dette har medført at flyttingen tar lengre tid enn det som var forutsatt. Når det gjelder informasjon og medvirkning til beboere og pårørende ble det laget en egen kommunikasjonsplan- se vedlegg 8. Det er vist til planen i saksfremlegget, men denne lå ikke ved sakspapirene.

Planen ble igangsatt rett etter kommunestyrets vedtak og det ble da avholdt møter med ansatte, tillitsvalgte, beboere og pårørende.

d) Avlastningsplasser

- Kommunestyret har vedtatt å avvikle 6 avlastningsplasser. - HOL § 3-2 nr. 6 bokstav d pålegger kommunen å tilby avlastning ved særlig tyngende omsorgsarbeid. Ved å avvikle disse plassene uten å dokumentere alternativ kapasitet eller tiltak, bryter kommunen både forsvarlighetskravet (HOL § 4-1) og utredningsplikten (fvl. § 17).

- Manglende avlastning kan være uforsvarlig og påføre pårørende urimelig omsorgsbyrde. Fraværet av en plan eller løsning for dette gjør vedtaket både uforsvarlig og mangelfullt utredet.

Administrasjonens vurdering

Høsten 2024 åpnet kommunen 6 avlastningsplasser på Vertshuset, og antallet avlastningsplasser økte da fra 14 til 20 i kommunen. Dette ble blant annet gjort for å møte utfordringen med utskrivningsklare pasienter fra sykehus (12-15 på det meste, mens vi nå har 1-3 i gjennomsnitt). Kommunen har altså bygget opp en høy kapasitet da det var nødvendig, og ser nå at denne kan tas ned til 14 igjen. Konsekvensen er at det blir at det blir noe lengre ventetid på avlastning på Alta omsorgssenter (AOS) og på Altagårdshagen, men også her gjøres det vedtak for hver enkelt pasient/bruker som vil sikre at den enkelte får et forsvarlig tilbud.

e) Plikt til å utrede konsekvenser

- Saksframlegget fokuserer kun på økonomiske innsparinger.

- Konsekvensene for brukere, pårørende og tjenestekvalitet er ikke vurdert eller dokumentert. - Dette er i strid med HOL § 4-1 (forsvarlighet) og forvaltningsloven § 17 (utredningsplikten). - Når konsekvensene ikke er utredet, kan vedtaket ikke anses som lovlig fattet

Administrasjonens vurdering

Administrasjonen viser her til omtalen av konsekvenser som er gitt i saksfremlegget og interne underlagsdokumenter. Her er både konsekvenser for brukere og tjenestekvalitet vurdert. Se også punkt a) og b) i denne saken hvor dette er kommentert. Administrasjonen vurderer at saken er forsvarlig utredet, jf. fv1. § 17.

f) Plikt til lokal forskrift og kriterier (HOL § 3-2 a)

- Kommunen skal ha lokal forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig.

- Et vedtak som i praksis innskrenker kapasiteten må vurderes opp mot disse kriteriene. - Dersom forskriften mangler, ikke er fulgt eller ikke er oppdatert, utgjør dette en selvstendig saksbehandlings- og legalitetsmangel.

Administrasjonens vurdering

Kommunen har en godkjent forskrift fra 2017, vedtatt av Kommunestyret som beskriver kriterier for tildeling av sykehjem eller tilsvarende bolig. Forskriften sier ikke noe om hvor mange sykehjemsplasser kommunen skal ha. Dette tallet vil kunne variere blant annet ut fra alderssammensetning og hvilke alternative tilbud som er aktuelle. Forskriften beskriver hva som skal til for at den enkelte beoer har krav på sykehjemsplass. Disse kriteriene er ikke endret med det vedtaket som kommunestyret har truffet i sak 48/ 2025.

Oppsummert: Vedtaket i sak 48/2025 endrer ikke kriteriene i forskriften og vedtaket gjelder ikke enkeltpersoners rett til tjenester.

Økonomiske konsekvenser

Forsinkelser i flytteprosessen vil medføre noen økonomiske konsekvenser. Selv om enkelte av de planlagte innsparingsgevinstene fortsatt kan realiseres, vil spesielt forsinkelser ved nedleggningen av sykehjemsplassene på Sandia innebære at bemanning må opprettholdes lenger enn opprinnelig forutsatt. Ved å fordele bemanningen og utnytte eksisterende personell så effektivt som mulig, vil deler av den forventede innsparing fortsatt kunne hentes inn. Likevel vil ikke hele det planlagte innsparingsbeløpet kunne realiseres i 2025. Konsekvensen er at innsparingene dette året anslås til om lag halvparten av de 2,5 millionene som var lagt til grunn. For 2026 forutsettes det at de forventede innsparingene kan gjennomføres som planlagt.

Vurdering

Administrasjonen vurderer at:

- Saken har vært tilstrekkelig utredet og vedtaket har et lovlig innhold
- Lovpålagte rettigheter for brukere sikres
- Kommunestyret er innenfor sitt handlingsrom ved dimensjonering av tjenestetilbudet

Det er likevel slik at de oppsatte virkningstidspunktene i vedtakets pkt 1,2 og 3 ikke er praktisk mulig å gjennomføre slik de var forutsatt da saken ble skrevet i sommer. Beboernes og brukers

helsetilstand og tilgjengeligheten på ledige plasser vil i praksis medføre at en gjennomføring av vedtaket vil måtte skje gradvis.

Administrasjonen vil ut fra det ovennevnte tilrå at kommunestyrets vedtak i sak 48/2025 opprettholdes, med følgende endring; Virkningstidspunktene nevnt i vedtakets pkt. 1, 2 og 3 endres til:

Virkningstidspunkt skjer ut ifra forsvarlighet tilknyttet antall ledige plasser og en kartlegging av beboernes helsetilstand.

Vedlegg

1. Oversendelsesbrev fra Statsforvalteren – 26.09.2025
2. Lovlighetsklage
3. Opprinnelig saksfremlegg – sak 48/2025
4. Kommunestyrets vedtak – sak 48/2025
5. Internt underlag – utredning sykehjemsplasser
6. Internt underlag – utredning Talvik
7. Uttalelser fra rådene, lagt frem for kommunestyret
8. Kommunikasjonsplan

Alta 29.10.25

John Helland
direktør Helse og omsorg

Oddvar Kr. Konst
kommunedirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor uten underskrift

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Vår dato:

26.09.2025

Vår referanse

2025/9678

Deres dato:

Deres referanse

Alta kommune
Postboks 1403
9506 ALTA

Telefonnummer til saksbehandler

Jan-Peder Andreassen, 77642040

Krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyres vedtak i sak 48/2025 – nedlegging av heldøgns omsorgsplasser

Statsforvalteren mottok 25. september 2025 et krav om lovlighetskontroll av Alta kommunestyres vedtak i sak 48/25 fra fire av kommunestyrets representanter. Klagen følger som vedlegg til dette brevet.

Det følger av kommuneloven § 27-1 første avsnitt at:

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Et slikt krav må fremmes innen tre uker fra vedtaket ble truffet. Fristreglene i [forvaltningsloven § 30](#) gjelder. Kravet skal settes fram for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket, skal saken sendes til departementet.

Som det fremgår av bestemmelsen, skal det fremsatte kravet om lovlighetskontroll først underinstansbehandles av Alta kommunestyre. Dersom kommunestyret opprettholder sitt vedtak i sak 48/25 skal lovlighetsklagen sammen med sakens dokumenter oversendes Statsforvalteren for videre behandling.

Lovlighetsklagen vil derfor ikke bli undergitt noen behandling her før klagesaken mottas fra Alta kommune.

Dette til orientering.

Med hilsen

Per Elvestad (e.f.)
assisterende justis- og kommunaldirektør

Jan-Peder Andreassen
fagdirektør

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Lovlighetsklage - Kommunestyrets vedtak om nedlegging av heldøgns omsorgsplasser og bruk av dobbeltrom.pdf
- 2 E-post - Til vurdering - lovlighetskontroll - Alta - nedlegging av heldøgns omsorgsplasser og bruk av dobbeltrom

Kopi til:

clausj@alten.no

Lovlighetsklage – Kommunestyrets vedtak om nedlegging av heldøgns omsorgsplasser og bruk av dobbeltrom

Til: Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Fra: Claus Jørstad, Svein Berg, Emil Taftø Thorstensen, Inger Svendsen (medlemmer av Alta Kommunestyre)

Dato: 24.09.2025

Sak: Lovlighetsklage etter kommuneloven § 27-1 – Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser i Alta kommune

1. Bakgrunn

Alta kommunestyre har i møte 23.09.2025 sak 48/2025 fattet vedtak om nedlegging av 14 institusjonsplasser, 21 heldøgns omsorgsboliger og 6 avlastningsplasser, noe av tiltakene med virkning 1.10.2025.

Under kommunestyrets behandling ble det ifølge opplysninger fremlagt muntlig informasjon om at kommunen planlegger å ta i bruk dobbeltrom i institusjon som et virkemiddel for å opprettholde kapasitet.

Denne opplysningen fremgår ikke av det skriftlige saksframlegget eller de dokumentene som var sendt til politiske utvalg og rådene.

2. Rettslig grunnlag for lovlighetskontroll

Etter kommuneloven § 27-1 kan Statsforvalteren prøve om kommunale vedtak er lovlige, herunder:

1. Om vedtaket er innholdsmessig lovlig,
2. Om det er truffet av rette organ, og hvilke andre organ saken er tilstrekkelig behandlet
3. Om saksbehandlingsreglene er fulgt.

3. Grunnlag for klagen

Vi mener vedtaket er beheftet med både saksbehandlingsfeil og innholdsmessige lovbrudd:

a) Saksbehandlingsfeil

- Kommuneloven § 11-2 krever at saker til behandling skal være forsvarlig forberedt, med skriftlig dokumentasjon. Bruken av dobbeltrom er en vesentlig del av tiltaket, men ble ikke omtalt i saksframlegget. Saken mangler en helhetlig utredning for omstilling, om dagens og fremtidige behov for institusjonsplasser. Det er heller ikke gjort kjent hvor de 35 menneskene som må flytte, når virkningstidspunktet trer i kraft.

- Forvaltningsloven § 17 pålegger kommunen å utrede saken tilstrekkelig. Det foreligger ingen skriftlig vurdering av konsekvenser for brukere, rettigheter eller forsvarlighet ved bruk av dobbeltrom.
- Eldrerådet og råd for personer med nedsatt funksjonsevne fikk dermed ikke reelt grunnlag for å uttale seg.
- Statsforvalteren prøver lovligheten slik den var på vedtakstidspunktet. Muntlige opplysninger i møtet som ikke fremgår av saksframlegget kan derfor ikke reparere en mangelfull saksforberedelse.

b) Innholdsmessig lovstrid

- Helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 4-1 krever at kommunen sikrer nødvendige og forsvarlige tjenester.
- Pasient- og brukerrettighetsloven §§ 2-1a og 3-1 gir brukere rett til nødvendig hjelp og rett til å medvirke. I denne saken har de 35 pasientene som berøres, ikke fått mulighet til å medvirke eller blitt informert av Alta kommune om at de skal flyttes.
- Bruk av dobbeltrom strider mot hovedregelen om enerom i institusjon. Unntak forutsetter frivillig samtykke og/eller særskilte, normalt midlertidige situasjoner. Dette følger av forskrifts- og veiledningsgrunnlaget for sykehjemsdrift, herunder verdighetsgarantien og den særskilte forskriften om bruk av dobbeltrom.
- Det foreligger ingen dokumentasjon på at disse rettighetene ivaretas i vedtaket.

c) Manglende involvering av berørte parter

- Vedtaket er behandlet med svært kort tidsfrist (ca. én måned).
- Brukere og pårørende er ikke gitt reell mulighet til å medvirke, i strid med pasient- og brukerrettighetsloven §§ 3-1 og 3-3 og helse- og omsorgstjenesteloven § 3-10.
- Dette utgjør en saksbehandlingsfeil etter forvaltningsloven § 16 og kommuneloven § 11-2, og gir grunnlag for opphevelse eller ny behandling.
- Med såpass kort behandlingstid er det særdeles vanskelig for berørte å få satt seg inn i konsekvensene før vedtaket fattes.

d) Avlastningsplasser

- Kommunestyret har vedtatt å avvikle 6 avlastningsplasser.
- HOL § 3-2 nr. 6 bokstav d pålegger kommunen å tilby avlastning ved særlig tyngende omsorgsarbeid. Ved å avvikle disse plassene uten å dokumentere alternativ kapasitet eller tiltak, bryter kommunen både forsvarlighetskravet (HOL § 4-1) og utredningsplikten (fvl. § 17).
- Manglende avlastning kan være uforsvarlig og påføre pårørende urimelig omsorgsbyrde. - Fraværet av en plan eller løsning for dette gjør vedtaket både uforsvarlig og mangelfullt utredet.

e) Plikt til å utrede konsekvenser

- Saksframlegget fokuserer kun på økonomiske innsparinger.
- Konsekvensene for brukere, pårørende og tjenestekvalitet er ikke vurdert eller dokumentert.

- Dette er i strid med HOL § 4-1 (forsvarlighet) og forvaltningsloven § 17 (utredningsplikten).
- Når konsekvensene ikke er utredet, kan vedtaket ikke anses som lovlig fattet.

f) Plikt til lokal forskrift og kriterier (HOL § 3-2 a)

- Kommunen skal ha lokal forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig.
- Et vedtak som i praksis innskrenker kapasiteten må vurderes opp mot disse kriteriene. - Dersom forskriften mangler, ikke er fulgt eller ikke er oppdatert, utgjør dette en selvstendig saksbehandlings- og legalitetsmangel.

4. Konklusjon

Vi ber Statsforvalteren gjennomføre lovlighetskontroll og konstatere at:

- Kommunestyrets vedtak er fattet på ufullstendig grunnlag og ikke utredet på en forsvarlig måte og er dermed i strid med kommuneloven og forvaltningsloven.
- Bruken av dobbeltrom, slik det er fremlagt muntlig, er innholdsmessig ulovlig dersom det ikke er basert på frivillig samtykke og tidsbegrenset bruk. Saksutredningen sier ingenting om hvordan dette ivaretaes.
- Manglende involvering av brukere og pårørende, manglende dokumentasjon for avlastningstjenester, fravær av konsekvensutredning og mulig brudd på lokal forskrift for tildeling utgjør alvorlige lovbrudd og saksbehandlingsfeil.

Vi ber derfor om at vedtaket oppheves eller sendes tilbake til ny behandling, slik at saken utredes fullt ut, og konsekvenser for brukerne, herunder bruk av dobbeltrom og avlastningsplasser, blir dokumentert og vurdert.

Digitalt signert

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2025/7021-1

Saksbehandler: Ingunn Torbergsen

Planlagt behandling

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Eldrerådet
		Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne
		Innvandrerådet
		Hovedutvalg for helse og sosial
		Formannskapet
		Kommunestyret

Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser

Administrasjonens innstilling

For å redusere merforbruket for 2025 og fremover, vedtar kommunestyret å avvikle 14 institusjonsplasser, 21 heldøgns omsorgsboliger og 6 avlastningsplasser i prioritert rekkefølge innen ett år. Avviklingen vil følge kommunens rutiner for omstilling, og det vil blant annet bli laget en egen plan for kommunikasjon av følgende tiltak:

1. Avvikle 5 heldøgns omsorgsboliger i Talvik. Hjemmetjenesten i Talvik, inkludert natt, flyttes til hjemmetjenesten på Alta omsorgssenter. Virkningstidspunkt: 1/10-25. Innsparing på ca kr. 1 mill i 2025, helårsvirkning kr. 3,8 mill.
2. Avvikle 6 somatiske avlastningsplasser ved Vertshuset. Virkningstidspunkt: 1/10-25. Innsparing på kr. 500 000 i 2025, helårsvirkning kr. 2 mill.
3. Avvikle 14 institusjonsplasser ved Sandia sykehjem. Virkningstidspunkt: 1/12-25. Innsparing på ca 1 mill i 2025, helårsvirkning ca 17 mill. Ledige lokaler ved Sandia sykehjem benyttes til Psykisk helse, bl.a for å ta hjem kjøp.
4. Avvikle 16 heldøgns omsorgsboliger ved Vertshuset. Virkningstidspunkt: 1/7-26. Halvårsvirkning innsparing i 2026 ca 6 mill, helårsvirkning fom 2027 ca 12 mill.

Hjemmebaserte tjenester styrkes med 8 mill i 2026 og økes til 10 mill fom 2027.

Netto innsparing ved avvikling av heldøgns omsorgsplasser blir 21 mill i 2026 og 25 mill fom 2027.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Ved framlegging av 1.kvartalsrapport, k-sak 26/25, meldte Helse- og sosialtjenesten (HS) om et forventet merforbruk på 43,4 mill for 2025. For å redusere merforbruket viste HS til at nye store tiltak måtte vurderes og utredes.

- Nedlegging av flere bemannede boliger ved overføring av brukere til andre boliger
- Kutt av bemanning på omsorgsboliger som Vertshuset og i Talvik
- Nedlegging av en sykehjemsavdeling

Det ble også vist til at tiltakene uten unntak vil ha alternativkostnader og ulemper ved seg som må veies opp mot innsparingene det gir. Innsparingspotensialet ved å ta bort bemannede boliger og redusere sykehjems plasser er stort, og Alta har per i dag mange flere boliger og institusjons plasser enn kommuner på samme størrelse.

I vedtaket ba kommunestyret administrasjonen om å komme med ytterligere innsparingstiltak som framlegges for kommunestyret. Tiltakene må være av en størrelse som gjør at vi sikrer videre drift uten ROBEK.

Halvårsrapporten viser en ytterligere forverring av den økonomiske situasjonen i HS, der merforbruket forventes å øke til 63,8 mill. for 2025. Det er nødvendig å gjennomføre tiltakene som ble vedtatt utredet ved behandlingen av 1.kvartalsrapport. Tiltakene er nå utredet gjennom egne arbeidsgrupper, som har sett på konsekvenser ved avviklingen og vurdert hva som skal til for å lykkes med så store endringer. En forutsetning for tiltakene, er en styrkning av hjemmebaserte tjenester, og økt bruk av velferdsteknologi for å ivareta pasienter som skal bo lengre hjemme.

Utredning – reduksjon heldøgns omsorgsplasser(HDO)

Når vi skal sammenligne dekningsgrader innen heldøgns omsorg er det vanligst å vurdere plasser i institusjon i % av innbyggere over 80 år, og disse tallene vises også i KOSTRA-tallene i Framsikt. Som vist i tabellen under har Alta en høyere dekningsgrad enn sammenligningskommunene:

	Alta	Harstad	Narvik	Rana	Tromsø	Bodø
Innbyggere 80+	794	1442	1317	1568	2893	2546
Institusjoner - alle plasser	164	236	235	233	501	332
Plasser i institusjon i % av innbyggere 80 år over	20,7	16,4	17,8	14,9	17,3	13,0

Plasser i helse- og omsorgsinstitusjoner pr. 31.12. Inkluderer sykehjem, aldershjem, barnebolig, avlastningsbolig. (SSB - tabell 11875. Institusjon - alle disponible plasser). Bolig med heldøgns bemanning er ikke med i disse tallene.

Også når vi sammenligner andelen av alle innbyggere i kommunen over 80 år som bor på institusjon eller i bolig med heldøgns bemanning (O+) har Alta en høyere dekningsgrad. Avlastningsplasser og korttidsplasser er ikke med i beregningen.

	Alta	Harstad	Narvik	Rana	Tromsø	Bodø
Institusjon	85	146	124	158	286	213
Bolig med heldøgns bemanning	46	61	40	74	116	34
Sum	131	207	164	232	402	247
Innbyggere 80+	794	1 442	1 317	1 568	2 893	2 546
Dekningsgrad HDO 80+	16,5	14,4	12,5	14,8	13,9	9,7

Per 1. juni 2025 har Alta kommune i sum 171 HDO plasser fordelt på 114 langtidsplasser i institusjon og 57 i O+. Langtidsplassene i institusjon er fordelt på 66 somatiske, 46 skjermede og 2 forsterka skjermede plasser. Ut fra tallene har vi en overvekt av somatiske plasser og dersom flere skal bo lenger hjemme vil det være de med somatiske utfordringer som i større grad må bo hjemme. 32 % av beboerne på de 171 heldøgns omsorgsplassene er under 80 år. De fleste av disse har en demensdiagnose som medfører at de ikke kan bo hjemme. Demenskartet viser en økning av personer med demens i årene framover <https://demenskartet.no/#5601> . Vi må derfor omgjøre flere somatiske plasser til skjermede plasser.

I første omgang har vi utredet mulig innsparing ved Vertshuset, Talvik og Sandia fordi disse avdelingene ligger alene uten muligheter for stordriftsfordeler. Forslaget innebærer en reduksjon av 35 heldøgns omsorgsplasser og 6 avlastningsplasser.

Talvik – heldøgns omsorgsboliger og hjemmetjeneste: Det gis hjemmesykepleie og hjemmehjelp til brukere ved 5 omsorgsboliger i Talvik og til brukere i distriktet Talvik og Langfjorden. Tjenesten har 9,44 årsverk fordelt på 14 ansatte. Det foreslås å avvikle omsorgsboligene, dette vil gi en innsparing på ca 5 årsverk. Beboerne vil flyttes til omsorgsboligene på Alta omsorgssenter (AOS). Nedleggingen av omsorgsboligene vil føre til at vi mister et samlingspunkt for eldre i Talvik, som tirsdagskafe, fredagsbingo og felles måltider for hjemmeboende. Det må arbeides med alternative løsninger som kan erstatte disse tilbudene.

Når omsorgsboligene er avviklet vil vi stå igjen med basen for hjemmetjenesten i Talvik med ca 4 årsverk, og dette vil bli sårbart både ift rekruttering og arbeidsmiljø. Det foreslås å flytte ansatte til AOS. Tiltaket vil medføre at det blir lengere utrykningstid på natt for de som har trygghetsalarmer i dette distriktet. I forbindelse med arbeidet med Tjenesteguide vil det fremmes klare føringer i forhold til hvilke helsetjenester som kan leveres i distriktene på kveldstid og i helger, og hvor langt fra Alta sentrum tjenester på kveld og i helg kan leveres.

Vertshuset består av 16 heldøgns omsorgsboliger og 6 avlastningsplasser, og driftes i dag av 15 årsverk. I første runde anbefales det å avvikle 6 somatiske avlastningsplasser. Disse ble åpnet høsten 2024 for å møte utfordringen med utskrivningsklare pasienter og mangelen på avlastningsplasser. Per dato er det bare en utskrivningsklar pasient på sykehuset, mens vi på det verste var oppe i 12-15. På grunn av lavere bemanning enn andre avlastningsplasser og byggets fysiske utforming/mangler så har det vært begrensinger på hvem vi har kunnet gi et tilbud. Færre somatiske avlastningsplasser vil gi økt en større belastning på pårørende som må håndtere sine hjemme i større grad og vil også øke presset på hjemmetjenesten.

I runde to våren 2026 foreslås det å avvikle 16 heldøgns omsorgsboliger. Dette er en prosess som vil ta litt tid, da de fleste som bor der i dag vil ha behov for døgkontinuerlig oppfølging og trenger tilbud et annet sted. Beboere i O+ kan ikke flyttes på dobbeltrom, da botilbudet er å regne som egen bolig som en betaler husleie for.

Sandia sykehjem har 14 institusjonsplasser som er forbeholdt personer med demens, og har ca 13 årsverk med fast ansatte pr i dag. Fordi det er et lite sykehjem i antall plasser får vi smådriftsulemper både økonomisk og personellmessig. Det er et lite og sårbart fagmiljø og vanskelig å rekruttere helsepersonell. Planlagt kostnad per plass for 2025 ligger ca kr. 90 000 høyere per plass enn sammenlignbar avdeling på AOS, total driftskostnad er på ca 17 mill.

Økonomiske konsekvenser

Ved å avvikle 35 heldøgns omsorgsplasser og 6 avlastningsplasser vil vi få en innsparing per år på ca kr. 29 mill. i 2026 og 35 mill fom 2027.

Deler av innsparingen må benyttes til å styrke hjemmebasert omsorg, beregnet til 8 mill i 2026 og 10 mill fom 2027.

Netto innsparing vil da bli ca 21 mill. i 2026 og 25 mill fom 2027.

Tiltak	Innsparing 2025	Innsparing 2026	Innsparing 2027 -
Avvikle 5 heldøgns omsorgsboliger i Talvik innen 1/10-25	-1 000 000	-3 800 000	-3 800 000
Avvikle 6 somatiske avlastningsplasser ved Vertshuset innen 1/10-25.	-500 000	-2 000 000	-2 000 000

Avvikle 14 institusjonsplasser ved Sandia sykehjem innen 1/12-25.	-1 000 000	-17 000 000	-17 000 000
Avvikle 16 heldøgns omsorgsboliger ved Vertshuset innen 1/7-26.		-6 000 000	-12 000 000
SUM FØR STYRKING AV HJEMMEBASERTE TJENESTER	-2 500 000	-28 800 000	-34 800 000
Styrke hjemmebaserte tjenester		+8 000 000	+10 000 000
SUM NETTO INNSPARING	-2 500 000	-20 800 000	-24 800 000

Vurdering

Alta kommune har flere heldøgns omsorgsplasser enn andre kommuner, og må redusere dette antallet for å ta ned kommunens driftsutgifter innen pleie og omsorg.

Tiltak som ble iverksatt for å redusere antall utskrivningsklare pasienter har oppfylt sin funksjon og kan nå avvikles, og det vil gi reduksjoner i lønns- og driftskostnader. Utfasingen må skje trinnvis av hensyn til pasientene, men det er viktig å starte så tidlig som mulig for å kunne nå innsparingsmålene som settes.

Alta kommune har i alle år hatt en god eldreomsorg med svært god dekning både innen institusjonsplasser og heldøgnsbemannede omsorgsboliger. Sammenligningen av dekningsgrader med de største kommunen i nord bekrefter dette. Kommunens økonomiske situasjon medfører at det nå er nødvendig å gjennomføre drastiske grep for å unngå å havne på ROBEK, og en reduksjon av heldøgns omsorgsplasser vil være et viktig tiltak for å redusere merforbruket i kommunen. En avvikling av 14 institusjonsplasser gjør at dekningsgraden for plasser i institusjon i % av innbyggere over 80 år reduseres fra 20,7 til 18,9, dvs at vi fortsatt ligger over sammenligningskommunene.

I fremtiden blir vi nødt til å gi faglig forsvarlige helsetjenester til flere, men med begrenset tilgang til helsepersonell. Kommunen har over flere år hatt et mål om at alle våre innbyggere skal bo hjemme så lenge som mulig, og at dekningsgraden innen heldøgns omsorg skal ned. Våre innbyggere må i større grad enn tidligere gjøre gode valg for egen livssituasjon i tråd med denne målsettingen, bl.a. i form av å skaffe egen bolig som er tilrettelagt med livsløpsstandard. Kommunen har påbegynt et arbeid med en tjenesteguide som både vil beskrive framtidig tjenestenivå og hvordan vi i fellesskap kan bidra for å dempe forventningsgapet til tjenestenivået.

En reduksjon av 35 heldøgns omsorgsplasser og 6 avlastningsplasser i løpet av relativt kort tid vil få konsekvenser for beboere, pårørende, ansatte ved de berørte avdelingene og for øvrig tjenesteproduksjon:

- økt press på plassene innenfor heldøgns omsorg, må vente lenger på plass
- økt belastning på sykehjemsavdelinger AOS på grunn av dobbeltrom
- større belastning for pårørende
- økt press på hjemmesykepleien fordi de må håndtere flere og dårligere pasienter hjemme. De må også i mye større kunne ta imot utskrivningsklare pasienter.
- vil kunne få økt antall utskrivningsklare fra spesialisthelsetjenesten
- ansatte må omstilles, mister arbeidsplassen sin
- negativt omdømme
- motstand fra pårørende
- motstand fra ansatte

En forutsetning for å ta ned antall heldøgns omsorgsplasser er at hjemmebaserte tjenester og forebyggende tiltak må styrkes parallelt med dette. Dette omfatter hjemmesykepleie, velferdsteknologi, dagsenter, helsestasjon for eldre, mm.

Kommunen må legge gode strategier for å minske de negative effektene av tiltakene, bl.a. i form av god informasjon til brukere, pårørende og ansatte. Kommunens omstillingsrutiner vil bidra til å sikre god oppfølging av berørte ansatte, og her er det viktig med et godt samarbeid med fagforeningene. Kommunen vil så langt det lar seg gjøre prøve å finne alternativt arbeid for de som blir overtallige. Økt bruk av velferdsteknologi vil kunne trygge brukere og pårørende som i større grad vil motta hjemmebaserte tjenester.

Ved avvikling av Sandia som sykehjem anbefales det at bygget blir tilgjengelig for Psykisk helse, og kan benyttes til ulike tiltak fra lavterskel til å ta hjem kostbare kjøp fra private. Vertshuset kan eks midlertidig omdisponeres til vanskeligstilte som har behov for hybler i regi av Boligservicekontoret. Bygget i Talvik kan frigjøres til annen bruk, og de driftsmessige innsparingene for Tekniske tjenester, er ikke tatt med i Helses vurderinger. Dette vil fremkomme av budsjettet for 2026.

Alta 25.08.2025

Oddvar Kr. Konst
kommunedirektør

John Helland
kommunalleder Helse og
sosial

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor uten underskrift

Kommunestyrets behandling av sak 48/2025 i møte den 23.09.2025:

Behandling

Habilitetsvurdering: Kristin Jensen *ble enstemmig erklært inhabil og fratrådte.*

32 stemmeberettigede tilstede:

Forslag fra H. v/Solveig Jensen:

Tilleggsforslag: Presiseringer

Kommunestyret vedtar at følgende forutsetninger skal ligge til grunn for reduksjon av sykehjemsplasser i Alta kommune:

- Ingen som i dag har sykehjemsplass skal miste den.
- Bruk av dobbeltrom skal vurderes grundig i hvert enkelt tilfelle, og verdighet og forsvarlighet skal ivaretas.
- Hjemmebaserte tjenester skal styrkes og organiseres for å møte mer komplekse behov, herunder hjemmesykepleie, praktisk bistand og oppfølging av pårørende.
- Administrasjonen bes komme med en egen vurdering om hvordan private kommersielle eller ideelle tilbydere kan være en del av løsningen for sykehjemsplasser i Alta kommune.
- Velferdsteknologi, hverdagsrehabilitering og forebyggende tiltak skal være reelle satsningsområder som bidrar til at eldre kan leve mer selvstendig hjemme.
- Kommunen skal ta høyde for økt ressursbruk til transport, koordinering og oppfølging i hjemmet og samtidig effektivisere slik at vi unngår økte helseutgifter på sikt.
- Ansatte skal ivaretas gjennom bedre organisering og nye løsninger, slik at økt arbeidspress ikke fører til økt sykefravær.

Forslaget vedtatt enstemmig

Forslag fra FRP v/Claus Jørstad:

Stillingene videreføres.

Stillingene finansieres gjennom vakante stillinger.

Kommunalleder i helse bes komme med en større overordnet og helhetlig omstrukturering innen budsjettmøte i desember.

Votering: Frp`s forslag satt opp mot innstillingen. Innstillingen vedtatt med 22 mot 10 stemmer(FRP, K, uavhengig Hammari, Thomassen)

Vedtak

For å redusere merforbruket for 2025 og fremover, vedtar kommunestyret å avvikle 14 institusjonsplasser, 21 heldøgns omsorgsboliger og 6 avlastningsplasser i prioritert rekkefølge innen ett år. Avviklingen vil følge kommunens rutiner for omstilling, og det vil blant annet bli laget en egen plan for kommunikasjon av følgende tiltak:

1. Avvikle 5 heldøgns omsorgsboliger i Talvik. Hjemmetjenesten i Talvik, inkludert natt, flyttes til hjemmetjenesten på Alta omsorgssenter. Virkningstidspunkt: 1/10-25. Innsparing på ca kr. 1 mill i 2025, helårsvirkning kr. 3,8 mill.
2. Avvikle 6 somatiske avlastningsplasser ved Vertshuset. Virkningstidspunkt: 1/10-25. Innsparing på kr. 500 000 i 2025, helårsvirkning kr. 2 mill. Administrasjonen bes komme med en egen vurdering om hvordan private kommersielle eller ideelle tilbydere kan være en del av løsningen for sykehjemsplasser i Alta Kommune.
3. Avvikle 14 institusjonsplasser ved Sandia sykehjem. Virkningstidspunkt: 1/12-25. Innsparing på ca 1 mill i 2025, helårsvirkning ca 17 mill. Ledige lokaler ved Sandia sykehjem benyttes til Psykisk helse, bl.a for å ta hjem kjøp.
4. Avvikle 16 heldøgns omsorgsboliger ved Vertshuset. Virkningstidspunkt: 1/7-26. Halvårsvirkning innsparing i 2026 ca 6 mill, helårsvirkning fom 2027 ca 12 mill.

Hjemmebaserte tjenester styrkes med 8 mill i 2026 og økes til 10 mill fom 2027.

Netto innsparing ved avvikling av heldøgns omsorgsplasser blir 21 mill i 2026 og 25 mill fom 2027.

5. I en tid med omstilling og endring av tilbud er det viktig at kommunen har god dialog og oppfølging av de som er berørt av tiltakene og som er på ventelister

6. Administrasjonen bes legge frem for politisk behandling en sak som inneholder oversikt over behovet for heldøgns plasser frem mot 2035, og hvordan en best kan løse dette, herunder også en vurdering av når det vil være hensiktsmessig å ha klar byggetrinn 2 ved AOS.

7. Administrasjonen bes komme tilbake til politisk behandling med en sak som viser muligheten av et fortsatt dagtilbud for hjemmeboende eldre, og også muligheten for videre utleie av leilighetene ved Talvik bosenter til personer som ikke har behov for heldøgns bemanning, slik det opprinnelig var tenkt.

8. Vedtakene gjennomføres under forutsetning av at alle pasienter og brukere får flytting får et alternativt tilbud, som gir trygge og gode tjenester for den enkelte. I en overgangsfase vil økt bruk av dobbeltrom på korttidsplasser være nødvendig. De som trenger enkeltrum, for eksempel på grunn av demens, skal fortsatt være sikret dette.

Kommunestyret vedtar at følgende forutsetninger skal ligge til grunn for reduksjon av sykehjemsplasser i Alta kommune:

- Ingen som i dag har sykehjemsplass skal miste den.
- Bruk av dobbeltrom skal vurderes grundig i hvert enkelt tilfelle, og verdighet og forsvarlighet skal ivaretas.
- Hjemmebaserte tjenester skal styrkes og organiseres for å møte mer komplekse behov, herunder hjemmesykepleie, praktisk bistand og oppfølging av pårørende.
- Administrasjonen bes komme med en egen vurdering om hvordan private kommersielle eller ideelle tilbydere kan være en del av løsningen for sykehjemsplasser i Alta kommune.
- Velferdsteknologi, hverdagsrehabilitering og forebyggende tiltak skal være reelle satsningsområder som bidrar til at eldre kan leve mer selvstendig hjemme.
- Kommunen skal ta høyde for økt ressursbruk til transport, koordinering og oppfølging i hjemmet og samtidig effektivisere slik at vi unngår økte helseutgifter på sikt.
- Ansatte skal ivaretas gjennom bedre organisering og nye løsninger, slik at økt arbeidspress ikke fører til økt sykefravær.

UTREDNING SYKEHJEM - Internt arbeidsdokument – ver. 15 07 25

1 Anbefaling

1.1 Anbefaling nedlegging institusjonsplasser

Alternativ 1 Legge ned 14 institusjonsplasser med en gradvis utfasing/flytting til AOS

Tar ned 14 institusjonsplasser. Størst innsparing på ca 12 mill på kort sikt. Mulig å gjennomføre i løpet av høsten 2025. På sikt bør antall institusjonsplasser økes ved utvidelse av Altagårdshagen.

1.2 Anbefaling – sett opp mot utredning Talvik og Vertshuset:

1. Talvik avvikles som HDO, inkludert natt – beboere prioriteres inn på AOS. Innsparing 3,8 mill.
2. Legge ned 14 institusjonsplasser ved Sandia sykehjem. Innsparing 12 mill.
 - a. Kan ikke reduser på skjermede plasser, må omgjøre en av avdelingene på AOS fra somatikk til skjerming.
 - b. Nåløyet for institusjonsplass blir trangere – hjemmetjenesten må styrkes
 - c. Må benytte dobbeltrom i overgangsfase
3. Sandia kan benyttes til Psykisk helse. **Innsparing**
 - a. Ta hjem kjøp
 - b. Flytte beboere fra Mustajokki. Vil frigjøre 9 plasser til eldre på AOS
4. Legge ned Vertshuset - beboere prioriteres inn på AOS
 - a. Legge ned 16 plasser. Innsparing 12 mill
 - b. Benytte Mustajokki til 9 plasser, legge ned 7 plasser. **Innsparing**

2 Mandat – utrede å legge ned Sandia som sykehjemsavdeling.

Gruppe ledet av Inger Johanne. Foreslåtte deltakere: Stina, Elisabeth, Trine, Anja, Ingunn T.

Alle grupper skal utrede:

- 1) **Mulig innsparing hhv resten av året og på årsbasis, inkludert kostnader ved gjennomføring av tiltaket?**
- 2) **Konsekvenser for tjenestene, brukerne og organisasjonen/ansatte?**
- 3) **Beregning av hvor lang tid tiltaket tar å gjennomføre?**

Gruppen «Sandia» bes også om å se spesifikt på dekningsgrad og forslag til endringer i denne.

Flere alternativ må vurderes:

- Ta bort 14 institusjonsplasser, med en gradvis utfasing/flytting til AOS?
- Flytte noen av plassene over til Ag-hagen, og dermed redusere antall institusjonsplasser?
- Flytte alle ned til Ag-hagen, og ta bort avlastningsplassene?

Frist: 1.juni

3 Innledning

På grunn av den økonomiske situasjonen er vi nødt til å se på driften av heldøgnsomsorg for å finne mulighet for besparelse i helse- og sosial, og samtidig forholde oss til at vi i fremtiden blir nødt til å gi faglig forsvarlige helsetjenester til flere, men med begrenset tilgang til helsepersonell. Bærekraftig og fremtidsrettet.

En forutsetning ved å ta ned antall heldøgnsomsorgsplasser er at hjemmetjenesten må styrkes parallelt med dette.

Vi ønsker i første omgang se på mulig innsparing ved Vertshuset, Talvik og Sandia fordi disse avdelingene ligger alene uten mulighet for stordriftsfordeler: Kompetansedeling, riktig bruk av helsepersonell. Det koster og gir ikke den effekten vi ønsker. Dyrere å drifte

3.1 Somatiske plasser vs skjermede plasser i sykehjem:

Per i dag drifter vi 114 langtidsplasser i institusjon, fordelt på somatiske, skjermede og forsterka skjermede plasser:

Langtidsplasser i Institusjon	Somatisk	Skjermede	Forsterket skjermet
Gabo	18		
Kilvo	18		
Gønges	18		
Vina		16	2
Sierra	12		
Sandia		14	
Altagårdshagen		16	
Sum	66	46	2

Ut fra tallene har vi en overvekt av somatiske plasser og dersom flere skal bo lenger hjemme vil det være de med somatiske utfordringer som i større grad må bo hjemme. Vi må omgjøre flere somatiske plasser til skjermede plasser. Et alternativ kan være å gjøre om avdeling Gønges og/eller avdeling Sierra til å ta imot pasienter med demens. Det vil innebære at man må ruste avdelingene ved gå til innkjøp av gardiner/utstyr til vinterhagene for bedre utnyttelse av areal, velferdsteknologi, lås til pasientrommene (så pasientene ikke kan gå inn på rommene til hverandre). Opplæring av ansatte osv.

Tall fra demenskartet hentet fra Aldring og helse. <https://demenskartet.no/#5601>

Utvikling personer med demens	2025	2030	2040
Antall innbyggere	21 940	22 436	22 949
Prosent demente ift antall innbyggere	1,62	1,91	2,67
Antall personer med demens	355	429	612

3.2 Bo lengst mulig hjemme - somatikk

Det er opprettet tre arbeidsgrupper som skal utrede følgende:

- Vertshuset
 - Legge ned 6 avlastningsplasser og beholde 16 omsorgsboliger.
 - Drive Vertshuset med punkttjenester i stedet for stasjonær bemanning.
 - Legge ned Vertshuset
- Talvik
 - Legge ned 5 omsorgsboligene.
 - Flytte hjemmetjenesten til Alta.
- Sandia
 - Legge ned 14 institusjonsplasser
 - Legge ned 14 institusjonsplasser på Sandia og ta i bruk 8 avlastningsplasser på Altagårdshagen. Redusere antall institusjonsplasser med 6.
 - Flytter 14 institusjonsplasser til Altagårdshagen ved å redusere fra 8 til 6 avlastningsplasser og flytte ut dagsenteret

Hjemmetjenesten:

- Uansett hvilke tiltak vi iverksetter innen institusjonsdrift / heldøgnsomsorg vil dette berøre hjemmetjenesten.
- Tjenesteguiden – tildelingsprosess,
- Natteam
- Er hjemmesykepleien rusta for å takle flere somatiske eller nedgang i avlastningsplasser
- Hva koster dagens bemannede boliger kontra økt bruk av hjemmetjenesten. Er det tilstrekkelig med personell til å gi punkttjenester i forsvarlig omfang og med kvalitet.
- Lang kjøretid – er det praktisk og økonomisk gjennomførbart (Talvik)

Avlastningsplasser

Kommunen drifter 20 avlastningsplasser fordelt på Altagårdshagen (8), Sierra (6) og Vertshuset (6).

- Avlastningsplasser demente hvor? Og antall
- Hvor mange personer rullerer på 8 avlastningsplasser? Ca 25 brukere. Mange har 1 uke inne og 3 hjemme, 2 uker inne og 2 uker hjemme. Hva er kostnaden per plass?
- Er det smartere å utvide dagplassene framfor å ha mange døgnavlastning
- Noen har omfattede dagtilbud. Kostnad

4 Heldøgnsomsorg (HDO) innen eldreomsorg i Alta kommune:

Som heldøgnsomsorg regnes langtidsplasser i institusjon og omsorgsbolig med heldøgns bemanning (O+). Avlastningsplasser og korttidsplasser er ikke med i beregningen. Per 1. juni 2025 har vi i sum 171 HDO plasser fordelt på 114 langtidsplasser i institusjon og 57 i O+.

Institusjon	Langtidsplasser
Gabo	18
Kilvo	18
Gønges	18
Vina	18
Sierra	12
Sandia	14
Altagårdshagen	16
SUM	114
O+	Beboere
Svartfossen	18
Tørrfossen	18
Vertshuset	16
Talvik	5
SUM	57
Sum HDO	171

4.1 Dekningsgrad heldøgns omsorg

Dekningsgrad for heldøgns omsorg refererer til hvor stor andel av befolkningen som mottar heldøgns omsorgstjenester, ofte i form av institusjonsplasser eller omsorgsboliger med heldøgns bemanning, sammenlignet med antall innbyggere i en gitt aldersgruppe, for eksempel de over 80 år (AI)

I denne utredningen har vi valgt å vise to ulike dekningsgrader, og sammenlignet nivået i Alta med de 5 største kommunene i nord.

Det finnes ingen anbefalt dekningsgrad. Vi kan ikke se isolert på institusjonsplasser, dette må bl.a. også sees i sammenheng med andel innbyggere over 80 år som mottar hjemmetjenester.

Ut fra tallene til sammenligningskommunene kan kommunen ha et handlingsrom til å ta ned antall heldøgns omsorgsplasser.

4.1.1 Andel av alle innbyggere i kommunen over 80 år som bor på institusjon eller i bolig med heldøgns bemanning.

Denne dekningsgraden viser hvor stor andel av alle innbyggere i kommunen over 80 år som bor på institusjon eller i bolig med heldøgns bemanning. Alta har en dekningsgrad på **16,5** $((131/794) \times 100)$.

Utregning: $((A+B)/C) \times 100$

A: Institusjon - beboere 80 år og eldre (antall) (SSB tabell 12292)

B: Beboere 80 år og eldre i bolig med fast tilknyttet personell hele døgnet (antall) (SSB tabell 12292)

C: Innbyggere i kommunene, 80 år og over (antall) (SSB tabell 11805)

Heldøgns omsorgsplasser (Fra SSB – tabell 12292 – tall for 2024)	Antall
Institusjon - beboere 80 år og over	85
Beboere 80 år og over i bolig m/ fast tilknyttet bemanning hele døgnet	46
SUM (A+B)	131

Personer 80 år og over (antall) (Fra SSB – tabell 11805 – tall for 2024) (C)	794
---	------------

Dekningsgraden for sammenligningskommunene viser at Alta har en høyere andel av alle innbyggere i kommunen over 80 år som bor på institusjon eller i bolig med heldøgns bemanning:

	Alta	Harstad	Narvik	Rana	Tromsø	Bodø
Institusjon	85	146	124	158	286	213
Bolig med heldøgns bemanning	46	61	40	74	116	34
Sum	131	207	164	232	402	247
Innbyggere 80+	794	1 442	1 317	1 568	2 893	2 546
Dekningsgrad HDO 80+	16,5	14,4	12,5	14,8	13,9	9,7

4.1.2 Plasser i institusjon i % av innbyggere over 80 år

Disse tallene er vanligere å benytte når man sammenligner hvordan kommunene ligger an i forhold til institusjonsplasser, og vil også vises i KOSTRA-tallene i Framsikt. Også disse tallene bekrefter at Alta har en høyere dekningsgrad enn sammenligningskommunene.

Plasser i helse- og omsorgsinstitusjoner pr. 31.12. Inkluderer sykehjem, aldershjem, barnebolig, avlastningsbolig. (SSB - tabell 11875. Institusjon - alle disponible plasser). Bolig med heldøgns bemanning er ikke med i disse tallene.

	Alta	Harstad	Narvik	Rana	Tromsø	Bodø
Innbyggere 80+	794	1442	1317	1568	2893	2546
Institusjoner - alle plasser	164	236	235	233	501	332
Plasser i institusjon i % av innbyggere 80 år over	20,7	16,4	17,8	14,9	17,3	13,0

4.2 Framskrivning – behov

Framskrivningen viser behov for antall plasser i institusjon i % av innbyggere 80 år sett opp mot andel plasser i % og antall, og endringen i innbyggere over 80 år for perioden 2025 til 2035.

I de fleste 2-års periodene øker antall innbyggere over 80 år med ca 100 personer. Perioden 2027-2029 skiller seg vesentlig ut ved en økning på 162 personer.

Pr. 31.12.24 hadde kommunen 164 plasser i institusjon (Inkluderer sykehjem, aldershjem, barnebolig, avlastningsbolig). Boliger med heldøgns bemanning er ikke med i disse tallene.

Det kan være hensiktsmessig å sette et måltall for institusjonsplasser slik at vi kan dimensjonere tjenestene ut fra dette. Kommunen har et mål om at våre innbyggere skal bo lengst mulig hjemme og ta et større ansvar for egne liv. Hjemmetjeneste og omsorgstilbud på lavere trinn i innsatstrappa må styrkes.

		Hovedalternativet (MMMM) - SSB					
		2025	2027	2029	2031	2033	2035
	80-89 år	664	750	895	984	1071	1152
	90 år og eldre	122	119	136	153	168	189
	Sum - Innbyggere over 80 år	786	869	1031	1137	1239	1341
Plasser i institusjon i % av innbyggere 80 år over	20 %	157	174	206	227	248	268
	18 %	141	156	186	205	223	241
	16 %	126	139	165	182	198	215
	14 %	110	122	144	159	173	188
	12 %	94	104	124	136	149	161
	10 %	79	87	103	114	124	134

4.3 Andel institusjonsplasser - eldre

32 % av beboerne i heldøgns omsorgsplasser for eldre er under 80 år. De fleste av disse har en demensdiagnose som medfører at de ikke kan bo hjemme.

Andel beboere over og under 80 år. Pr. 01 07 25	Antall beboere	Antall beboere over 80 år	Antall beboere under 80 år	Andel beboere under 80 år i %
Alta sykehjem AOS	70	48	22	31
Sandia	14	7	7	50
Sierra	12	8	4	33
Tørrfossen	18	15	3	17
Svartfossen	18	14	4	22
Vertshuset	16	12	4	25
Furulund/Granlund /Bjørklund	16	8	8	50
Talvik	4	2	2	50
	168	114	54	32

4.4 Antall år pasienter bor i sykehjem

I 2024 døde 28 pasienter i Alta sykehjem. Liggetiden var i gjennomsnitt 2 år og 2 mnd. Dette er et for kort tidsrom for å gi et helt riktig bilde, vi vil finne mere utfyllende data over en lengre tidsperiode. Gjennomsnittlig liggetid i Norge er på 2 år. Dette kan indikere at pasienter som er i sykehjem i kommunen legges inn for tidlig?

5 Sandia sykehjem – smådriftsulemper

Hvorfor vil man vurdere å legge ned Sandia sykehjem framfor andre avdelinger?

Sandia er en avdeling i virksomhet for sykehjem. Avdelingen er det som tidligere var Ekornsvingen sykehjem. Det er 14 institusjonsplasser som er forbeholdt personer med demens.

Lokalet ble oppgradert 2021 og framstår i dag som relativt god standard. Det er lagt inn muligheter for velferdsteknologi med roommate på alle rom og nytt sykevarslingsanlegg. Garderober, vaskerom og møterom er oppgradert.

Hva er fordelene med Sandia som bygg? Kontra AOS?

Hver avdeling har 7 rom med egen stue. Utformingen av lokalene kan være gunstig for personer med demens og behov for skjerming.

Faglig: Lite og sårbart fagmiljø. Vanskelig med rekruttering av helsepersonell. Beliggenheten vanskeligjør samhandling med andre avdelinger sammenlignet med AOS og Altagårdshagen. Fordi det er en så liten enhet får vi smådriftsulemper også økonomisk.

Smådriftsulemper – tabellen viser sammenligning av lønnskostnader i 2024 og planlagte lønnskostnader for 2025. Begge tallene synliggjør smådriftsulempene ved Sandia sykehjem

Avdeling	Lønnsposter 10100:10930	Utgifter vikarbyrå	Total	Antall beboere	Lønnskostnad pr.plass	Budsjett 2025 (opprinnelig) 10100:10930	Planlagt kostnad pr. plass
Gran/Furu	16 926 000	0	16 926 000	16	1 057 875	14 840 000	927 500
Sandia	18 433 000	1 817 000	20 250 000	14	1 446 429	15 935 000	1 138 214
Gabo	18 680 000	762 000	19 442 000	18,5	1 050 919	17 969 000	971 297
Vina/FSE	16 689 000	5 792 000	22 481 000	18	1 248 944	18 836 000	1 046 444
Gønges	15 070 000	7 467 000	22 537 000	18	1 252 056	18 975 000	1 054 167
Kilvo	14 520 000	9 024 000	23 544 000	19	1 239 158	19 893 000	1 047 000
Vertshuset	13 321 000	0	13 321 000	16	832 563	13 849 000	865 563
Tørrfossen	15 909 000	1 821 000	17 730 000	18	985 000	12 811 000	711 722
Svartfossen	16 539 000	931 000	17 470 000	18	970 556	13 662 000	759 000

6 Vurdering av alternativer

6.1 Alt. 1: Legge ned 14 institusjonsplasser med en gradvis utfasing/flytting til AOS

Vurdering: Arbeidsgruppa anbefaler dette tiltaket. Innsparing 14 institusjonsplasser ca. 12 mill.

Dette tiltaket forventes å kunne gjennomføres innen 31.12.25 dersom utfasingen av ansatte og pasienter kan starte så snart som mulig. Det vil da ha tilnærmet helårseffekt fra 2026. For full effekt må prosessen igangsettes snarest

Gjennomføring:

- Fase ut pasienter til AOS ved ledighet
- Ta i bruk dobbeltrom ved AOS midlertidig, fortrinnsvis i somatiske avdelinger
- Ved ledighet tildeles ikke nye plasser
- Utfase ansatte til ledige stillinger i sykehjem/andre avdelinger
- Ingen tilsetninger av nye ansatte
- Stare opp med omstillingsamtaler (iverksettes fra medio august)
- Egen plan for utfasing av alle pasienter når antallet er nede i ca. 50 % av belegget
- I en overgang kan ansatte følge med ved overflytting for å styrke bemanningen

Konsekvenser:

- Antall institusjonsplasser reduseres med 14.
- Hjemmeboende pasienter må i mye større grad håndteres av hjemmebasert tjenester og/eller korttid/avlastning i påvente av langtids plass
- Økt belastning på sykehjemsavdelinger AOS på grunn av dobbeltrom
- Større belastning for pårørende
- Vil kunne få økt antall utskrivningsklare fra spesialisthelsetjenesten
- Reduksjon i institusjonsplasser kan det medføre økt press på hjemmesykepleien fordi de må håndtere flere og dårligere pasienter hjemme. De må også i mye større kunne ta imot utskrivningsklare pasienter.
- Negativt omdømme
- Motstand fra pårørende
- Motstand fra ansatte
- Tiltaket vil i første omgang ikke påvirke antall avlastningsplasser, men på sikt kan vi få utfordringer med å kunne tilby avlastning fordi plassen blir låst til langtids plass.
- Bygget blir ledig til annet bruk, eks kostbare kjøp fra private

Mulig innsparing:

- Sandia sykehjem er det minste sykehjemmet i kommunen og har av den grunn høyere kostnader pr plass på grunn av smådriftsulemper. Ved en nedlegging av Sandia sykehjem vil alle utgifter ved sykehjemmet falle bort når pasientene er flyttet. Ved bruk av dobbeltrom vil det i en overgangsfase medføre ekstra kostnader knyttet til økt bemanning og andre kostnader tilknyttet den enkelte pasient.
- Om lag 14 ansatte blir overtallig på Sandia ved en nedleggelse (12,6 årsverk som er fast ansatt). Ansatte kan tilbys annen jobb i kommunen, men utelukker ikke at noen må sies opp. Alta sykehjem har pr juni 2025 ledig om lag 6 årsverk.

Legge ned Sandia:

-Utgifter drift Sandia estimert 2025	17 mill
<u>Overføring av årsverk til hjemmebasert tj 6 årsverk + andre kostnader</u>	<u>5 mill</u>
Total innsparing estimert	12 mill

6.2 Alt. 2: Legger ned 6 og flytter 8 institusjonsplasser til Altagårdshagen ved å ta i bruk avlastningsplasser

Vurdering: Tiltaket anbefales ikke. Tilbud om avlastningsplasser til demente bortfaller totalt, noe som vil medføre store konsekvenser for pasient og pårørende. Innsparing ca x mill.

I dette alternativet tar vi utgangspunkt i at 8 pasienter flytter til Altagårdshagen ved å endre avlastning til langtidsplass. Pasientene kan flytte inn i avdeling, ved at det ikke gis tilbud om avlastning. Det må ikke gjøres bygningsmessige endringer eller endringer i forhold til ansatte. Avdelingen er bemannet.

Detter tiltaket forventes å kunne gjennomføres innen 01.11.25 dersom utfasingen av ansatte og pasienter kan starte så snart som mulig. Det vil ha helårseffekt fra 2026

Gjennomføring: Se alternativ 1.

- Flytte 6-8 pasienter til Altagårdshagen
- Stoppe opp tildeling av avlastning
- Ta i bruk dobbeltrom ved AOS midlertidig for de 6-8 pasienter som ikke skal flytte til Altagårdshagen. Fortrinnsvis i somatiske avdelinger
- Se alternativ 1

Konsekvenser:

- Antall institusjonsplasser reduseres med 6.
- Tilbud om avlastningsplasser til demente bortfaller totalt, som vil medføre store konsekvenser for pasient og pårørende.
- Større belastning på pårørende som må håndtere sine hjemme i større grad
- Hjemmeboende pasienter må i mye større grad håndteres av hjemmebasert tjenester og/eller korttid/avlastning i påvente av langtidsplass
- Vil kunne få økt antall utskrivningsklare fra spesialisthelsetjenesten
- Økt etterspørsel av institusjonsplasser
- Økt belastning på sykehjemsavdelinger AOS på grunn av dobbeltrom
- Negativt omdømme
- Motstand fra pårørende
- Motstand fra ansatte
- Overflødige ansatte vil kunne dekke opp ledige stillinger
- Dagsenter trenger ikke å flytte og kan fortsette i samme lokaler som tidligere

Mulig innsparing:

Dette alternativet medfører nedleggelse av 6 institusjonsplasser og omdisponering av 8 avlastningsplasser til institusjonsplasser. Innsparing som i alternativ 1, ca 12 mill. Vil i tillegg få inntekter på 8 langtidsplasser i stedet for avlastning **ca x mill, totalt ca x mill.**

6.3 Alt. 3: Flytter 14 institusjonsplasser til Altagårdshagen ved å redusere fra 8 til 6 avlastningsplasser og flytte ut dagsenteret

Vurdering: Tiltaket anbefales ikke. Tilbud om avlastningsplasser til demente reduseres fra 8 til 2 plasser, noe som vil medføre store konsekvenser for pasient og pårørende. Innsparing ca x mill.

I dette alternativet tar vi utgangspunkt i at alle 14 pasienter flytter til Altagårdshagen. 8 pasienter til dagsenter Aspelund og 6 til avdeling Bjørklund, der det i dag er kun avlastningsplasser. Vil da beholde 2 avlastningsplasser.

Pasienten kan flytte inn i avdeling Bjørklund da man i dag benytter plassene til avlastning. Det må ikke gjøres bygningsmessige endringer eller endringer i forhold til ansatte. Avdelingen er bemannet.

Det er ikke mulig for pasienter å flytte inn i lokalene til dagsenteret, da det er behov for oppgradering av bygningsmassen. Overtallige ansatte kan tilbys arbeid dersom dette blir et alternativ.

Dette tiltaket forventes å kunne delvis gjennomføres innen 31.12.25, vil gjelde de 6 pasientene som skal til avdeling Bjørklund. Dagsenter må finne nye egnede lokaler og bygningsmasse må oppgraderes. Usikkert hvor lang i det kan ta, anslå at det kan ta 1-3 mnd.? Utfasingen av ansatte og pasienter kan starte så snart som mulig. Det vil da ha full effekt i løpet første halvår 2026.

Gjennomføring:

- Fase ut pasienter til Altagårdshagen- først til Bjørklund og når avdelingen er klargjort flytte til Aspelund
- Begrense tildeling av avlastning til kun 2 plasser
- Ta i bruk dobbeltrom ved AOS midlertidig for 6 pasienter som ikke skal flytte. Fortrinnsvis i somatiske avdelinger
- Inntaksstopp ved Sandia
- Se alternativ 1

Konsekvenser:

- Tilbud om avlastningsplasser til demente reduseres fra 8 til 2 plasser, noe som vil medføre store konsekvenser for pasient og pårørende.
- Større belastning på pårørende som må håndtere sine hjemme i større grad
- Økt belastning på sykehjemsavdelinger AOS på grunn av dobbeltrom
- Økt antall utskrivningsklare far spesialisthelsetjenesten
- Negativt omdømme
- Motstand fra pårørende
- Motstand fra ansatte
- Dagsenter må finne nye egnede lokaler og bygningsmasse må oppgraderes. Usikkert hvor lang i det kan ta, anslå at det kan ta 1-3 mnd.

Mulig innsparing:

Dette alternativet medfører ingen nedleggelse av institusjonsplasser.

Kostnader til drift av 8 institusjonsplasser ved Aspelund (som avd. Bjørklund i 2024) ca. 8 mill.

Ved innflytting i lokalene til dagsenter påregnes oppgradering av bygningsmassen estimert til 1-3mill. (omgjøre fra dagsenter til institusjonsavdeling)

Kostnader med å flytte dagsenter Aspelund og eventuelt leiekostnader. Å flytte dagsenteret til Vertshuset vil sannsynligvis ikke gi store omkostninger.

Vil få inntekter fra 6 institusjonsplasser som erstatter avlastningsplasser.

Dette alternativet vil mest sannsynlig ikke gi helårseffekt for 2026.

Potensiell innsparing 1-3 mill?

7 Vedlegg

7.1 Innspill i første gruppemøte – må vurderes i prosessen:

- Må utrede flere alternativer enn det som er nevnt i bestillingen
- Økonomi
- Konsekvenser
 - Brukere
 - Pårørende
 - Ansatte
 - Tjenestene
- Har vi en trapp demensomsorg? Altagårdshagen, Sandia, Vina
- Hvorfor flytter vi pasienter mellom skjerma avdelinger
- LTP i KTO
- Skjerma plasser – hvor?
- Bemanningsplaner Sandia og Altagårdshagen – hva blir innsparinga ved å flytte?
- Grunnbemanning – behov for høyere bemanning?
- Kompetanse skjerma plasser
 - Har mange assistenter Sandia, manglende kompetanse
- Beskrivelse av kompetansen på hver avdeling
- Hva skal vi bygge på Altagårdshagen?
- Forsterka skjerma – skal vi ha noen plasser på Altagårdshagen?
- Kan vi gjøre endringer på avdelingene på AOS, eks Vina
- Hvem melder behov for å flytte pasienter mellom skjerma avdelinger?
- Hvor skal vi gi tilbud til de som har behov for 1:1 og hvor mange har vi?
- Hvor skal pasienten som krever mer omfattende miljøterapi?
- Hvor mange er på venteliste skjerma og somatisk?

Rapport om utredning

I arbeidsgruppa: Lisa Mathisen, Randi Åkvik, representant fra Tjenestekontoret team eldre, avdelingsleder Eva K. Bull. Ingrid Lyng Nilsen fra Budsjettavdelingen.

1. Nedleggelse av omsorgsboliger i Talvik
2. Flytting av hjemmesykepleie fra Talvik til Alta

Kartlegging

Bemanning:

Hjemmetjenesten i Talvik har nå 9,44 årsverk fordelt på 14 ansatte.

Det gis hjemmesykepleie og hjemmehjelp til brukere ved omsorgsboligene i Talvik og i distriktet Talvik og Langfjorden.

Tjenestetid:

I omsorgsboliger med 4 pasienter: 75 timer per uke.

I distriktet Talvik og Langfjorden med 19 pasienter:

79 timer per uke.

13 av timene i Talvik gjelder en pasient som er hjemme 2 uker og inne på avlastning 2 uker. Hjemmesykepleien må bemanne opp på kveld og helg de ukene pasienten oppholder seg i egen bolig.

Drift:

Det er lite å spare på drift generelt da mange av de samme utgiftene vil løpe dersom pasientene flyttes til andre tilbud i kommunen. Vi har derfor valgt å ikke ta det med i denne rapporten.

Det vil ha en konsekvens for boligservicekontoret med 20 800,- pr mnd.

For 5 leiligheter dersom de blir stående tomme (249 600,- per år).

Husleie hjemmesykepleie 85 200,- pr. år.

Kartlegging av pasienter:

I omsorgsboligene er det 5 leiligheter hvor det per nå bor 4 pasienter.

Det er tatt en ny kartlegging av brukerne som bor der som viser at de trenger omsorgsbolig eller sykehjem.

Foreslått ny bemanning:

Ved nedleggelse og flytting av pasienter fra omsorgsboligene i Talvik kan vi redusere bemanningen fra 9,44 til 4,2 årsverk. Det vil si en innsparing på 5,24 årsverk.

Innsparing pr år.

740 000 per stilling x 5,24 = 3 877 600,-

Konsekvenser av nedbemanning:

Selve innsparingen vil bli det samme ved både nedleggelse av omsorgsboliger og flytting av hjemmesykepleie fra Talvik men det vil likevel få store konsekvenser for de ansatte.

Dersom driften blir redusert med omtrent halvparten av tjenestetiden og antall ansatte på jobb i Talvik vil bli redusert vil det kanskje ikke lengere være gunstig å beholde hjemmesykepleien i Talvik. Dette med tanke på arbeidsmiljø og rekrutteringsutfordringer.

Tilbud til pasienter som bor i Talvik:

En reduksjon i bemanningen vil få konsekvenser for tjenestetilbudet til brukerne i Talvik. Ved omsorgsboligene gjøres det lille ekstra for bygda og lokalsamfunnet i distriktet. Tirsdagskafe, et tilbud der eldre hjemmeboende kan komme for å være sosiale samtidig som de kan spise sammen med andre. Fredagsbingo, som er et tilbud for demente i distriktet. I distriktet finnes det ikke et tilbud om dagsenter i Alta på grunn av lange avstander.

Ensomme eldre kan avtale og komme til dagsenteret i Talvik og spise sin middag som kommer fra Omsorgssenteret eller evt. kveldsmat samme med de andre som bor i omsorgsboligen. Spesielt viktig er dette tilbudet julaften, påska, 17-mai, eller når det er behov for det. Dette bidrar til forhindre ensomhet, samt følge opp ernæring. Som igjen er viktig i forhold til at eldre skal bo hjemme så lenge som mulig.

Nattjeneste Talvik:

Dersom omsorgsboligene legges ned kan det være utfordrende å forsvare ressursbruken rundt nattjenesten i Talvik.

I dag er det brukere som kan ha behov for hjelp ved tilkalling av hjelp på kveld og natt.

Det er per nå 3 medisindispensere i Talvik/Langfjorden

Det er per nå 11 trygghetsalarmer som håndteres av hjemmesykepleien i Talvik.

4 av disse er inne i omsorgsboligene.

I forhold til å organisere hjemmesykepleien på AOS framfor i Talvik vil utrykningstiden til Talvik være 30 minutter.

Velger vi å beholder nattevaktene i Talvik som er i underkant av 2 årsverk (1,97) vil kostnaden være i underkant av 1 400 000 pr år.

Innsparingene turnus dag og aften vil da bli: $740\,000$ per stilling $\times 3,27 = 2\,419\,800,-$
Det er $1\,457\,800$ mindre enn hvis man velger å legge ned natt.

Videre arbeid:

- Ros-analyser av konsekvenser for tjenestetilbudet i distriktet Talvik/Langfjorden
- Få på plass klare føringer i forhold til hvilke helsetjenester leveres i distriktet på kveldstid og i helger, og hvor langt fra Alta sentrum vil tjenester på kveld og i helg leveres. Jobben er allerede startet innad i hjemmetjenesten.
- Kartlegging og eventuelt omstillingssamtale for ansatte
- Kartlegging og vurdering av brukere i distriktet med trygghetsalarm. Skal vi levere trygghetsalarm i distriktet?
- Utrede hvor lang tid det eventuelt vil ta å få flyttet pasienter fra omsorgsboligene i Talvik. Et forslag er å gjøre det trinnvis, 4 pasienter flyttes til vertshuset hvis mulig.
- Konsekvenser i forhold til lindring. Mikkeli. Brukere må tidligere inn på institusjon hvis de bor i distriktet.
- Konsekvenser for pårørende må tas med i vurderingen

Innvandrerrådets behandling av sak 11/2025 i møte den 05.09.2025:

Behandling

Omforent

Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser.

Innvandrerrådet har følgende uttalelse til saken:

Innvandrerrådet registrerer at kommunens økonomiske situasjon gjør det nødvendig med omfattende kutt, og at nedlegging av heldøgns omsorgsplasser er en del av dette. Vi anerkjenner behovet for å sikre bærekraftig drift men samtidig ser vi betydelige utfordringer ved det foreslåtte kuttet. Reduksjonen vil gi økt press på hjemmesykepleien og pårørende. Det kan føre til lengre ventetid for plass og større belastning for familier. Mange av de som rammes, inkludert personer med demens og deres pårørende, kan oppleve dette som en svekkelse av tryggheten i hverdagen. For innvandrerfamilier, som ofte har mindre nettverk lokalt, kan belastningen bli ekstra stor når det forventes mer omsorg i hjemmet.

Det er derfor avgjørende at kommunen parallelt styrker hjemmebaserte tjenester, tilrettelegger for velferdsteknologi og setter inn særskilte tiltak for å støtte pasienter og pårørende. God og tydelig informasjon på flere språk er nødvendig for å sikre at alle berørte får forståelse for endringene og vet hvor de kan få hjelp. I omstillingsprosessen må informasjonen være både tilgjengelig, konkret og kontinuerlig, slik at brukere, pårørende og ansatte kan forholde seg til endringene på en trygg måte. Like viktig er det at alle ansatte som mister sin nåværende arbeidsplass blir ivaretatt og sikres nytt arbeid innen kommunen.

Videre vil vi understreke betydningen av at beboere ikke plasseres på dobbeltrom uten en grundig vurdering, da dette kan oppleves som en svekkelse av livskvalitet og privatliv. Det er også behov for å sikre gode dagtilbud som kan bidra til aktivitet, fellesskap og avlastning for pårørende. For å oppnå effektiv drift kan det vurderes å samle flere dagtilbud på færre steder, så lenge kvaliteten og tilgjengeligheten for brukerne opprettholdes.

Innvandrerrådet ber om at disse utfordringene og hensynet til beboere tas på alvor i den videre prosessen.

Votering: Forslaget vedtatt enstemmig.

Vedtak

Nedlegging av heldøgns omsorgsplasser.

Innvandrerrådet har følgende uttalelse til saken:

Innvandrerrådet registrerer at kommunens økonomiske situasjon gjør det nødvendig med omfattende kutt, og at nedlegging av heldøgns omsorgsplasser er en del av dette. Vi anerkjenner behovet for å sikre bærekraftig drift men samtidig ser vi betydelige utfordringer ved det foreslåtte kuttet. Reduksjonen vil gi økt press på hjemmesykepleien og pårørende. Det kan føre til lengre ventetid for plass og større belastning for familier. Mange av de som rammes, inkludert personer med demens og deres pårørende, kan oppleve dette som en svekkelse av tryggheten i hverdagen. For innvandrerfamilier, som ofte har mindre nettverk lokalt, kan belastningen bli ekstra stor når det forventes mer omsorg i hjemmet.

Det er derfor avgjørende at kommunen parallelt styrker hjemmebaserte tjenester, tilrettelegger for velferdsteknologi og setter inn særskilte tiltak for å støtte pasienter og pårørende. God og tydelig informasjon på flere språk er nødvendig for å sikre at alle berørte får forståelse for endringene og vet hvor de kan få hjelp. I omstillingsprosessen må informasjonen være både tilgjengelig, konkret og kontinuerlig, slik at brukere, pårørende og ansatte kan forholde seg til endringene på en trygg måte. Like viktig er det at alle ansatte som mister sin nåværende arbeidsplass blir ivaretatt og sikres nytt arbeid innen kommunen.

Videre vil vi understreke betydningen av at beboere ikke plasseres på dobbeltrom uten en grundig vurdering, da dette kan oppleves som en svekkelse av livskvalitet og privatliv. Det er også behov for å sikre gode dagtilbud som kan bidra til aktivitet, fellesskap og avlastning for pårørende. For å oppnå effektiv drift kan det vurderes å samle flere dagtilbud på færre steder, så lenge kvaliteten og tilgjengeligheten for brukerne opprettholdes.

Innvanderrådet ber om at disse utfordringene og hensynet til beboere tas på alvor i den videre prosessen.

Eldrerådets behandling av sak 19/2025 i møte den 05.09.2025:

Behandling

Forslag fra AP v/Kåre Simensen:

Fremmer vedtak fra Hovedutvalget for helse og sosial fra 01.09.25:

Hovedutvalget ser nødvendigheten av å ta ned kostnader i helse- og omsorgstjenestene, og følger innstillingen med forbehold om videre partibehandling frem mot formannskapet og kommunestyrets behandling.

Hovedutvalget har følgende tilleggsforslag:

Hovedutvalget ser nødvendigheten av å ta ned kostnader i helse- og omsorgstjenestene, og følger innstillingen med forbehold om videre partibehandling frem mot formannskapet og kommunestyrets behandling.

Hovedutvalget har følgende tilleggsforslag:

1. I en tid med omstilling og endring av tilbud er det viktig at kommunen har god dialog og oppfølging av de som er berørt av tiltakene og som er på ventelister
2. Administrasjonen bes legge frem for politisk behandling en sak som inneholder oversikt over behovet for heldøgns plasser frem mot 2035, og hvordan en best kan løse dette, herunder også en vurdering av når det vil være hensiktsmessig å ha klar byggetrinn 2 ved AOS.
3. Administrasjonen bes komme tilbake til politisk behandling med en sak som viser muligheten av et fortsatt dagtilbud for hjemmeboende eldre, og også muligheten for videre utleie av leilighetene ved Talvik bosenter til personer som ikke har behov for heldøgns bemanning, slik det opprinnelig var tenkt.

Votering; Forslaget falt med 1 mot 6 stemmer

Forslag fra repr. Berg, Lange, Mikalsen, Hætta, Tande, Kjellmo:

Eldrerådet i kommunen har rådført seg med Alta Pensjonistforbund som sammen ser med forferdelse på hvordan administrasjon og politisk ledelse leger frem et saksfremlegg, uten å ta hensyn til reelle tall når dem skal legge ned 35 omsorgsplasser.

Hvorfor brukes ikke inntekter av husleie ved Vertshuset og heller ikke de 85 % av (inntekten) fra trygden til pasienter ved Sandia.

Når heller ikke pleierne som betjener disse omsorgsplassene skal sies opp er det få som skjønner innsparingen.

I tillegg står det at avlastningsplassene ved Vertshuset er for utskrivnings klare pasienter, noe som heller ikke medføre riktighet. Hva skjer ved å legge ned tilbudet ved sentret i Talvik for å flytte disse 5 plassene til Hjemmetjenesten i Alta. Hva med de andre eldre og pårørende i Talvik som møtes ved sentret 2 ganger i uka til felles aktiviteter?

I tillegg skal mange av disse pasientene vi her snakker om flyttes til dobbeltrom på Alta Omsorgssenter (AOS). Dette vil uroe både pasienter, pleiere og pårørende i lange tider.

I tillegg har vi lange ventelister for å få en omsorgsplass i kommunen. Når vi da kan lese at pårørende må forvente større trykk, og eldre må bo lenger hjemme.

Hvordan kommunens ansvarlige ledelse bare kan regne besparelser av årsverk når vi snakker om å behandle mennesker, er bare utrolig.

Dessverre virker det ikke som det er mennesker med følelser vi snakker, når vi tar hjemmene fra dem og tvangs flyter dem i fredstid.

Det er vel heller ikke de eldre og svake i kommunen som har styrt kommunen mot Robek over år.

Med bakgrunn i denne redegjørelsen fraråder Eldrerådet for at denne haste nedleggelsen iverksettes.

Votering: Forslaget vedtatt med 6 mot 1 stemme.

Vedtak

Eldrerådet i kommunen har rådført seg med Alta Pensjonistforbund som sammen ser med forferdelse på hvordan administrasjon og politisk ledelse leger frem et saksfremlegg, uten å ta hensyn til reelle tall når dem skal legge ned 35 omsorgsplasser.

Hvorfor brukes ikke inntekter av husleie ved Vertshuset og heller ikke de 85 % av (inntekten) fra trygden til pasienter ved Sandia.

Når heller ikke pleierne som betjener disse omsorgsplassene skal sies opp er det få som skjønner innsparingen.

I tillegg står det at avlastningsplassene ved Vertshuset er for utskrivnings klare pasienter, noe som heller ikke medføre riktighet. Hva skjer ved å legge ned tilbudet ved sentret i Talvik for å flytte disse 5 plassene til Hjemmetjenesten i Alta. Hva med de andre eldre og pårørende i Talvik som møtes ved sentret 2 ganger i uka til felles aktiviteter?

I tillegg skal mange av disse pasientene vi her snakker om flyttes til dobbeltrom på Alta Omsorgssenter (AOS). Dette vil uroe både pasienter, pleiere og pårørende i lange tider.

I tillegg har vi lange ventelister for å få en omsorgsplass i kommunen. Når vi da kan lese at pårørende må forvente større trykk, og eldre må bo lenger hjemme.

Hvordan kommunens ansvarlige ledelse bare kan regne besparelser av årsverk når vi snakker om å behandle mennesker, er bare utrolig.

Dessverre virker det ikke som det er mennesker med følelser vi snakker, når vi tar hjemmene fra dem og tvangs flyter dem i fredstid.

Det er vel heller ikke de eldre og svake i kommunen som har styrt kommunen mot Robek over år.

Med bakgrunn i denne redegjørelsen fraråder Eldrerådet for at denne haste nedleggelsen iverksettes.

Rådet for personer med nedsatt funksjonsevnes behandling av sak 10/2025 i møte den 05.09.2025:

Behandling

Omforent:

Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne ser nødvendigheten av. å ta ned kostnader i helse- og omsorgstjenestene.

Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne støtter alle 3 punktene i i Hovedutvalget sitt tilleggsforslag .

Rådet vil imidlertid fremme følgende tilleggspunkt :

Administrasjonen bes snarlig komme med en plan vedrørende nødvendig styrking av de ulike hjemmebaserte tjenestene. Særlig viktig er det. at de hjemmebaserte tjenestene i distriktene er likeverdige med tjenestene i sentral -Alta .

Vedtak

Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne ser nødvendigheten av. å ta ned kostnader i helse- og omsorgstjenestene.

Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne støtter alle 3 punktene i i Hovedutvalget sitt tilleggsforslag .

Rådet vil imidlertid fremme følgende tilleggspunkt :

Administrasjonen bes snarlig komme med en plan vedrørende nødvendig styrking av de ulike hjemmebaserte tjenestene. Særlig viktig er det. at de hjemmebaserte tjenestene i distriktene er likeverdige med tjenestene i sentral -Alta .

Kommunikasjonsplan – kutt i heldøgns omsorgsplasser

Bakgrunn

For å redusere kommunens merforbruk i 2025 og fremover foreslås det å avvikle:

- 14 institusjonsplasser ved Sandia sykehjem
- 21 heldøgns omsorgsboliger (5 i Talvik innen 1. oktober 2025 og 16 ved Vertshuset innen 1. juli 2026)
- 6 somatiske avlastningsplasser ved Vertshuset innen 1. oktober 2025

Endringene gjennomføres i prioritert rekkefølge innen ett år. Kuttene berører ansatte, beboere, pårørende og tjenester i hjemmetjenesten, og må sees i lys av kommunens samlede økonomiske situasjon.

Innhold og mål

Hva er viktig å kommunisere?

- Hva kuttene innebærer og når de trer i kraft.
- Hvordan endringene påvirker ansatte, beboere og pårørende.
- Sammenhengen med kommunens økonomiske utfordringer.

Hva er målet med kommunikasjonen?

- Skape forutsigbarhet og trygghet i en uforutsigbar situasjon.
- Bidra til tillit og opprettholde et godt omdømme i befolkningen.
- Sikre at ansatte, beboere og pårørende får rett informasjon til rett tid.
- Sikre åpenhet og enhetlig informasjon i alle kanaler.

Målgrupper

Primære målgrupper:

- Ansatte ved Talvik, Sandia sykehjem og Vertshuset.
- Beboere i institusjoner og omsorgsboliger.
- Pårørende til beboere og brukere.

Sekundære målgrupper:

- Ansatte i hjemmetjenesten.
- Innbyggere generelt.
- Politikere og tillitsvalgte.
- Media.

Kanalvalg

Interne kanaler:

- Personalmøter og ledermøter.
- Intranett og e-post.
- Felles presentasjoner og maler (tekst/PowerPoint).

Eksterne kanaler:

- Kommunens hjemmeside.
- Informasjonsmøter for pårørende.
- Brev/skriv direkte til berørte familier.
- Lokale medier (pressemeldinger, intervjuer).
- Flyere/plakater på institusjonene.

Kommunikasjonen skal være enhetlig, samordnet og tilpasset kanal og målgruppe.

Ansvar

- Kommunikasjonsansvaret ligger hos kommunens ledelse.
- Enhetsledere har ansvar for gjennomføring av lokale tiltak.
- Kommunikasjonsansvarlig bistår med utforming av maler, pressemeldinger og budskapsplattform.
- Samhandling på tvers er avgjørende for å sikre helhetlig informasjon.

Konsekvenser av kommunikasjonen

- Økt antall henvendelser fra ansatte, pårørende og media.
- Behov for kapasitet til å svare raskt og enhetlig.
- Risiko for misnøye og negativ medieoppmerksomhet dersom informasjonen oppleves utydelig eller mangelfull.

Tiltak: etablere en FAQ på intranett og hjemmeside, definere hvem som kan uttale seg til media, og sikre gode rutiner for dokumentasjon av spørsmål og svar.

Tiltaksliste

Hvilke tiltak skal settes i verk, på hvilken plattform og hvem er ansvarlige?

Tiltak	Kanalvalg	Ansvarlig	Tidspunkt
Informasjon til ansatte I Talvik	Personalmøte	Ledelse Talvik	ASAP
Informasjon til pårørende I talvik	Fysisk møte	Ledelse Talvik	ASAP
Informasjon om avvikling av avlastningsplasser	Intranett/hjemmeside	Ledelse HS, kommunikasjon	ASAP
Info til hjemmetjenesten om stop I inntak	Personalmøte + intranett	Leder hjemmetjeneste, kommunikasjon	ASAP
Felles maler (tekst/PP) tilgjengelig for alle	E-post/intranet/felles dokumentområde	HS ledelse + kommunikasjon	Fortløpende
Felles personalmøter (minimum to tidspunkt)	Personalmøter	HS-ledelse	Etter vedtak 23. sep
Informasjon til ansatte Sandia Sykehjem	Personalmøte, + PP/intranett	Leder Sandina og ledelse HS	Oktober
Informasjon til pårørende Sandia sykehjem	Møte + tekst/PP	Ledelse Sandia og ledelse HS	oktober
Informasjon til ansatte på Vertshuset	Personalmøte + tekst/PP	Leder Vertshuset og ledelse HS	Oktober
Informasjon til pårørende Vertshuset	Møte + tekst/PP	Leder Vertshuset og ledelse HS	Oktober
Proaktiv pressemelding/artikkel ved hvert vedtak	Pressemelding lokalmediae/artikkel hjemmeside	kommunikasjon	September/oktober
Negativ mediedekning	Følge opp nettaviser (følge med some)	Kommunikasjon + ledelse	fortløpende

FAQ	Intranett og hjemmeside	Kommunikasjon + ledelse	Fortløpende oppdatering
-----	-------------------------	-------------------------	-------------------------

Evaluering

- Måle om budskapet nådde primære målgrupper (ansatte, beboere, pårørende).
- Registrere antall og type henvendelser – og om de ble håndtert tilfredsstillende.
- Vurdere medieoppslag (tone, innhold og om kommunen ble fremstilt tydelig og balansert).
- Gjennomføre korte spørreundersøkelser blant ansatte og pårørende om hvorvidt informasjonen oppleves som tydelig og betryggende.
- Bruke erfaringene til å forbedre fremtidige kommunikasjonsprosesser.

Oppsummering:

Planen legger vekt på tydelig, samordnet og målgruppetilpasset kommunikasjon i en krevende situasjon. Tiltakene er rettet mot både å ivareta berørte parter og å opprettholde kommunens tillit og omdømme.

Kommunestyrets behandling av sak 95/2025 i møte den 10.11.2025:

Behandling

Habilitetsvurdering: Knut Klevstad ble mot 2 stemmer erklært inhabil og fratrådte. (V repr. Hæggernæs, Greibrokk stemte imot.)

Votering: Forslaget vedtatt med 32 mot 1 stemmer. (Uavh.rep Bjørn stemte imot)

Vedtak

Kommunestyrets vedtak i sak 48/2025 opprettholdes med følgende endring;

Virkningstidspunktene nevnt i vedtakets pkt. 1, 2 og 3 endres til:

Virkningstidspunkt skjer ut ifra forsvarlighet tilknyttet antall ledige plasser og en kartlegging av beboernes helsetilstand.

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	5. februar 2026	J.nr:	KUSEK02335

Sak 5/26

RAPPORT FRA FORVALTNINGSREVISJON - KONTRAKTINNGÅELSE FOR MIDLERTIDIGE RÅDHUSLOKALER

Saksdokumenter:

- Rapport etter forvaltningsrevisjon – Kontraktinngåelse midlertidige rådhuslokaler (vedlagt)
- Kontrollutvalgets vedtak om oppstart av forvaltningsrevisjon/bestilling av prosjektskisse «Kontraktinngåelse midlertidige rådhuslokaler» - sak 24/25 i møte 30. april 2025 (ikke vedlagt)
- Kontrollutvalgets vedtak om bestilling av rapport etter forvaltningsrevisjon «Kontraktinngåelse midlertidige rådhuslokaler» - sak 32/25 i møte 05. juni 2025 (ikke vedlagt)
- Prosjektskisse forvaltningsrevisjon Kontraktinngåelse midlertidige rådhuslokaler (ikke vedlagt)
- Plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028 – Alta kommune (ikke vedlagt) Lenke til dokumentet: [Alta-plan-for-forvaltningsrevisjoner-2025-2028](#)

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til rapporten «Kontraktinngåelse midlertidige rådhuslokaler» utarbeidet av KomrevNORD IKS. Kontrollutvalget tar opplysningene og konklusjonen i rapporten til orientering. I rapporten har revisor ikke funnet grunnlag for å dokumentere særskilt forhold som tilsier at det kan foreligge misligheter.

Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret viser til forvaltningsrevisjonsrapport «Kontraktinngåelse midlertidige rådhuslokaler». Kommunestyret tar opplysningene og konklusjonene i rapporten til orientering og slutter seg til anbefalingene som gis i den.

Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for oppfølging av rapportens anbefalinger på bakgrunn av funnene i undersøkelsen. Kommunedirektøren bes videre utarbeide rutiner for kommunens kjøp og leie av fast eiendom, og innarbeide disse i kommunens anskaffelsesstrategi og tilhørende retningslinjer.

Rutinene skal blant annet avklare:

- *Hvilke undersøkelser som skal gjennomføres i markedet før beslutning tas*
- *Krav til dokumentasjon av sentrale vurderinger, beslutninger og avgjørelser i prosessen*
- *Krav til arkivering og journalføring av all relevant dokumentasjon*

Saksopplysninger:

Bakgrunn

I Alta kommunes plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2025–2028 er temaet anskaffelser, innkjøp og kontraktsinngåelser prioritert som område nummer 6. Kontrollutvalget vedtok imidlertid i møte 13.02.2025, i sak 11/25, å omprioritere i planen og igangsette en hendelsesbasert forvaltningsrevisjon med særlig søkelys på kontraktsinngåelsen for midlertidige rådhuslokaler. Bakgrunnen for dette var en henvendelse til kontrollutvalget vedrørende inngåelsen av leiekontrakten for de midlertidige rådhuslokalene.

Kontrollutvalget vedtok oppstart av forvaltningsrevisjonen i møte 30.04.2025, i sak 24/25, i tråd med vedtaket i sak 11/25. Prosjektskissen for revisjonen ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 05.06.2025, i sak 32/25.

Formål

Formålet med undersøkelsen er å vurdere om kommunen har fulgt gjeldende regelverk, interne rutiner og føringer/prinsipper for god forvaltningsskikk ved inngåelse av leiekontraktene for lokaler i Løkkeveien 35 og Parksenteret. Undersøkelsen skal også belyse om beslutningsgrunnlaget, behovsvurderingene og anskaffelsesprosessen har vært dokumentert på en forsvarlig og etterprøvbart måte, og om prosessen er i samsvar med prinsippene om konkurranse, likebehandling og god økonomistyring.

Problemstillinger

Kontrollutvalget har vedtatt følgende problemstillinger for undersøkelsen:

1. Er Alta kommunes bruk av unntaksbestemmelsen i anskaffelsesregelverket tilstrekkelig begrunnet, dokumentert og i samsvar med kravene til dette i anskaffelsesregelverket?
2. Har Alta kommune gjennomført en forsvarlig og etterprøvbart prosess i forkant av inngåelse av leiekontraktene for Løkkeveien 35 og Parksenteret? Er prosessen i samsvar med relevant regelverk, interne reglement og retningslinjer, samt prinsippene for god forvaltnings- og forretningsskikk, herunder anbefalinger fra DFØ?

Avgrensning

I tråd med kontrollutvalgets bestilling i sak 24/25 i møte 30.04.2025 har revisor avgrenset undersøkelsen til å gjelde prosessen knyttet til inngåelse av den aktuelle leiekontrakten for midlertidige rådhuslokaler.

Dette innebærer at revisor ikke har foretatt en vurdering av behovet for å flytte administrasjonen fra rådhuset til midlertidige rådhuslokaler. Videre har revisor ikke vurdert hvilke valg som er gjort vedrørende fordeling av administrasjonen på ulike lokaliteter, eller funksjonaliteten til de valgte lokalene.

Revisors hovedkonklusjon

Problemstilling 1: Unntaksbestemmelse i anskaffelsesreglementet

Revisors vurdering er at kommunen gjennom leiekontraktene med vedlegg kan dokumentere at inngåelse av leiekontrakt for midlertidige rådhuslokaler ble gjort i samsvar med unntaksbestemmelsen i anskaffelsesforskriften § 2-4 bokstav a, og at kommunen kan dokumentere at leiekontrakten ikke var en bygge- og anleggskontrakt hvor de hadde avgjørende innflytelse på arbeidets art og planlegging. Kommunen har imidlertid ikke dokumentert egne vurderinger av at disse forholdene tilsa at anskaffelsesregelverket ikke gjaldt for kontraktsinngåelsen.

Problemstilling 2: Forsvarlig og etterprøvbart prosess

Under problemstilling nr. 2 har revisor konkludert med at Alta kommune i liten grad har gjennomført en forsvarlig og etterprøvbart prosess i forkant av inngåelse av leiekontrakt for Løkkeveien 35 og Parksenteret. Videre er konklusjonen at prosessen i noen grad har vært i samsvar med relevant regelverk, interne reglement og retningslinjer, samt prinsippene for god forvaltningsskikk og forretningsskikk, herunder anbefalinger fra DFØ.

Revisor har under konklusjonen vektlagt særskilt at kommunen ikke utlyste en konkurranse eller annonserte sitt behov for midlertidige rådhuslokaler. Videre er ikke vurderingen av hvorfor dette ikke ble gjort dokumentert. Revisor har derfor måtte basere sin vurdering av kommunens valg og vurderinger på muntlig informasjon. Videre har det også blitt vektlagt at kommunen i liten grad har sikret en etterprøvbart prosess gjennom føring av protokoll eller samling av relevant dokumentasjon og skriftlig vurderinger som er gjort underveis i prosessen. Inngående/utgående korrespondanse knyttet til kontraktsinngåelsen er heller ikke journalført. Selv om de muntlige opplysningene som revisor har mottatt fremstår som pålitelige, og inngåelse av leiekontrakt for leie av fast eiendom er unntatt anskaffelsesregelverket, er det revisors vurdering at kontraktsverdien og hensynet til god forvaltningsskikk tilsier større grad av etterprøvbart og dokumentering av vurderinger som gjøres underveis i prosessen.

Revisors anbefalinger

Revisors undersøkelse knytter seg til en enkeltsak, men revisor anser det som mulig å trekke ut noen forbedringspunkter fra denne saken, som også kan gjelde for kommunen i andre saker. På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjoner gir revisor derfor følgende anbefalinger:

Alta kommune bør vurdere om det er behov for å utarbeide retningslinjer for kjøp og leie av fast eiendom som herunder avklarer:

- Hvilke undersøkelser som skal gjøres i markedet
- Krav til dokumentasjon av viktige beslutninger og avgjørelser
- Krav til arkivering og journalføring av dokumentasjon

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatets vurderinger tar blant annet utgangspunkt i krav i lov og forskrift samt faglige krav til forvaltningsrevisjon slik disse framgår av god kommunal revisjonsskikk – i dette tilfellet RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon, fastsatt av styret i Norges kommunerevisorforbund (NKRF), heretter forkortet RSK 001.

Sekretariatets vurderinger tar også utgangspunkt i kontrollutvalgets vedtak om bestilling av denne forvaltningsrevisjonen.

Bestilling og problemstillinger

Sekretariatet viser til RSK 001 punkt 4 der det sies at revisor skal gjennomføre oppdraget i forvaltningsrevisjon i samsvar med kontrollutvalgets vedtak. Ved behov for å endre vedtatte avgrensninger skal dette tas opp med kontrollutvalget.

Sekretariatet vurderer det slik at rapporten «Kontraktinngåelse midlertidige rådhuslokaler» er i tråd med problemstillingene som ble vedtatt av kontrollutvalget. Sekretariatet anser at revisjonen har svart på problemstillingene.

Avgrensning

Revisor har avgrenset undersøkelsen til å gjelde prosessen knyttet til inngåelsen av den aktuelle leiekontrakten for midlertidige lokaler.

Sekretariatet vurderer det slik at avgrensningen av den gjennomførte undersøkelse er i samsvar med det som ble lagt til grunn ved kontrollutvalgets vedtak om oppstart.

Revisjonskriterier

I RSK 001 punkt 14 sies det at revisor med utgangspunkt i problemstillingen(e) skal utlede revisjonskriterier for hver forvaltningsrevisjon. I rapporten framgår det at revisor har utledet til sammen 9 revisjonskriterier.

I NKRFs kommentarer til dette kravet sies det at å utlede kriterier innebærer at revisor må beskrive eller gjengi kildene til kriteriene og vise en logisk sammenheng mellom kildene og det endelige kriteriet. Dette framgår av rapporten.

Konklusjoner i rapporten

I RSK 001 framgår det at revisor på bakgrunn av sine vurderinger skal konkludere på problemstillingen(e). Rapporten viser at revisor har gjort dette.

Om revisjonens anbefalinger

I RSK 001 punkt 23 sies det at revisor skal gi anbefalinger når det er hensiktsmessig med bakgrunn i data, vurdering(er) og konklusjon(er), men at revisor likevel ikke skal anbefale detaljerte løsninger. I rapporten har revisor funnet det hensiktsmessig å komme med anbefalinger. Sekretariatet tilrår kontrollutvalget å gjøre kommunestyret oppmerksom på disse anbefalingene i sin innstilling til kommunestyret.

Om revisjonens dokumentasjon-Mislighet

I RSK 001 punkt 30 sies det at revisor skal dokumentere forhold som tilsier at det kan foreligge misligheter. Dette skal dokumenteres særskilt med angivelse av hva revisor har foretatt seg. Det

samme gjelder dersom undersøkelsene avdekker åpenbare brudd på annet regelverk enn det som inngår i revisjonen.

I rapporten har revisor ikke funnet grunnlag for å dokumentere særskilt forhold som tilsier at det kan foreligge misligheter. Sekretariatet tilrår kontrollutvalget å gjøre kommunestyret oppmerksom på dette i sin innstilling til kommunestyret.

Kontradiksjon

I henhold til krav i lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk (RSK 001) skal revisor sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til kommunedirektøren. I rapporten framgår det at revisor har gjort dette.

Om revisors uavhengighet

I RSK 001 punkt 3 framgår det at revisor skal være uavhengig og objektiv ved utførelsen av sine oppgaver. Det framgår videre at vurdering av uavhengighet må dokumenteres for hver forvaltningsrevisjon. Det framgår også at uavhengighet må vurderes gjennom hele forvaltningsrevisjonen. Det framgår videre at oppdragsansvarlig revisor skal sørge for at alle som utfører oppgaver i forvaltningsrevisjonen ivaretar kravet om avhengighet. I NKRF sine kommentarer til dette punktet i RSK 001 sies det at kravet om uavhengighet og objektivitet må gjøres gjeldende for enhver som utfører revisjonsoppdrag for en kommune, samt at dette for innleide rådgivere/konsulenter må sikres gjennom avtale.

Det opplyses i rapportens forord at revisjonen før igangsetting av forvaltningsrevisjonen og ved gjennomføring av undersøkelsen har vurdert sin uavhengighet overfor Alta kommune, jfr. kommunelovens § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Revisjonen opplyser vider at de ikke kjenner til forhold som er egnet til å svekke tilliten til deres uavhengighet og objektivitet til det arbeidet som har blitt gjort. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av sin uavhengighet i forhold til Alta kommune er ellers gjort rede for i sak 42/25 i møte den 11.9.2025.

Ressursbruk og leveringstid

Kontrollutvalget vedtok oppstart av undersøkelsen 5. juni 2025. Sekretariatet mottok rapport fra revisjonen 1.12.25. I vedtak i sak om behandling av revisjonens prosjektskisse angir kontrollutvalget at revisjonen gis en frist på levering innen desember 2025. Kontrollutvalget forutsatte at det forvaltningsrevisjonen gjennomføres innenfor en ramme på maksimalt 200 timer. Revisjonen har ikke meldt om avvik fra dette. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til kontrollutvalgets bestilling.

FORVALTNINGSREVISJON

Kontraktsinngåelse midlertidige rådhuslokaler

Alta kommune

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Alta kommune har KomRev NORD gjennomført forvaltningsrevisjon rettet mot kontraktsinngåelse for midlertidige rådhuslokaler. Kontrollutvalgets plikt til å påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, følger av lov om kommuner og fylkeskommuner § 23-2 bokstav c. Ifølge kommuneloven § 23-3 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Krav til revisors uavhengighet følger av kommuneloven § 24-4 og av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16, 17, 18 og 19. Før igangsetting av forvaltningsrevisjonen har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Alta kommune. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi takker Alta kommune for samarbeidet i forbindelse med forvaltningsrevisjonen.

Tromsø, 01.12.2025

Margrete Mjølhus Kleiven
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Mathias Brattli Agaze
Prosjektleder, forvaltningsrevisor

SAMMENDRAG

Alta kommune inngikk sommeren 2023 avtale med Nordlysbyen Eiendom AS om å leie midlertidige rådhuslokaler i Løkkeveien 35 og Parksenteret. Kommunen valgte å kontakte en tilbyder direkte i stedet for å utlyse konkurranse eller på annen måte annonsere sitt behov for midlertidige rådhuslokaler. Kommunen har vist til at leiekontrakter om fast eiendom er unntatt fra regelverket om offentlige anskaffelser. Det har i etterkant blitt stilt spørsmål ved om dette har vært riktig og tilstrekkelig begrunnet. Videre har det også blitt stilt spørsmål ved saksbehandlingen rundt avtaleinngåelsen.

Kontrollutvalget ønsket saksgangen belyst og vurdert. KomRev NORD har gjennomført en forvaltningsrevisjon om avtaleinngåelsen med bakgrunn i følgende spørsmål:

1. Er Alta kommunes bruk av unntaksbestemmelsen i anskaffelsesregelverket tilstrekkelig begrunnet, dokumentert og i samsvar med kravene til dette i anskaffelsesregelverket?
2. Har Alta kommune gjennomført en forsvarlig og etterprøvbar prosess i forkant av inngåelse av leiekontraktene for Løkkeveien 35 og Parksenteret? Er prosessen i samsvar med relevant regelverk, interne reglement og retningslinjer, samt prinsippene for god forvaltnings- og forretningskikk, herunder anbefalinger fra DFØ?

Funn, vurderinger og konklusjoner:

Unntaksbestemmelsen i anskaffelsesregelverket

Under problemstilling nr. 1 har revisor konkludert med at Alta kommunens bruk av unntaksbestemmelsen er tilstrekkelig begrunnet, dokumentert og i samsvar med kravene til dette i anskaffelsesregelverket.

Som en del av vurderingen vår har vi vurdert om kommunen kunne dokumentere at den inngåtte leiekontrakten ble gjort i samsvar med unntaksbestemmelsen i anskaffelsesforskriften § 2-4 bokstav a. Vi har også vurdert om kommunen kan dokumentere at leiekontrakten ikke var en bygge- og anleggskontrakt hvor de hadde avgjørende innflytelse på arbeidets art eller planlegging.

Revisors undersøkelse har vist at det i liten grad ble gjort omfattende byggarbeider i lokalene i Løkkeveien 35, og at det i stor grad ble stilt generelle krav til lokalene i samsvar med hva som kan forventes for kontorlokaler av den typen kommunen har inngått leiekontrakt for. Arbeidene knyttet seg i stor grad til overflatearbeid som gulvbelegg, maling m.m. for å gjøre lokalene tilpasset det som skulle utgjøre kommunens rådhuslokaler. I Parksenteret var det allerede planlagt ombygging fra kjøpesenter til kontorlokaler, og det ble i ettertid planlagt inn kommunestyresal i lokalene. Revisors vurdering er at kommunen gjennom leiekontraktene med vedlegg kan dokumentere at inngåelse av leiekontrakt for midlertidige rådhuslokaler ble gjort i samsvar med unntaksbestemmelsen i anskaffelsesforskriften § 2-4 bokstav a, og at kommunen kan dokumentere at leiekontrakten ikke var en bygge- og anleggskontrakt hvor de hadde avgjørende innflytelse på arbeidets art og planlegging. Kommunen har imidlertid ikke dokumentert egne vurderinger av at disse forholdene tilsa at anskaffelsesregelverket ikke gjaldt for kontraktsinngåelsen.

Selv om våre vurderinger og konklusjon synliggjør at anskaffelsesregelverket ikke har blitt brutt gjennom manglende kunngjøring av behovet for lokaler, så synliggjør problemstilling 2 at

kommunens prosess ikke har vært i henhold til relevante anbefalinger om hvordan en kommune bør gå fram.

Forsvarlig og etterprøvable prosess

Under problemstilling nr. 2 har vi konkludert med at Alta kommune i liten grad har gjennomført en forsvarlig og etterprøvable prosess i forkant av inngåelse av leiekontrakt for Løkkeveien 35 og Parksenteret. Videre er konklusjonen at prosessen i noen grad har vært i samsvar med relevant regelverk, interne reglement og retningslinjer, samt prinsippene for god forvaltningsskikk og forretningsskikk, herunder anbefalinger fra DFØ.

Revisors undersøkelse har påvist at det i liten grad foreligger dokumentasjon forut for kontraktsinngåelsen med Nordlysbyen Eiendom AS som belyser kommunens valg om å ikke utlyse konkurranse og hvilke krav som ble stilt til leverandører og midlertidige rådhuslokaler. Den mottatte dokumentasjonen er noen få interne eposter og leiekontrakter med vedlegg. Videre har revisor påvist at ingen inngående/utgående dokumenter relatert til kontraktsinngåelsen er journalført og fremgår av kommunens postliste. Dette er ikke i samsvar med reglene i offentleglova og arkivlova med forskrifter. Vurderingen har derfor vært at kommunen i liten grad har sikret en etterprøvable prosess, og at de ikke har journalført arkivpliktige saksdokumenter i tråd med krav i offentleglova og arkivlova med forskrifter. Manglende tilgang på korrespondanse har også gjort det vanskelig for revisor å gjennomgå hvilken korrespondanse kommunen hadde med eksterne i forbindelse med kontraktsinngåelsen, herunder kan vi ikke belyse i hvilket omfang det har vært dialog, og om dialog mellom kommunen og utleier har vært muntlig og/eller skriftlig.

Kommunen valgte å kontakte en tilbyder direkte i stedet for å utlyse konkurranse eller på annen måte annonsere sitt behov for midlertidige rådhuslokaler. Dette har tidligere rådmann og nåværende kommunedirektør i samtaler med revisor begrunnet med at det ikke ble vurdert som sannsynlig at det var andre aktuelle lokaler i Alta på daværende tidspunkt. Rådmann ble også kontaktet av Peyma AS, som tilbydde seg å bygge et helt nytt rådhus for kommunen. Da kommunen kun var på utkikk etter midlertidige lokaler, ble denne forespørselen avvist. Informasjonen revisor har innhentet viser at det ble stilt like forutsetninger og gitt lik informasjon til både Peyma AS og Nordlysbyen Eiendom AS i forkant av kontraktsinngåelsen.

Anbefalinger

Revisors undersøkelse knytter seg til en enkeltsak, men revisor anser det som mulig å trekke ut noen forbedringspunkter fra denne saken, som også kan gjelde for kommunen i andre saker. På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjoner gir vi derfor følgende anbefalinger:

Alta kommune bør vurdere om det er behov for å utarbeide retningslinjer for kjøp og leie av fast eiendom som herunder avklarer:

- Hvilke undersøkelser som skal gjøres i markedet
- Krav til dokumentasjon av viktige beslutninger og avgjørelser
- Krav til arkivering og journalføring av dokumentasjon

Innhold

SAMMENDRAG	2
1 BAKGRUNN OG BESTILLING	5
2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	6
2.1 Problemstillinger	6
2.2 Revisjonskriterier.....	6
2.2.1 Kilder for utledning av revisjonskriterier.....	6
2.2.2 Utledning av revisjonskriterier for etterlevelse av unntaksbestemmelsen i anskaffelsesregelverket ..	7
2.2.3 Utledning av revisjonskriterier for forsvarlig og etterprøvable prosess.....	8
3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING	11
3.1 Metode og datamateriale	11
3.2 Gyldighet og pålitelighet.....	11
3.3 Avgrensninger.....	12
4 KOMMUNENS BRUK AV UNNTAKSBESTEMMELSEN I ANSKAFFELSESREGELVERKET	13
4.1 Leiekontrakter for leie av lokaler i Løkkeveien 35 og Parksenteret.....	13
4.1.1 Leiekontrakt Løkkeveien 35.....	13
4.1.2 Leiekontrakt Parksenteret	13
4.1.3 Leveransebeskrivelse og romskjema for Løkkeveien 35 og Parksenteret	13
4.2 Kommunens påvirkning på endringer i de leide lokalene.....	14
4.3 Revisors vurderinger	14
4.4 Konklusjon.....	15
5 FORSVARLIG OG ETTERPRØVBAR PROSESS.....	16
5.1 Tidslinje for prosessen	16
5.2 Markedssonderinger og innhenting av alternative tilbud.....	17
5.3 Krav til nye lokaler	17
5.4 Dokumentasjon av prosessen	18
5.5 Anskaffelsens formål og forholdsmessighet	18
5.6 Revisors vurderinger	19
5.7 Konklusjon.....	21
6 ANBEFALINGER	22
7 UTTALELSE	23
9 REFERANSER	25

1 BAKGRUNN OG BESTILLING

I Alta kommunes plan for forvaltningsrevisjon i perioden 2025-2028 er temaet anskaffelser, innkjøp og kontraktinngåelse prioritert som nr. 6. Kontrollutvalget vedtok i møte 13.02.2025, i sak 11/25 å omprioritere i planen for forvaltningsrevisjoner og få gjennomført en hendelsesbasert forvaltningsrevisjon med fokus på kontraktinngåelsen for midlertidige rådhuslokaler. Videre bestilte kontrollutvalget i møte 30.04.2025, i sak 24/25 forvaltningsrevisjon i tråd med vedtaket i sak 11/25, og ba KomRev NORD om å utarbeide forslag til overordnet prosjektskisse.

Alta kommune inngikk sommeren 2023 avtale om å leie midlertidige rådhuslokaler i Løkkeveien 35 og Parksenteret, med varighet på 10 år fra overtakelsesdato. Forut for kontraktinngåelsen var allerede ca. 90 ansatte fra Alta kommunes administrasjon lokalisert på Parksenteret, fordelt på følgende funksjoner:

- Barneverntjenesten
- Migrasjon og smittevern (vaksine)
- Helsestasjon og skolehelsetjenesten, ungdommens helsestasjon
- PP-tjenesten
- Logoped
- Tiltaksteam
- Barne- og ungeadministrasjonen
- Oppvekstadministrasjonen

Leiekontrakten ble inngått gjennom at kommunen kontaktet Nordlysbyen Eiendom AS for å leie de aktuelle lokalene, og ikke gjennom å lyse ut konkurranse eller på annen måte offentliggjøre sin interesse for lokaler. Dette ble muliggjort gjennom at kommunen viste til at avtaleinngåelsen ikke var omfattet av anskaffelsesregelverket, ettersom det er unntak i regelverket for inngåelse av leiekontrakt for fast eiendom. Et vesentlig poeng for kommunen ved valg av lokaler var å ikke spre administrasjonen på for mange lokasjoner.

Etter flytting til midlertidige lokaler er administrasjonen fordelt på følgende måte i de aktuelle lokalene:

Løkkeveien 35:

- Servicesenter
- Post og arkiv
- Jord- og skogbruk
- Næringsutvikling
- Planavdeling
- Miljø, park og idrett
- Kommunalteknikk
- Oppmåling og byggesak

Parksenteret:

- Kommunestyresal og formannskapssal
- Kultur
- Barneverntjenesten
- Migrasjon og smittevern (vaksine)
- Helsestasjon og skolehelsetjenesten, ungdommens helsestasjon
- PP-tjenesten

- Logoped
- Tiltaksteam
- Barn- og ungeadministrasjonen
- Oppvekstadministrasjonen
- Kommunedirektøren
- Kommuneadvokat
- Politisk ledelse
- Politisk sekretariat
- Kommunalleder for Fellestjenesten
- Anskaffelser
- Regnskap og budsjett
- Bygg- og eiendomsutvikling
- HR
- Lønn og personal
- Hovedtillitsvalgte
- Verneombud
- Kommunalleder tekniske tjenester
- Geodata

Formålet med undersøkelsen er i henhold til bestillingen fra kontrollutvalget å vurdere om kommunen har fulgt gjeldende regelverk, interne rutiner og føringer/prinsipper for god forvaltningsskikk ved inngåelse av leiekontraktene for lokaler i Løkkeveien 35 og Parksenteret. Undersøkelsen skal også belyse om beslutningsgrunlaget, behovsvurderingene og anskaffelsesprosessen har vært dokumentert på en forsvarlig og etterprøvable måte, og om prosessen er i samsvar med prinsippene om konkurranse, likebehandling og god økonomistyring.

Kontrollutvalget vedtok KomRev NORDDs overordnede prosjektskisse i møte 05.06.2025, i sak 32/25.

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstillinger

For denne forvaltningsrevisjonen gjelder følgende problemstillinger:

1. Er Alta kommunes bruk av unntaksbestemmelsen i anskaffelsesregelverket tilstrekkelig begrunnet, dokumentert og i samsvar med kravene til dette i anskaffelsesregelverket?
2. Har Alta kommune gjennomført en forsvarlig og etterprøvable prosess i forkant av inngåelse av leiekontraktene for Løkkeveien 35 og Parksenteret? Er prosessen i samsvar med relevant regelverk, interne reglement og retningslinjer, samt prinsippene for god forvaltnings- og forretningskikk, herunder anbefalinger fra DFØ?

I tilknytning til besvarelsen av disse to problemstillingene ba kontrollutvalget om at revisor utarbeider tidslinje over prosessen med kontraktsinngåelsene, som viser hendelsesforløpet.

2.2 Revisjonskriterier

2.2.1 Kilder for utledning av revisjonskriterier

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som kommunens praksis på det reviderte området skal vurderes opp mot. Revisjonskriterier utledes fra autoritative eller anerkjente kilder

innenfor det aktuelle området. De relevante kildene for utledning av revisjonskriterier i denne forvaltningsrevisjonen er:

- Lov-2016-06-17-73 om offentlige anskaffelser
- Forskrift-2016-08-12-974 om offentlige anskaffelser
- Prop.51 L (2015-2016) Lov om offentlige anskaffelser
- Avgjørelser fra Klagenemnda for offentlige anskaffelser
- LOV-1992-12-04-126 om arkiv (arkivlova)
- LOV-2006-05-19-16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)
- FOR-2017-12-15-2105 om offentlige arkiv (arkivforskrifta)
- Alta kommunes anskaffelsesstrategi 2022-2026, vedtatt av kommunestyret i februar 2022
- Anbefalinger fra Direktoratet for økonomiforvaltning (DFØ)
- Statsbygg– veiledning om statlige retningslinjer for leie av lokaler i det private marked

2.2.2 Utledning av revisjonskriterier for etterlevelse av unntaksbestemmelsen i anskaffelsesregelverket

Når kommunale myndigheter inngår vare-, tjeneste- eller bygge- og anleggskontrakter med en anslått verdi som er lik eller overstiger 100 000 kroner ekskl. merverdiavgift, er hovedregelen at reglene om offentlige anskaffelser skal følges, jf. lov om offentlige anskaffelser § 2 første ledd.

Det fremgår av anskaffelsesforskriften § 2-4 bokstav a at anskaffelsesloven og forskriften ikke gjelder for kontrakter om erverv eller leie av jord, eksisterende bygninger eller annen fast eiendom, eller om rettigheter til slik eiendom.

Ved vurderingen av om unntaksbestemmelsen i forskriftens § 2-4 bokstav a kommer til anvendelse har Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) vurdert om kontrakten i realiteten er en bygge- og anleggskontrakt, selv om den er definert som en leiekontrakt av bygg, se f.eks. KOFA-2020-917.

En bygge- og anleggskontrakt er i forskriftens § 4-1 bokstav d definert som:

«Utførelsen på en hvilken som helst måte av et bygge- og anleggsarbeid som oppfyller kravene som er satt av en oppdragsgiver som har avgjørende innflytelse på arbeidets art eller planlegging».

Videre skal bygge- og anleggsarbeid forstås som «resultatet av et sett av bygge- og anleggsaktiviteter som i sin helhet er tilstrekkelig til å oppfylle en økonomisk eller teknisk funksjon», jf. forskriftens bokstav 4-1 bokstav e.

Gjennom omfattende praksis har KOFA vurdert at unntaksbestemmelsen for leie av fast eiendom i forskriften kommer til anvendelse selv med relativt omfattende og detaljerte krav til det aktuelle lokalet, se blant annet KOFA-2016-80, KOFA-2020-917 og KOFA-2022-1093. I sistnevnte avgjørelsene fra KOFA vurderte de at endringer i form av omregulering av etasje fra boenhet til kontorlokale, og innredning i tråd med funksjonsbeskrivelse, ikke medførte at innklagede hadde hatt avgjørende innflytelse på arbeidets art og planleggelse. Det ble vist til at innredningsarbeidet verken på grunn av sitt særpreg eller omfang gikk utover de krav som leietakere i alminnelighet vil kunne stille.

På bakgrunn av redegjørelsen over har vi utledet følgende revisjonskriterier:

Alta kommune må dokumentere at:

- Inngåelse av leiekontrakt for midlertidige rådhuslokaler ble gjort i samsvar med unntaksbestemmelsen i anskaffelsesforskriften § 2-4 bokstav a
- Leiekontrakt for midlertidige rådhuslokaler ikke var en bygge- og anleggskontrakt hvor kommunen hadde avgjørende innflytelse på arbeidets art eller planlegging.

2.2.3 Utledning av revisjonskriterier for forsvarlig og etterprøvable prosess

Kommunestyret i Alta kommune vedtok i møte 14. februar 2022 en anskaffelsesstrategi for perioden 2022-2026. I denne fremgår det under punkt 1 at strategien danner grunnlag for en felles overordnet tenkning og atferd, slik at kommunens anskaffelser av varer, tjenester og bygg og anlegg effektivt bidrar til at kommunen når sine mål.

Videre fremgår det under punkt 2 at alle anskaffelser i Alta kommune skal utføres profesjonelt slik at kommunens samlede ressurser blir utnyttet best mulig. Alle anskaffelser skal gjøres i tråd med lov og forskrift om offentlige anskaffelser og Alta kommunes innkjøpsreglement.

Videre står det i strategiens punkt 3.1.1 at anskaffelser skal bidra til merverdi for Alta kommune og kommunens brukere, ved å sikre formåls effektivitet og kostnadseffektivitet. Disse virkemidlene skal benyttes for å ivareta formåls effektivitet:

- Det settes av tid til å planlegge, gjennomføre og evaluere anskaffelsene
- Anskaffelser gjennomføres på bakgrunn en behovsanalyse der dette vurderes som hensiktsmessig, hvor aktuelle interessenter involveres.
- Markedsdialog der en er usikker på leverandørmarkedet.

Det fremgår av strategiens punkt 4.5 at Alta kommunes anskaffelsesvirksomhet skal, innenfor kommunens juridiske og økonomiske handlingsrom, bidra til lokal næringsutvikling og legge til rette for at små og mellomstore bedrifter kan delta i kommunens konkurranser.

Direktoratet for økonomiforvaltning (DFØ) har egne fagsider om offentlige anskaffelser, her www.anskaffelser.no. På disse sidene fremgår det under emnet «Leige av eiendom» at de anbefaler at man holder seg til de grunnleggende prinsippene i anskaffelsesloven § 4 ved gjennomføring av leieprosesser, selv om leiekontrakter er unntatt fra både lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Videre henviser de til Statsbyggs – veiledning om statlige retningslinjer for leie av lokaler i det private marked.

På s. 2 i veilederen fremgår det at veilederen er rettet mot virksomheter i statlig sivil sektor. Temaene kan også være relevante for andre offentlige virksomheter. Vår vurdering er at veilederen kan være relevant ved utledning av revisjonskriterier i den grad den gir uttrykk for generelle anbefalinger som ikke retter seg spesifikt mot statlig virksomhet.

På s. 12, om saksbehandlingen, fremgår det at selv om anskaffelsesreglene ikke gjelder ved inngåelse av leiekontrakt for eiendom, bør de grunnleggende kravene i § 4 i lov om offentlige anskaffelser etterleves ved gjennomføring av et søk i markedet og en konkurranse. Dette innebærer blant annet at saksbehandlingen må ivareta hensynet til forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvbarehet, at en må opptre i samsvar med god forretningsskikk samt sikre at det ikke finner sted forskjellsbehandling av leverandører.

I lov om offentlige anskaffelser § 4 fremgår det at oppdragsgiveren skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet og etterprøvbarhet og forholdsmessighet.

De grunnleggende prinsippene er nærmere utdypet i forarbeidene til lov om offentlige anskaffelser, se Prop.51 L (2015-2016). Her fremgår det at konkurranseprinsippet vil først og fremst ha betydning for anskaffelser der oppdragsgiver ikke er pålagt en plikt til å kunngjøre konkurranse i Doffin eller TED-databasen etter detaljerte prosedyreregler i forskrift, blant annet anskaffelser under den nasjonale terskelverdien på 500.000 kroner. Ved slike anskaffelser vil oppdragsgiver ha en plikt til å sikre konkurranse om oppdraget. Hvor langt denne plikten strekker seg, må vurderes konkret. Her som ellers vil forholdsmessighetsprinsippet være avgjørende, jf. nedenfor. Det vil naturligvis ikke være noen plikt til å avholde en konkurranse hvis dette ikke lar seg gjennomføre.

Likebehandlingsprinsippet er det viktigste av alle prinsippene. Grunnlaget for en velfungerende konkurranse om offentlige kontrakter er at alle leverandører i markedet gis like muligheter til å delta. Oppdragsgiveren har plikt til å behandle samtlige leverandører likt under hele konkurransen, herunder ved utarbeidelsen av kunngjøring og konkurransegrunnlag, ved kvalifiseringen og utvelgelsen av leverandører, og ved evalueringen av tilbudene og tildelingen av kontrakt. Likebehandlingsprinsippet er til hinder for både direkte forskjellsbehandling og indirekte forskjellsbehandling

Henvisningen til forholdsmessighetsprinsippet i loven er ny. Forholdsmessighetsprinsippet regulerer gjennomslagskraften til de øvrige prinsippene. Plikter og rettigheter som utledes av andre prinsipper, må tilpasses den enkelte anskaffelsens art og omfang. Dette innebærer på den ene siden at de krav som stilles til prosedyren oppdragsgiver skal gjennomføre, må stå i forhold til det som skal anskaffes. Jo mindre og enklere en anskaffelse er, jo mindre vidtrekkende prosedyrekrav kan utledes av de øvrige prinsippene. På den annen side innebærer forholdsmessighetsprinsippet at de krav som oppdragsgiver stiller til leverandørene, må stå i forhold til anskaffelsen. Oppdragsgiver skal ikke stille strengere krav enn det som er nødvendig for å realisere formålet med anskaffelsen. Departementet understreker at dette er meget sentralt for å realisere lovens formål om effektiv bruk av samfunnets ressurser, særlig ved de mindre anskaffelsene. Departementet viser også til at forholdsmessighetsprinsippet har fått en mer sentral plass i de nye anskaffelsesdirektivene.

Videre fremgår det at Prop. 51 L (2015-2016) at prinsippet om etterprøvbarhet skal ivareta leverandørenes interesse i å kunne kontrollere at anskaffelsesregelverket er fulgt. Oppdragsgiver må derfor sikre at vurderinger og andre forhold som er av betydning for gjennomføringen av anskaffelsesprosessen, kan dokumenteres.

Prinsippet om etterprøvbarhet har også en sammenheng med kommunens arkivplikt, jf. bestemmelsene i arkivlova, arkivforskriften, og offentlighetsloven. I henhold til arkivforskriften § 9 har kommunen en plikt til å føre en eller flere journaler som gir systematiske opplysninger og registrering inn- og utgående dokument, dersom dokumentet oppfyller følgende kriterier:

- dokumentet blir regnet som et saksdokument for kommunen etter offentleglova § 4,
- dokumentet er eller blir gjenstand for saksbehandling og
- dokumentet har verdi som dokumentasjon.

Et dokument er etter offentleglova § 4 definert som «ei logisk avgrensa informasjonsmengd som er lagra på et medium for seinare lesing, lytting, framsyning, overføring eller liknande». Et saksdokument for organet er definert som «dokument som er komme inn til eller lagde fram for eit organ, eller som organet sjølv har opprette, og som gjeld ansvarsområdet eller verksemda til organet. Eit dokument er oppretta når det er sendt ut av organet. Dersom dette ikke skjer, skal dokumentet reknast som opprette når det er ferdigstilt». Et dokument kan være en e-post, sms, tradisjonelt brev, en PDF osv.

Hovedregelen er at saksdokumenter, journaler og linkende er åpent for innsyn, med mindre annet følger av regelverket.

Revisor trekker også frem Sivilombudets årsmelding for 2020. I årsmelding fremhever Sivilombudet viktigheten av god forvaltningsskikk når forvaltningen møter borgerne. God forvaltningsskikk er i årsmeldingen beskrevet som et sett med normer som stiller krav til hvordan forvaltningen bør opptre i møte med boerne. Normene for god forvaltningsskikk er basert på grunnleggende etiske verdier som saklighet, forutsigbarhet, habilitet, likebehandling, etterprøvbarhet, upartiskhet, tilgjengelighet, åpenhet, effektivitet og hensynsfullhet. Normen for god forvaltningsskikk er ikke å anse som en rettslig norm, og brudd på god forvaltningsskikk utgjør derfor ikke grunnlag for ugyldighet.

På bakgrunn av redegjørelsen over har vi utledet følgende revisjonskriterier:

Ved inngåelse av leiekontrakt for lokaler bør Alta kommune:

- Sikre lik behandling av alle potensielle aktører og forutberegnelighet gjennom at de aktuelle tilbydere får samme informasjon
- Sikre konkurranse gjennom å avklare hvilke leieobjekt som er tilgjengelige i markedet
- Sikre at det ikke stilles strengere krav enn det som er nødvendig for å realisere formålet med anskaffelsen
- Sikre etterprøvbarhet gjennom at det føres protokoll og/eller at vurderinger dokumenteres skriftlig.

Ved inngåelse av leiekontrakt for lokaler skal Alta kommune

- Journalføre saksdokumenter som etter offentleglova og arkivlova med forskrifter er journal- og/eller arkivpliktig.

Revisjonskriteriene vi har utledet, oppgis i tekstboks innledningsvis i kapitlene de brukes i.

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENING

3.1 Metode og datamateriale

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon¹. Vi sendte brev om oppstart av forvaltningsrevisjon til Alta kommune v/ kommunedirektør Oddvar Konst 16.06.2025. Våre kontaktpersoner har vært kommunedirektør og kommuneadvokat Kari Jørgensen. Oppstartsmøte ble avholdt 18.08.2025 hvor begge kontaktpersonene deltok.

Leiekontrakt for midlertidige rådhuslokaler ble signert i juli 2023. Vi har fått oversendt leiekontraktene med tilhørende vedlegg for leie av Løkkeveien 35 og Parksenteret. For å fremskaffe opplysninger om prosessen frem til kontraktsinngåelse for midlertidige rådhuslokaler har vi innhentet noe intern korrespondanse mellom ansatte som var involvert i vurderinger forut for kontraktsinngåelse for midlertidige rådhuslokaler. Vi har også innhentet saksdokumenter og vedtak i kommunestyrets sak 10/2023 som omhandlet midlertidige rådhuslokaler, og foretatt søk i kommunens offentlige postliste. I forbindelse med innhenting av dokumentasjon har vi blitt opplyst om at Alta kommune har lite dokumentasjon relatert til kontraktsinngåelsen.

For å både belyse og supplere den skriftlige dokumentasjonen vi har mottatt, har vi gjennomført samtale med Bjørn-Atle Hansen som var rådmann frem til 01.07.2023. Vi har også gjennomført en felles samtale med kommunedirektør som startet i sin stilling 01.07.2023, og kommuneadvokat for å sikre at revisors forståelse av prosessen og de mottatte dokumentene er riktig.

3.2 Gyldighet og pålitelighet

Med gyldige data menes at dataene som samles inn i undersøkelsen, skal utgjøre et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp imot revisjonskriteriene og konkludere på problemstillingene. Revisor vurderer at det datamaterialet som er presentert som «revisors funn» i rapporten, oppfyller dette gyldighetskravet.

Datamaterialet i denne rapporten baserer seg på en kombinasjon av skriftlige dokumenter og samtaler med nåværende og tidligere ansatte i kommunen. Revisor har gjennomgått den skriftlige dokumentasjonen, og dette er i stor grad offentlig tilgjengelig informasjon. Revisor har stilt spørsmål ved tilstrekkeligheten til den mottatte skriftlige dokumentasjon da det vises til at vi i liten grad har mottatt skriftlig dokumentasjon som belyser vurderinger som ble gjort i forkant av kontraktsinngåelsen. Vi har fått bekreftet at det eksisterer lite skriftlig dokumentasjon om dette, og at vi har fått oversendt det som kommunen har klart å fremskaffe. Vi vurderer også at lite skriftliggjort dokumentasjon i seg selv utgjør et funn som må tas i betraktning, særskilt i våre vurderinger under problemstilling 2. Når det gjelder den skriftlige dokumentasjon vi har, har vi ikke noen grunn til å betvile påliteligheten. Når det gjelder den muntlige informasjonen har de ulike kildene gjennomgående gitt tilsvarende informasjon til revisor, og den har i mange tilfeller støtte i skriftlig dokumentasjon som revisor har mottatt. Det har i liten grad vært påvist diskrepans i informasjonen fra de ulike kildene.

Med pålitelige data menes at dataene skal være mest mulig nøyaktige. Revisor har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet. Vi har sammenlignet de ulike typene data

¹ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av NKRFs styre 12.08.2020 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk for forvaltningsrevisjoner med oppstartsbrev sendt etter 30.09.2020

med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. Det har vært påvist få motsetninger, men en av utfordringene har vært at det i liten grad foreligger skriftlig dokumentasjon som belyser administrasjonens vurderinger forut for kontraktsinngåelse. I tillegg har vi fremlagt datamaterialet for kommunen. Revisor har innarbeidet korrigeringer og supplerende opplysninger fra kommunen i rapporten.

Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også på et overordnet nivå sikret gjennom KomRev NORDs interne kvalitetssikringssystem.

3.3 Avgrensninger

I tråd med kontrollutvalgets bestilling i sak 24/25 i møte 30.04.2025 har vi avgrenset undersøkelsen til å gjelde prosessen knyttet til inngåelse av den aktuelle leiekontrakten for midlertidige rådhuslokaler.

Dette innebærer at vi ikke har foretatt en vurdering av behovet for å flytte administrasjonen fra rådhuset til midlertidige rådhuslokaler. Videre har vi ikke vurdert hvilke valg som er gjort vedrørende fordeling av administrasjonen på ulike lokaliteter, eller funksjonaliteten til de valgte lokalene.

4 KOMMUNENS BRUK AV UNNTAKSBESTEMMELSEN I ANSKAFFELESREGELVERKET

Er Alta kommunes bruk av unntaksbestemmelsen i anskaffelsesregelverket tilstrekkelig begrunnet, dokumentert og i samsvar med kravene til dette i anskaffelsesregelverket?

Revisjonskriterier

Alta kommune må dokumentere at:

- Inngåelse av leiekontrakt for midlertidige rådhuslokaler ble gjort i samsvar med unntaksbestemmelsen i anskaffelsesforskriften § 2-4 bokstav a
- Leiekontrakt for midlertidige rådhuslokaler ikke var en bygge- og anleggskontrakt hvor de hadde avgjørende innflytelse på arbeidets art eller planlegging.

4.1 Leiekontrakter for leie av lokaler i Løkkeveien 35 og Parksenteret

4.1.1 Leiekontrakt Løkkeveien 35

Alta kommune har inngått leiekontrakt med Løkkeveien 35 AS (datterselskap av Nordlysbyen Eiendom AS) for leie av lokaler i kjeller, 1. 2. og 3. etasje i Løkkeveien 35. Totalareal er i kontrakten beregnet til 2 122 m². Leiekontrakten har varighet fra 01.05.2024 til 01.05.2034. I avtalens punkt 6 fremgår det at avtalen er signert med utgangspunkt i slik de opprinnelige lokalene er på signeringstidspunktet + foreliggende plantegninger og leveransebeskrivelser fra utleier. Husleie er satt til et årlig beløp på kr 4 756 885,- + mva, som inkluderer total ombygging.

Revisor har stilt spørsmål ved hva som menes med total ombygging i kontrakten. Til dette har kommuneadvokat og kommunedirektør svart at de ikke var helt sikre på hva dette betydde, da det ikke ble gjennomført noen ombygging av lokalene. De antar imidlertid at det knytter seg til overflatebehandling m.m. som er redegjort nærmere for under punkt 4.2.

4.1.2 Leiekontrakt Parksenteret

Alta kommune inngikk leiekontrakt med Park Eiendom AS (heleid selskap av Nordlysbyen Eiendom AS) om leie av rådhuslokaler i 2. og 3. etasje i Sentrumsparken 4 (Parksenteret). Arealet var beregnet til 2 205 kvm, + andel fellesareal på 220,5 kvm, totalt 2 426 kvm. Leiekontrakten har varighet fra 01.05.2024 til 01.05.2034. Husleie ble satt til et årlig beløp på kr 5 269 267 + mva.

I avtalens punkt 6 fremgår det at leiekontrakten er signert med utgangspunkt i slik de opprinnelige lokalene er i dag + foreliggende plantegninger og leveransebeskrivelse. Hvis leietaker ønsker endringer i forhold til standarden i lokalene, utover det som er avtalt i leveransebeskrivelsen, skal disse utføres for leiers egen kostnad.

4.1.3 Leveransebeskrivelse og romskjema for Løkkeveien 35 og Parksenteret

Leveransebeskrivelse utgjør et sentralt vedlegg til leiekontraktene for Løkkeveien 35 og Parksenteret. Kravspesifikasjonen i beskrivelsen skal fungere som grunnlag for leiekontrakt og beskriver kortfattet hva leietaker kan forvente levert.

En del av leveransebeskrivelse for Løkkeveien 35 og Parksenteret omhandler behovet for ombygging av lokalene. Det fremgår blant annet at den vedlagte planløsningen var foreløpig og utarbeidet på et overordnet funksjonsnivå. I den kommende perioden måtte planløsningen konkretiseres i samarbeid med leietaker. Leietaker har i medvirkningsfasen mulighet for å gjøre endringer på innvendige plantegninger, fargevalg og materialvalg.

Løkkeveien 35 og arealene i Parksenteret vil ombygges til kontorer og rådhusfunksjoner. Det beskrives videre i leveransebeskrivelsen hva som skulle gjøres med både eksisterende vegger, gulv himling m.m som beholdes, og hvordan nye vegger, himling og gulv etableres. Gjennomgående viser beskrivelsen at det skulle gjøres små endringer, og at disse i stor grad var i tråd med enten eksisterende løsninger eller gjeldende lyd- og brannkrav.

Det fremgår videre at det etableres adgangskontrollanlegg som skal begrense og sikre adgang til arealet. 10 dører skal ha adgangskontroll med nøkkelbrikke og kode, plassering og eventuell justering av antall dører kan gjøres i medvirkningsfasen. Utleier etablerer også utendørs overdekket sykkelparkering utenfor Løkkeveien 35 og innendørs i parkeringskjeller i Parksenteret. Utgangspunktet vil være 0,8 plasser pr arbeidsplass.

Revisor har fått presentert et romskjema for Løkkeveien 35 og Parksenteret som beskriver detaljert hvilke endringer som skal gjøres med vegg, dører, gulv, himling, elektrisk utstyr og lydkrav. Skjemaet viser at det gjennomgående ble gjort små endringer som for eksempel flikking av hull i vegger, nye systemhimlinger, etablering av strømuttak og spesifisering av lydkrav i rom.

4.2 Kommunens påvirkning på endringer i de leide lokalene

Allerede før kontrakt om leie av lokaler var signert hadde eier planlagt og startet ombygging av lokalene fra kjøpesenter til kontorlokaler. Da de signerte kontrakten var en del avklart, herunder plankart som var vedlagt sak som ble behandlet av kommunestyret i februar 2023.

I møte i juni 2023, hvor både daværende rådmann og nåværende kommunedirektør deltok, ble det å ta ut seremonirom i Løkkeveien 35 diskutert. Før leiekontrakten var signert ble det inngått avtale om at de tok lokaler til seremonirom i Løkkeveien 35 ut av arealene. Dette innebar en betydelig reduksjon i leieprisen. Videre så de behov for å gjøre diverse overflatebehandlinger i Løkkeveien 35, begrunnet i at det var slitte gulvbelegg og dører, merker på vegger og et behov for å fargemessig gjøre lokalene i tråd med hvordan en lokalitet for kommunens administrasjon bør se ut.

Etter kontraktsignering ble de også informert av utleier om at de var mulighet for etablering av kommunestyresal i Parksenteret. Arkitekt som var engasjert av utleier tegnet et forslag til løsning som ikke medførte prismessig endring for kommunen. Kommunestyresalen som ble etablert er av midlertidig karakter og minner etter kommunedirektørs syn om et stort møterom etablert midt i lokalene. Det ble også vurdert om de skulle etablere et publikumsmottak i Parksenteret, men de valgte å etablere et informasjonspunkt ved inngangen i 2. etasje.

4.3 Revisors vurderinger

Av de inngåtte leiekontraktene fremgår det at det i liten grad skulle gjøres omfattende byggearbeider, og at det i stor grad ble stilt generelle krav i samsvar med det som kan forventes for kontorlokaler av den typen kommunen leide. I Løkkeveien 35 ble det kun foretatt overflatearbeider, og i Parksenteret ble lokalene bygd om fra kjøpesenter til kontorlokaler. Både

skriftlig korrespondanse internt i kommunen og kommunedirektørens redegjørelse viser at lokalene i Parksenteret var planlagt bygd om fra kjøpesenter til kontorlokaler allerede før kommunen signerte leiekontrakten. Dette viser etter revisors syn at kommunen ikke hadde avgjørende innflytelse på arbeidets art eller planlegging. Ved vurderingen har vi også hensyntatt at det etter kontraktsigneringen ble avtalt endringer gjennom at det skulle bygges kommunestyresal i Parksenteret. Selv om dette utgjør en ombygging som kommunen hadde avgjørende innflytelse på, kan revisor ikke se at dette utgjør innredningsarbeid som på grunn av sitt særpreg eller omfang gikk utover de krav som leietakere i alminnelighet vil kunne stille ved leie av kontorlokaler. Revisor vurderer derfor at Alta kommune **har oppfylt revisjonskriteriet** om at *kommunen må dokumentere at inngåelse av leiekontrakt for midlertidige rådhuslokaler ble gjort i samsvar med unntaksbestemmelsen i anskaffelsesforskriften § 2-4 bokstav a*. I vurderingen har vi lagt vekt på informasjon vi har fått om leieobjektet og de endringene som Alta kommune hadde for å tilpasse lokalene til sitt behov. Vi presiserer at kommunen ikke har fremlagt en selvstendig skriftlig vurdering av leiekontraktinngåelse opp mot bestemmelsene i anskaffelsesregelverket.

Leiekontraktene med Nordlysbyen Eiendom AS innebar som nevnt over at det skulle gjøres ombygging av lokalene i Parksenteret, og mindre overflatearbeid i Løkkeveien 35. Endringsarbeidet innebærer et sett av byggearbeid som i sin helhet er tilstrekkelig til å oppfylle en økonomisk eller teknisk funksjon, jf. anskaffelsesforskriften § 4-1. Dette er imidlertid ikke etter revisors syn tilstrekkelig for at kontrakten i sin helhet kan betegnes som en bygge- og anleggskontrakt. Det vises til vurderingen over om at arbeidet som ble avtalt ikke gikk utover de krav som leietakere i alminnelighet vil kunne stille ved leie av kontorlokaler. Revisors vurdering er derfor at Alta kommune **har oppfylt revisjonskriteriet** om *at kommunen må dokumentere at leiekontrakt for midlertidige rådhuslokaler ikke var en bygge- og anleggskontrakt hvor de hadde avgjørende innflytelse på arbeidets art og planlegging*.

4.4 Konklusjon

På bakgrunn av vår vurdering over er konklusjonen på problemstilling nr. 1 at Alta kommunes bruk av unntaksbestemmelsen i anskaffelsesregelverket er tilstrekkelig begrunnet, dokumentert og i samsvar med kravene til dette i anskaffelsesregelverket.

Revisor vil samtidig presisere at konklusjonen er gjort med utgangspunkt i informasjon som fremgår av leiekontraktene med vedlegg, noe epostkorrespondanse mellom ansatte i kommunen og muntlig informasjon for å utdype forståelsen av leiekontraktene. Vi har ikke blitt forelagt en selvstendig skriftlig vurdering av leiekontraktinngåelsen vurdert opp mot bestemmelsene i anskaffelsesregelverket.

5 FORSVARLIG OG ETTERPRØVBAR PROSESS

Har Alta kommune gjennomført en forsvarlig og etterprøvable prosess i forkant av inngåelse av leiekontraktene for Løkkeveien 35 og Parksenteret? Er prosessen i samsvar med relevant regelverk, interne reglement og retningslinjer, samt prinsippene for god forvaltnings- og forretningskikk, herunder anbefalinger fra DFØ?

Revisjonskriterier

Ved inngåelse av leiekontrakt for lokaler bør Alta kommune:

- Sikre lik behandling av alle potensielle aktører og forutberegnelighet gjennom at de aktuelle tilbydere får samme informasjon
- Sikre konkurranse gjennom å avklare hvilke leieobjekt som er tilgjengelige i markedet
- Sikre at det ikke stilles strengere krav enn det som er nødvendig for å realisere formålet med anskaffelsen
- Sikre etterprøvbare gjennom at det føres protokoll og/eller at vurderinger dokumenteres skriftlig.

Ved inngåelse av leiekontrakt for lokaler skal Alta kommune

- Journalføre saksdokumenter som etter offentleglova og arkivlova med forskrifter er journal- og/eller arkivpliktig.

5.1 Tidslinje for prosessen

Revisor har i tråd med bestillingen utarbeidet en tidslinje for prosessen i forbindelse med kontraktsinngåelsen. Tidslinjen er utarbeidet med bakgrunn i skriftlig og muntlig informasjon som er innhentet i forbindelse med forvaltningsrevisjonen. Det vil bli redegjort nærmere for de enkelte hendelsene i tidslinjen i rapporten.

Tidspunkt	Hendelse
Desember 2021	Rådmann orienterer ansatte på rådhuset om tilstanden på rådhuset og behovet for å gjøre tiltak. Flytting av de ansatte til midlertidige lokaler skisseres som et alternativ.
Vinteren 2022	Rådmann konkluderer med at det ikke er forsvarlig at de ansatte har sin arbeidsplass på rådhuset, og at det eneste alternativ var at administrasjonen flyttet til midlertidige lokaler.
Vinteren 2022	Rådmann innleder dialog med eier av Parksenteret og Løkkeveien 35 angående leie av lokaler.
Vinteren 2022	Rådmann mottar henvendelse fra Peyma AS, hvor foretaket ytrer interesse for å bygge nytt rådhus til Alta kommune. Henvendelsen avvises, da dette alternativet ikke er aktuelt på daværende tidspunkt.
Desember 2022	Rådmann mottar avklaring fra rådgiver innkjøp om forståelse av anskaffelsesregelverket ved inngåelse av leiekontrakt av lokaler
Februar 2023	Kommunestyret fatter følgende vedtak: <i>Kommunestyret godkjenner at det startes prosess med å flytte de ansatte på dagens rådhus over til midlertidige lokaler i Alta sentrum.</i>

	<ul style="list-style-type: none">- Rådmann gis fullmakt til å inngå husleieavtaler med en leietid på 8 år, med opsjon på ytterligere 2 år.- Det ansettes en prosjektleder i ett år, som skal lede flytteprosessen.- Det startes en prosess for å se hva dagens rådhusomt i fremtiden skal brukes til.- Administrasjonen bes om å komme tilbake med en sak om fremtidig plassering av et nytt rådhusbygg
Juni 2023	Prosjektleder sender epost til kommunalleder, rådmann m.fl. hvor grad av skreddersøm avklares opp mot reglene i anskaffelsesregelverket før kontraktsinngåelse
Juli 2023	Kontrakt med Nordlysbyen Eiendom AS for leie av lokaler i Parksenteret og i Løkkeveien 35 signeres av kommunedirektør
November 2024	Ansatte på rådhuset flytter inn i Parksenteret og Løkkeveien 35

5.2 Markedssonderinger og innhenting av alternative tilbud

Revisor har stilt spørsmål ved hvilke markedssonderinger og undersøkelser i leiemarkedet som ble gjort i forkant av inngåelse av kontrakten med Nordlysbyen Eiendom AS for leie av lokaler.

Tidligere rådmann har forklart til revisor at han vinteren 2022 mottok en henvendelse fra Peyma AS om muligheten for å bygge et helt nytt og permanent rådhus for kommunen. Denne henvendelsen ble av rådmann avvist da kommunens behov på det tidspunkt kun var midlertidige lokaler i et kortere tidsrom enn det Peyma AS tilbød kommunen.

Utover dette ble det ikke vurdert som aktuelt å annonsere et behov for nye lokaler gjennom utlysning i Doffin, oppslag i lokale aviser eller egne nettsider. Tidligere rådmann viste i sin dialog med revisor til ønske om å være sentrumsnært, at han hadde kjennskap til hvilke sentrumsnære lokaler som var ledige i Alta, og at han vurderte det som lite sannsynlig at det var andre muligheter enn de aktuelle lokalene til Nordlysbyen Eiendom.

5.3 Krav til nye lokaler

I saksutredning til sak 10/2023, behandlet i kommunestyrets møte 21.02.2023, fremgår det at blant annet på grunn av tilstanden på bygningsmassen, hadde flere tjenester flyttet ut av rådhuset. Dette gjaldt oppvekst og kulturadministrasjonen, boligservicekontoret, IKT og noen tekniske tjenester.

Videre ga rådmannen i saksutredningen noen føringer for den kortsiktige løsningen og for den permanente løsningen. Disse var som følger:

- Oppvekst og kulturadministrasjonen blir i fremtiden på Parksenteret. Barn og ungetjenesten er lokalisert i disse lokalene, samt at Alta kommune eier deler av bygningsmassen.
- Helse- og sosialadministrasjonen plasseres permanent i 2. etasje på E4.
- IKT, som da var plassert på Altagård, flytter permanent inn i underetasjen på E4.
- Byggdrifere, som da var plassert på den gamle brannstasjonen, flytter til underetasjen i F-bygget på helsesenteret.

Revisor har stilt spørsmål ved om kommunen hadde vurdert andre løsninger enn den valgte, som for eksempel at de ulike avdelingene var delt opp på flere ulike lokaliteter. Kommunedirektør har i sin redegjørelse vist til at det ble gjort en intern vurdering av hvem som skulle sitte sammen med hvem. I denne vurderingen har de både hensyntatt sitt organisasjonskart og hvilke tjenester som gjennom organiseringen jobber tett sammen. De har vurdert det som svært uhensiktsmessig å dele opp administrasjonen på enda flere lokasjoner, begrunnet i faglige og driftsmessige forhold. De har også hensyntatt innbyggerperspektivet og statistikk som viste utvikling i henvendelser med fysisk oppmøte. Samlet landet de derfor på løsningen som er slik den er i dag. Etter hans vurdering er det en plassering og organisering som i dag fungerer godt.

5.4 Dokumentasjon av prosessen

I forbindelse med forvaltningsrevisjonen har revisor etterspurt tilgjengelig dokumentasjon på hvilke vurderinger som ble gjort internt underveis i prosessen og dokumentasjon på kontakt med eksterne parter.

I epostkorrespondanse mellom rådgiver innkjøp og rådmann i desember fremgår det at kommunen foretok en intern vurdering av regelverket knyttet til offentlige anskaffelser og inngåelse av leiekontrakter for fast eiendom. Dette ble gjort i epost fra rådgiver innkjøp til rådmann i desember 2022.

Videre har revisor blitt forelagt korrespondanse mellom prosjektleder og rådgiver innkjøp i juni 2023, som viser at det ble uttrykt behov for å undersøke nærmere behovet for skreddersøm av lokalene opp mot anskaffelsesregelverket. Korrespondansen viser også at det fra prosjektleder ble uttrykt at i Løkkeveien 35 var graden av ombygging null, og at i Parksenteret skulle Nordlysbyen eiendom bygge om kjøpesenteret til kontorlokaler, noe de ville gjort uavhengig av kommunens leiekontrakt med dem. Det ble ikke lagt inn noen elementer som er «skreddersydd» for kommunen i lokalene i Parksenteret. I korrespondansen ble det stilt spørsmål ved rammer og summer, men dette spørsmålet ble ikke besvart.

Revisor har også fått tilgang til de aktuelle leiekontraktene med tilhørende vedlegg, som er redegjort for under punkt 4.1.

Utover nevnte dokumentasjon har kommunedirektør til revisor uttalt at det i begrenset grad eksisterer skriftlig dokumentasjon som vil kunne belyse kommunens vurderinger underveis i prosessen. Videre har tidligere rådmann i samtale med revisor fortalt at en del av dialogen også er blitt gjort over telefon. Det er heller ikke fremkommet informasjon i forbindelse med forvaltningsrevisjonen som viser at det ble skrevet protokoll underveis, eller opprettet egen sak hvor all dokumentasjon og korrespondanse knyttet til kontraktsinngåelsen ble arkivert.

Revisor har også gjennomført egne søk i kommunens postliste, for å undersøke om inngående og utgående korrespondanse relatert til kontraktsinngåelsen er arkivert. I gjennomgangen ble det ikke påvist noen dokumentasjon eller korrespondanse knyttet til kontraktsinngåelsen, inkludert den dokumentasjonen som revisor fikk oversendt fra administrasjonen. Tidligere rådmann har samtidig fremhevet at han forberedte saker for kommunestyret, og at de således var orientert om vurderingene som ble gjort fra administrasjonen og rådmannens side.

5.5 Anskaffelsens formål og forholdsmessighet

Formålet med kontraktsinngåelse for midlertidige rådhuslokaler var ifølge både tidligere rådmann og kommunedirektør å sikre de ansatte forsvarlige og hensiktsmessige kontorlokaler

frem til permanente lokaler var på plass. Tilstanden på rådhuset med dårlig inneklima og høye radonnivåer tilsa at dette måtte håndteres gjennom flytting til midlertidige lokaler.

I forbindelse med forvaltningsrevisjonen ble revisor også kjent med at Alta kommune i 2024 utlyste konkurranse om leie av lokaler til bygningsdrift i Doffin – database for offentlige anskaffelser. I utlysningen ble det vist til at kommunen hadde behov for å leie lokaler til bygningsdrift i forbindelse med sanering av rådhuset. Behovet spenner fra kontorer til garasjer. Revisor har i den forbindelse stilt spørsmål til kommunedirektør om hvorfor det i dette tilfellet ble utlyst konkurranse, men ikke når øvrige avdelinger måtte flytte fra rådhuset. Bakgrunnen for utlysningen var at det i Alta, på tidspunktet for utlysningen, var flere som kunne tilby lokaler som svarte til bygningsdrifts behov med kombinasjonen kontorer og garasjelokaler. Det var derfor nødvendig med en konkurranse for å motta et best mulig tilbud. Når øvrig stab på rådhuset måtte flytte var imidlertid ikke tilgangen på aktuelle lokaler likt, og det ble derfor ikke utlyst noen konkurranse eller anbud. Videre har kommunedirektør trukket frem som at Alta kommune allerede var etablert på Parksenteret med 90 ansatte, gjennom både eksisterende leieavtale og gjennom eier av en eierseksjon.

5.6 Revisors vurderinger

Alta kommune var ikke rettslig forpliktet til å følge anskaffelsesregelverket ved inngåelse av leiekontrakt for midlertidige rådhuslokaler, jf. revisors vurderinger og konklusjon på problemstilling 1. Det er likevel anbefalt å følge de grunnleggende prinsippene i anskaffelsesregelverket også ved inngåelse av leiekontrakter, jf. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Alta kommune anerkjenner dette som relevante anbefalinger. Alta kommune har også innkjøpsstrategi som viser til at anskaffelser skal gjennomføres i henhold til regelverket. Som følge av ovennevnte kilder utledet vi derfor kriterier knyttet til etterlevelse av grunnleggende prinsipper.

Alta kommune kontaktet én aktuell utleier, som det senere ble inngått kontrakt med. Med de forutsetninger som kommunen satte, var det ifølge de muntlige opplysningene revisor har mottatt den eneste utleieren i Alta som hadde aktuelle lokaler til leie. Det vil ikke være mulig for revisor å ta stilling til om kommunens vurdering om å kontakte kun én aktuell utleier utgjorde en tilstrekkelig undersøkelse i markedet. På den ene siden kan vi si at å kontakte én mulig utleier ikke kan sies å utgjøre en undersøkelse i markedet. På den andre siden har Alta kommune bedre forutsetninger for å vurdere behovet for undersøkelser i markedet enn revisor, gjennom bedre kjennskap til utleiemarkedet for kontorlokaler i Alta sentrum. Samtidig vil revisor trekke frem at vi i forbindelse med forvaltningsrevisjonen ikke er forelagt noe skriftlig dokumentasjon, som viser hvilke konkrete vurderinger som ble gjort forut for kontraktsinngåelsen, og som beskriver hvorfor kommunen ikke kontaktet andre aktører, herunder om det var sikkerhet for at det ikke kunne være flere som kunne ha tilbudt relevante utleielokaler. Videre viser vi til at leiekontrakten innebærer en betydelig utgift på over 100 millioner for Alta kommune i kontraktsperioden. For revisor underbygger særlig kontraktsverdien at kommunen burde vurdert behovet for annonsering i offentlige kanaler, og at de uansett burde dokumentert vurderingen av hvorfor de ikke gjorde det i større grad enn hva som er tilfelle. En slik fremgangsmåte ville i større grad vært i tråd med anbefalingene til DFØ om å sikre konkurranse. Revisor vurderer derfor at Alta kommune **ikke har oppfylt revisjonskriteriet om å sikre konkurranse gjennom å avklare hvilke leieobjekt som er tilgjengelige i markedet.**

Som nevnt over er revisors vurdering at Alta kommune ikke sikret konkurranse. Selv om det ikke ble sikret konkurranse, viser undersøkelsen at kommunen hadde kontakt med både

Nordlysbyen Eiendom AS og Peyma AS vedrørende lokaler til kommunens administrasjon. Peyma AS ble avvist som følge av at de ikke tilbød det kommunen var på utkikk etter, og det ble derfor kun inngått forhandlinger med Nordlysbyen Eiendom AS. Av de aktører som kommunen har vært i kontakt med, har det ikke fremkommet opplysninger som indikerer at de er behandlet ulikt, eller at de er gitt ulik informasjon om hvilke forutsetninger og krav kommunen hadde. Revisors vurdering er derfor at Alta kommune **har oppfylt revisjonskriteriene om å sikre lik behandling av alle potensielle aktører og forutberegnelighet gjennom at de aktuelle tilbydere får samme informasjon.** Manglende konkurranse kan være et brudd på likebehandlingsprinsippet. Vår vurdering knytter seg imidlertid til kommunens prosess for de aktørene som kommunen hadde kontakt med.

Tidligere rådmann, kommunedirektør og kommuneadvokat har i dialogen med revisor vært tydelig på at hovedformålet med inngåelse av leiekontrakt for midlertidige rådhuslokaler var at de skulle skaffe forsvarlige lokaler for administrasjonen som hadde arbeidssted på rådhuset. Utover dette ble det avklart hvilke avdelinger som skulle sitte sammen, som var opplysninger som også inngikk som en del av beslutningsgrunnlaget til kommunestyret i vedtak om flytting i februar 2023. Tidligere rådmann har også uttalt at det var et ønske om å være lokalisert i Alta sentrum. Revisor kan ikke se at dette utgjør forutsetninger eller krav som er så spesifikke eller strenge at de går lengre enn det som var nødvendig for å oppfylle hovedmålet med flytting til midlertidige lokaler. Videre har ikke revisor mottatt opplysninger som tilsier at det er stilt krav til potensielle leverandører eller tilbud som går utover det som er nødvendig for å oppfylle hovedmålet med kontraktsinngåelsen. Revisor vurderer derfor at Alta kommune **har oppfylt revisjonskriteriet om å sikre at det ikke stilles strengere krav enn nødvendig for å oppfylle formålet med anskaffelsen.**

Samtidig har ikke revisor blitt presentert for ett eller flere skriftlige dokumenter, utformet for kommunen henvendte seg til Nordlysbyen Eiendom AS og mottok henvendelsen fra Peyma AS, som oppstiller hvilke krav kommunen skulle stille til midlertidige rådhuslokaler. Revisor har likevel vurdert at Alta kommune har oppfylt revisjonskriteriet om å sikre at det ikke stilles strengere krav enn nødvendig for å oppfylle formålet med anskaffelsen. Det bemerkes imidlertid at revisor, i mangel av skriftlig dokumentasjon har gjort denne vurderingen med utgangspunkt i de muntlige opplysningene revisor har mottatt.

Det er ikke fremkommet informasjon om at prosessen og vurderingene som er gjort underveis er dokumentert i protokoll eller liknende. Revisor har kun fått oversendt noe dokumentasjon på vurderinger som ble gjort vedrørende anskaffelsesregelverk forut for kontraktsinngåelsen. Gjennomgående har revisors vurderinger derfor i stor grad måtte basere seg på muntlig informasjon som er gitt av ansatte i Alta kommune i forbindelse med forvaltningsrevisjonen. Dokumentasjon på vurderinger som ble gjort underveis i prosessen om hvilke krav kommunen skulle stille til midlertidige rådhuslokaler, hvor raskt man ønsket å flytte inn i lokalene, hvorfor man valgte å ikke kontakte andre aktører m.m., kunne etter revisors syn sikret større grad av etterprøvbarhet både for politikere, innbyggere og nå revisor som skal undersøke etterlevelse av regelverket. Vi vurderer derfor at Alta kommune **i liten grad har oppfylt revisjonskriteriet om å sikre etterprøvbarhet gjennom at det føres protokoll og/eller at vurderinger dokumenteres skriftlig.**

Som vurderingen over viser, er prosessen frem til kontraktsinngåelse i liten grad dokumentert. Videre vil revisor særlig trekke frem og vektlegge at undersøkelsen har vist at inngående/utgående korrespondanse relatert til kontraktsinngåelsen ikke er arkivert og fremgår av kommunens postliste. Det er således vanskelig for revisor å gjennomgå hvilken

korrespondanse som kommunen har hatt med eksterne i forbindelse med kontraktinngåelsen. Revisors vurdering er derfor at kommunen **ikke har oppfylt revisjonskriteriet om at kommunen ved inngåelse av leiekontrakt for lokaler skal journalføre saksdokumenter som etter offentleglova og arkivlova med forskrifter er journal- og/eller arkivpliktig.**

5.7 Konklusjon

Revisors konklusjon under problemstilling 2 er at Alta kommune i liten grad har gjennomført en forsvarlig og etterprøvbar prosess i forkant av inngåelse av leiekontraktene for Løkkeveien 35 og Parksenteret. Videre er konklusjonen at prosessen i noen grad har vært i samsvar med relevant regelverk, interne reglement og retningslinjer, samt prinsippene for god forvaltnings- og forretningsskikk, herunder anbefalinger fra DFØ.

Revisor har under konklusjonen vektlagt særskilt at kommunen ikke utlyste en konkurranse eller annonserte sitt behov for midlertidige rådhuslokaler. Videre er ikke vurderingen av hvorfor dette ikke ble gjort dokumentert. Revisor har derfor måtte basere sin vurdering av kommunens valg og vurderinger på muntlig informasjon. Videre har det også blitt vektlagt at kommunen i liten grad har sikret en etterprøvbar prosess gjennom føring av protokoll eller samling av relevant dokumentasjon og skriftlig vurderinger som er gjort underveis i prosessen. Inngående/utgående korrespondanse knyttet til kontraktinngåelsen er heller ikke journalført. Selv om de muntlige opplysningene som revisor har mottatt fremstår som pålitelige, og inngåelse av leiekontrakt for leie av fast eiendom er unntatt anskaffelsesregelverket, er det revisors vurdering at kontraktsverdien og hensynet til god forvaltningskikk tilsier større grad av etterprøvbarhet og dokumentering av vurderinger som gjøres underveis i prosessen.

6 ANBEFALINGER

Revisors undersøkelse knytter seg til en enkeltsak, men revisor anser det som mulig å trekke ut noen forbedringspunkter fra denne saken, som også kan gjelde for kommunen i andre saker. På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjoner gir vi derfor følgende anbefalinger:

Alta kommune bør vurdere om det er behov for å utarbeide retningslinjer for kjøp og leie av fast eiendom som herunder avklarer:

- Hvilke undersøkelser som skal gjøres i markedet
- Krav til dokumentasjon av viktige beslutninger og avgjørelser
- Krav til arkivering og journalføring av dokumentasjon

7 UTTALELSE

Revisor sendte rapportutkast til kommunedirektøren for uttalelse 17.11.2025. Vi mottok uttalelse 26.11.2025, og denne gjengis i sin helhet i det følgende.

Forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse

Kommunedirektøren har følgende kommentarer til rapporten:

Kommunedirektøren konstaterer at revisjonen er enig med kommunen at de inngåtte leiekontraktene er reelle leiekontrakter og ikke bygge- og anleggskontrakter og at disse dermed er unntatt fra anskaffelsesreglene, jf. anskaffelsesforskriften § 2-4 første ledd bokstav a).

Kommunedirektøren vurderer at kommunen i perioden forut før kontraktsinngåelsen hadde god kunnskap om utleiemarkedet på Alta Sentrum. Det ble derfor vurdert at det ikke var sannsynlig at det var mer enn en aktuell tilbyder på Alta sentrum som kunne tilby lokaler i tråd med kommunens behov, i akkurat denne saken. Det ble derfor ikke foretatt en utlysing / annonsering av kommunens behov for lokaler.

Kommunedirektøren deler likevel revisjonens vurdering om at kommunens prosess forut for kontraktsinngåelse kunne vært bedre dokumentert, arkivert og journalført, både i forhold til de vurderinger som kommunen gjorde i forhold til vurdering av unntaket i anskaffelsesregelverket og også i forhold til de vurderinger kommunens gjorde i forhold til utleiemarkedet på Alta Sentrum.

Kommunen tar innholdet i rapporten til etterretning og har endret praksis i tråd med anbefalingene.

Kommunen har vedtatt en anskaffelsesstrategi og har rutiner som sikrer at kommunen følger anskaffelsesregelverk og arkivlovgivning ved kjøp av varer og tjenester og ved inngåelse av bygge -og anleggskontrakter. Kommunedirektøren vil påse at kommunens

KomRev NORD IKS

saksbehandling knyttet kjøp og leie av fast eiendom blir behandlet på linje med kommunens øvrige anskaffelser slik at en sikrer at også disse prosessene blir etterprøvbare, forsvarlig dokumentert og sikrer likebehandling av potensielle leverandører.

Med vennlig hilsen
Alta kommune

Oddvar Kr. Konst
kommunedirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

9 REFERANSER

- Lov-2016-06-17-73 om offentlige anskaffelser
- Forskrift-2016-08-12-974 om offentlige anskaffelser
- Prop.51 L (2015-2016) Lov om offentlige anskaffelser
- Avgjørelser fra Klagenemnda for offentlige anskaffelser
- LOV-1992-12-04-126 om arkiv (arkivlova)
- LOV-2006-05-19-16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)
- FOR-2017-12-15-2105 om offentlige arkiv (arkivforskrifta)
- Alta kommunes anskaffelsesstrategi 2022-2026, vedtatt av kommunestyret i februar 2022
- Anbefalinger fra Direktoratet for økonomiforvaltning (DFØ)
- Statsbygg- veiledning om statlige retningslinjer for leie av lokaler i det private marked
- Leiekontrakter for Parksenteret og Løkkeveien 35 med vedlegg

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner og fylkeskommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Finnmark fylkeskommune, Troms fylkeskommune og Nordland fylkeskommune, samt 51 kommuner fordelt på de tre nordligste fylkene.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Alta, Bodø, Finnsnes, Hammerfest, Leknes, Narvik, Sortland, Svolvær og Tromsø.

Vi har 55 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av 16 medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi

KomRev NORD har tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjoner i Alta kommune:

Plan og byggesak	2024
Spesialundervisning	2024
IKT i grunnskolen	2025
Avvik og varsling	2025

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

S A K S F R A M L E G G

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	5. februar 2026	J.nr:	KUSEK02336

Sak 6/26

ÅRSMELDING 2025 FOR KONTROLLUTVALGET I ALTA KOMMUNE

Saksdokumenter:

- Forslag til årsmelding for kontrollutvalget i Alta kommune 2025

Sekretariatets forslag til vedtak:

Den fremlagte årsmeldingen fastsettes som årsmelding for Alta kommunes kontrollutvalg for 2025.

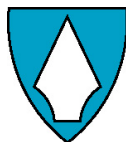
Årsmeldingen oversendes kommunestyret i Alta kommune med følgende innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding for 2025 til orientering.

Saksopplysninger:

Formålet med årsmeldingen er å informere kommunestyret om kontrollutvalgets aktivitet i 2025. I tillegg er det et ledd i oppfylging av rapporteringsplikten kontrollutvalget har overfor kommunestyret i henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Forskriften inneholder krav til rapportering både når det gjelder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Rapporteringen skal skje minst én gang pr år.

Kontrollutvalgets sekretariat har utarbeidet forslag til årsmelding for kontrollutvalget i Alta kommune, der vi har oppsummert aktiviteten i kontrollutvalget i 2025. På bakgrunn av behandlingen i kontrollutvalgets møte legges den endelige årsmeldingen frem for kommunestyret.

Kontrollutvalget i Alta kommune

ÅRSMELDING 2025

**Vedtatt av kontrollutvalget i Alta kommune i sak XX/26 på møte den
05.02.2026**

Innhold

1. Kontrollutvalgets formål.....	3
2. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet	3
3. Kontrollutvalgets sammensetning	4
4. Økonomiske rammer og forbruk	5
5. Møter og saker	6
6. Kurs og konferanser	6
7. Kontrollutvalgets sekretariat	7
8. Revisjonsordningen	7
8.1 Regnskapsrevisjon	7
8.2 Forenklet etterlevelseskontroll.....	8
8.3 Forvaltningsrevisjon.....	8
8.4 Eierskapskontroll.....	9
9. Annet kontrollarbeid	9
Vedlegg 1: Oversikt over saker behandlet i 2025	10

1. Kontrollutvalgets formål

Kommunestyrets overordnede ansvar for kontroll utøves gjennom kontrollutvalget, jf. kommuneloven § 23-1. Utvalget skal på vegne av kommunestyret forestå det løpende kontroll med forvaltningen av kommunen samt se til at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning, jf. kommuneloven § 23-2.

Kontrollutvalgets arbeid bidrar til å bygge opp og vedlikeholde tilliten hos innbyggerne til det politiske system og til kommunen som velferdsforvaltning.

2. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e) vedtak som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Kontrollutvalget kan kreve at kommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter kommunelovens § 23-2.

Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen. Kommunestyret kan selv bestemme at denne retten ikke gjelder lukkede møter i kommunestyret.

3. Kontrollutvalgets sammensetning

Kommunestyrets vedtak i sak 85/25: Nyvalg av kontrollutvalget for 2023- 2027:

Leder

Marianne Haukland (H)

Nestleder

Otto Erik Aas (SV)

Medlemmer

Alf Bjørn (ap)

Bente Haug (AP)

Rut Olsen (FRP)

Gjermund Thomassen (FRP)

Magnus Belles (H)

Varamedlemmer

AP/SP

Inger Lise Balladin (AP)

Tony Rishaug (SP)

Marit Inga Sara Pettersen (SP)

Kolbjørn Rafoss (SV)

SV/R/KRF/MDG

Gunnar Tangvik (KRF)

Anne Gunn Hansen(R)

FRP

Roger Blomqvist (FRP)

Ronny Kristianse (FRP)

Beate Digre (FRP)

H/K/ND

Nils Ferdinand Arnesen (H)

Oddveig Hammari (H)

Bengt Slettli (H)

Eva Birgitte Carlsdotter Schjetne(H)

Leander Svea

4. Økonomiske rammer og forbruk

Kontrollutvalget utarbeider årlig forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kommunestyret fastsetter budsjettammen i forbindelse med behandling av kommunens årsbudsjett.

Tilstrekkelige budsjettammer er en forutsetning for at kontrollutvalget skal kunne utføre alle oppgaver utvalget har ansvar for. Det er viktig at kontrollutvalget også har økonomisk handlingsrom til å kunne gjennomføre opplæringstiltak, for eksempel deltakelse på kurs og konferanser.

Kontrollutvalgets utgifter kan deles inn i tre hovedområder:

- kontrollutvalgets interne drift
- kjøp av sekretariatstjenester
- kjøp av revisjonstjenester og eventuelt andre tjenester

Regnskapsmessig forbruk i 2025 i forhold til budsjett var som følger:

	Regnskap	Budsjett inkl. endring
ALLE	3 749 152,77	3 892 000,00
Utgifter	3 749 152,77	3 894 000,00
10523 KM-godtgjørelse trekkpliktig del	575,74	0,00
10800 Fast lønn folkevalgte	123 030,00	123 000,00
10810 Møtegodtgjørelser folkevalgte	10 500,00	44 000,00
10820 Tapt arbeidsfortjeneste folkeva...	22 700,00	47 000,00
10920 Arbeidsgivers andel KLP Felles	24 459,36	23 000,00
10930 Gruppelivsforsikring	1 036,00	1 000,00
11040 Abonnementer og tidsskrifter	4 025,00	4 000,00
11160 Beverting møter etc	0,00	10 000,00
11203 Ikke oppgpl utgiftsdekning	0,00	11 000,00
11500 Kursavgift	0,00	42 000,00
11610 Km-godtgjørelse	1 346,80	4 000,00
11620 Kost og natt godtgjørelser	0,00	5 000,00
11700 Parkeringsavgift	718,87	0,00
11750 Kjøp av transporttjenester	0,00	38 000,00
11880 Yrkesskadeforsikring	69,00	0,00
11973 Kontingenter	14 300,00	15 000,00
13750 Kjøp fra IKS der kommunen er...	3 546 392,00	3 525 000,00
14290 Merverdiavgift kompensasjons...	0,00	2 000,00
Inntekter	0,00	-2 000,00
17290 Mømskompensasjon - Drift	0,00	-2 000,00

Tabell 1 Regnskapsrapport fra Alta kommune, pr. 30.01.2026

Regnskapet er ikke revidert.

5. Møter og saker

Kontrollutvalget har hatt 5 møter og behandlet 63 saker i løpet av året.

Kontrollutvalget har ivarettatt de løpende oppgaver utvalget har ansvar for så godt det har latt seg gjøre. Det mest utfordrende har vært å påse at det utføres forvaltningsrevisjon i samsvar med planer vedtatt av kommunestyret. En nærmere beskrivelse av dette forholdet gis nedenfor, under avsnittet om forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalgets saker kan deles inn i følgende kategorier:

- 1) Påse-ansvar revisjon generelt
- 2) Påse-ansvar regnskapsrevisjon
- 3) Påse-ansvar forvaltningsrevisjon
- 4) Påse-ansvar eierskapskontroll
- 5) Annet kontrollarbeid
- 6) Kontrollutvalgets interne drift

Sakene som er behandlet i 2024 fordeler seg som følger på de ulike kategoriene:

Kategori	Saker
Påse-ansvar revisjon generelt	3
Påse-ansvar regnskapsrevisjon og økonomiforvaltning	7
Påse-ansvar forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	18
Annet kontrollarbeid	10
Kontrollutvalgets interne drift	24
Sum	62

Tabell 2 Kategorier for saker i kontrollutvalget

Vedlegg 1 viser en oversikt over saker som kontrollutvalget i Alta kommune har behandlet i 2025.

6. Kurs og konferanser

Kontrollutvalgsmedlemmer har ikke deltatt på eksterne kurs i 2025. Kontrollutvalget i Alta sendte en forespørsel til Forum for kontroll og tilsyn (FKT) om å arrangere fagseminar lokalt. FKT arrangerer et regionalt fagseminar i Alta 9. april 2026.

7. Kontrollutvalgets sekretariat

Sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget har i perioden vært ivaretatt av KUSEK IKS¹. Selskapet eies av samtlige kommuner i Vest-Finnmark. Den som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalget, er i henhold til kommuneloven § 23-7 direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Sekretariatet har ansvaret for at alle saker som behandles i kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir fulgt opp. Om en sak er forsvarlig utredet er opp til kontrollutvalget å vurdere.² Sekretariatet ivaretar de praktiske sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget, herunder arkiv.

8. Revisjonsordningen

Revisjonsordningen for Alta kommune har blitt ivaretatt ved interkommunalt samarbeid gjennom eierskap i Komrev Nord IKS som eies av kommuner i Finnmark, Troms og Nordland.

Påse-ansvar overfor revisjonen

Kontrollutvalget er i lov pålagt ansvaret for å påse at kommunen har en revisjonsordning som er forsvarlig og i tråd med krav fastsatt i lov og forskrift. Dersom utvalget mener at revisjonsordningen ikke er forsvarlig har det en plikt til å gjøre noe for å bringe forholdet i orden.

Kontrollutvalget har som ledd i påse-ansvaret blitt orientert av revisor om overordnet strategi for regnskapsrevisjon, samt behandlet uavhengighetsvurderinger fra oppdragsansvarlige revisorer.

8.1 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at kommunens og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, og holde seg orientert om at revisjonen foregår i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Utvalget skal avgi uttalelse til kommunens årsregnskap og påse at revisors påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp.

Kontrollutvalget behandlet Alta kommunes årsregnskap og årsmelding for 2024 i møte 30.april 2025 (sak 20/25). Kontrollutvalgets uttalelse om kommunens årsregnskap 2024 er oversendt kommunestyret med kopi til formannskapet i tråd med bestemmelsene i kommuneloven med tilhørende forskrifter.

I det nevnte møte ble Alta Havn KFs særregnskap og årsmelding for 2024 behandlet (sak 19/25), og kontrollutvalgets uttalelse oversendt kommunestyret i tråd med bestemmelsene i kommuneloven med tilhørende forskrifter.

¹ KUSEK IKS står for Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS/Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotte Cállingoddi SGO.

² Dette framgår av punkt 9.4.4 i Prop. 46 L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Oppfølging av revisjonsmerknader

En av kontrollutvalgets oppgaver er å påse at revisors påpekninger blir fulgt opp av kommunens administrasjon. Revisor har ikke sendt særskilte merknader

8.2 Forenklet etterlevelseskontroll

I kommunelov § 24-9 stilles det krav om at kommunens regnskapsrevisor skal se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Dette kravet inngår også som en naturlig del av kontrollutvalgets påse-ansvar overfor revisjonen og kommuneforvaltningen.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen. Kontrollen er i kommuneloven benevnt som forenklet etterlevelseskontroll.

Revisor skal årlig, og senest 30. juni, avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektøren om resultatet av kontrollen. I 2024 har revisor kontrollert kommunens finansforvaltning. Revisor hadde ingen merknader. Kontrollutvalget behandlet saken i sak 43/25 i møte 11. september 2025.

8.3 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er av myndighetene karakterisert som et grunnleggende element i kommunens demokratiske egenkontroll. Kontrollutvalget skal påse at kommunens virksomhet jevnlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i kommunelov og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Kontrollutvalget skal utrede behov for, planlegge og bestille forvaltningsrevisjon og rapportere resultatene av forvaltningsrevisjoner til kommunestyret. Kommunedirektør skal følge opp vedtak i kommunestyret, og gjøre nødvendige endringer og forbedringer i forvaltningen. Kontrollutvalget skal følge opp vedtak i kommunestyret.

Kontrollutvalget skal følge opp om og hvordan vedtak i kommunestyret er iverksatt.

Kontrollutvalget gjennomfører forvaltningsrevisjoner i tråd med planen for forvaltningsrevisjon for perioden 2025–2028. Planen ble vedtatt av kommunestyret i sak 89/24 i møte 12. november 2024.

Rapporter fra forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har behandlet

- Rapport fra forvaltningsrevisjon av IKT i grunnskolen, i sak 30/25, den 5. juni 2025.
- Rapport fra forvaltningsrevisjon av avvik og varsling, i sak 31/25, den 5. Juni 2025

Sakene er sendt til kommunestyret med kontrollutvalgets innstilling til vedtak. Rapportene er behandlet i kommunestyret henholdsvis i sak PS 67/2025 og PS 66/2025 på møte den 23. september 2025.

Kontrollutvalget har godkjent overordnet prosjektskisse for av kontraktinngåelse for midlertidige rådhuslokaler. Rapport levert 1.12.2025. Kontrollutvalget behandler rapporten i februar 2026.

Oppfølging av tidligere gjennomført forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har i behandlet følgende oppfølging av tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner:

- 7/25 Oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjon av vaktmestertjeneste
- 57/25 Oppfølging av forvaltningsrevisjon i sikkerhet og beredskap- Alta kommune - 2021
- 58/25 Oppfølging av forvaltningsrevisjon om rus og psykisk helsevern, Alta kommune
- 59/25 Oppfølging av forvaltningsrevisjon om rutiner for ansettelse

Sakene er sendt til kommunestyret.

8.4 Eierskapskontroll

Det er ikke gjennomført eierskapskontroll i 2025.

9. Annet kontrollarbeid

Av annet arbeid i kontrollutvalget i 2025 kan følgende nevnes:

- 3 henvendelser fra innbyggere.
- Orienteringer fra kommunedirektør om aktuelle saker
- Vedtak av kommunikasjonsstrategi for kontrollutvalget
- Vedtak av reglement for kontrollutvalget
- Vedtak av interne rutiner for oppstart, bestilling, behandling og oppfølging forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll .

Leder i kontrollutvalget har deltatt på møter i kommunestyret hvor det har vært saker fra kontrollutvalget.

Alta, 5.februar 2026
for kontrollutvalget i Alta kommune

Marianne Haukland / sign.
leder

Vedlegg 1: Oversikt over saker behandlet i 2025

01/25	Virksomhetsbesøk - Alta omsorgssenter
02/25	Orienteringssak - vedtatt plan for eierskapskontroll i Alta kommune i perioden 2025 -2028
03/25	Orienteringssak - Vedtatt plan for forvaltningsrevisjoner i Alta kommune i perioden 2025-2028
04/25	Status på bestilt forvaltningsrevisjon av grunnskolen - IKT i opplæringen
05/25	Status på bestilt forvaltningsrevisjon av avvik og varsling i helse- og omsorgssektoren
06/25	Uavhengighetsvurdering oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor-
07/25	Oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjon av vaktmestertjeneste
08/25	Forslag til revidering av reglement for kontrollutvalget i Alta kommune
09/25	Kontrollutvalgets evaluering av sitt arbeid i 2024
10/25	Årsmelding 2024 for kontrollutvalget i Alta kommune
11/25	Oppfølging av sak 49/24 - inngåelse av midlertidige leieavtale for rådhusfunksjoner
12/25	Referatsaker møte 01- 25
13/25	Referatsaker møte 06-25
14/25	Eventuelt – status boligtomter i Alta
15/25	Endring av møteplan for 2025
16/25	Godkjenning av innkalling
17/25	Godkjenning av saksliste
18/25	Orientering om status boligtomter - Alta kommune
19/25	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2024 - Alta havn KF
20/25	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2024 - Alta kommune
21/25	Rutiner for oppstart, bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
22/25	Status på bestilt forvaltningsrevisjon av grunnskolen - IKT i opplæringen
23/25	Status på bestilt forvaltningsrevisjon av avvik og varsling i helse- og omsorgssektoren
24/25	Oppstart forvaltningsrevisjon om kontraktinngåelse for midlertidige rådhuslokaler - Alta kommune
25/25	Kommunikasjonsstrategi - kontrollutvalget i Alta kommune
26/25	Endringer i møteplan for 2025 - kontrollutvalget i Alta
27/25	Referatsaker møte 02-25
28/25	Godkjenning av innkalling
29/25	Godkjenning av saksliste
30/25	Rapport fra forvaltningsrevisjon av IKT i grunnskolen
31/25	Rapport fra forvaltningsrevisjon av avvik og varsling, Alta kommune
32/25	Overordnet prosjektskisse for forvaltningsrevisjon av kontraktinngåelse for midlertidige rådhuslokaler/fasiliteter
33/25	Reglement for kontrollutvalget i Alta kommune
34/25	Referatsaker møte 03-25

35/25	Godkjenning av innkalling
36/25	Godkjenning av saksliste
37/25	Protokoll fra forrige møte i kontrollutvalget
38/25	Statusrapport - forvaltningsrevisjon av kontraktinngåelse for midlertidige rådhuslokaler- Alta kommune
39/25	Orientering om status på oppfølging av gjennomførte forvaltningsrevisjoner i Alta kommune
40/25	Orientering om revisors oppsummering av årsregnskap
41/25	Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors vurdering av uavhengighet - Alta kommune og Alta Havn KF
42/25	Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av uavhengighet- Alta kommune og Alta Havn KF
43/25	Rapport fra forenklet etterlevelseskontroll 2024 - Alta kommune
44/25	Eventuell deltakelse på kontrollutvalgslederskolen del 3 i regi av FKT
45/25	Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontrollarbeidet i 2026- Alta kommune
46/25	Referatsaker møte 04-24 KU Alta
47/25	Eventuelt - Økonomisk situasjon i Alta kommune
48/25	Godkjenning av innkalling
49/25	Godkjenning av saksliste
50/25	Protokoll fra forrige møte i kontrollutvalget
51/25	Regional dagsamling for kontrollutvalg i Vest- Finnmark i regi av Forum for kontroll og tilsyn (FKT)
52/25	Orientering om økonomisk situasjon i Alta kommune
53/25	Revisjonsstrategi 2025 for Alta kommune
54/25	Forenklet etterlevelseskontroll for økonomiforvaltning 2025 - revisors risiko- og vesentlighetsvurdering
55/25	Revisjonsstrategi 2025 Alta Havn KF
56/25	Statusrapport - forvaltningsrevisjon av kontraktinngåelse for midlertidige rådhuslokaler- Alta kommune
57/25	Oppfølging av forvaltningsrevisjon i sikkerhet og beredskap- Alta kommune - 2021
58/25	Oppfølging av forvaltningsrevisjon om rus og psykisk helsevern, Alta kommune
59/25	Oppfølging av forvaltningsrevisjon om rutiner for ansettelser
60/25	Henvendelse til kontrollutvalget i Alta kommune
61/25	Årsplan og møteplan 2026 - Kontrollutvalget i Alta kommune
62/25	Referater

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	5. februar 2026	J.nr:	KUSEK02392

Sak 7/26

ORIENTERING OM KOMMUNESTYRETS BUDSJETTVEDTAK KONTROLLARBEID ALTA KOMMUNE I 2026

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar kommunestyrets vedtak om budsjett for kontrollarbeidet i Alta kommune for 2026 til orientering.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget foreslo i sak 43/ 25, en netto budsjetttramme på kr 4 063 500,- til kontrollarbeid i Alta kommune i 2026.

Kommunestyret har vedtatt følgende budsjett for kontrollarbeide i Alta kommune i 2026.

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

	Budsjett inkl. endring
ALLE	4 064 000,00
Utgifter	4 066 000,00
10800 Fast lønn folkevalgte	125 000,00
10810 Møtegodtgjørelser folkevalgte	46 000,00
10820 Tapte arbeidsfortjeneste folkeva...	52 000,00
10920 Arbeidsgivers andel KLP Felles	22 000,00
11040 Abonnementer og tidsskrifter	4 000,00
11203 Ikke oppgpl utgiftsdekning	9 000,00
11500 Kursavgift	43 000,00
11610 Km-godtgjørelse	4 000,00
11620 Kost og natt godtgjørelser	5 000,00
11750 Kjøp av transporttjenester	38 000,00
11973 Kontingenter	15 000,00
13750 Kjøp fra IKS der kommunen er...	3 701 000,00
14290 Merverdiavgift kompensasjons...	2 000,00
Inntekter	-2 000,00
17290 Momskompensasjon - Drift	-2 000,00

Kommunestyret har fastsatt rammen for kontrollarbeidet i tråd med forslaget til kontrollutvalget.

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	5. februar 2026	J.nr:	KUSEK02394

Sak 8/26

EVENTUELL DELTAKELSE PÅ FAGDAG FOR KONTROLLUTVALG - ALTA 9. APRIL 2026

Saksdokumenter:

- Link til informasjon om fagdag 9. april 2026:
[Fagdag for kontrollutvalg - Alta 9. april 2026 - Forum for kontroll og tilsyn](#)

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget melder på følgende medlemmer/ varamedlemmer til fagdagen:

Saksopplysninger:

Forum for kontroll og tilsyn (FKT) arrangerer Fagdag for kontrollutvalg i Alta 9. april 2026..

- Pris: 2200 (medlemmer), 2500 (andre)
- Påmeldingsfrist: 6. februar 2026

Arrangementet er et lokalt arrangement i regi av Forum for kontroll og tilsyn etter initiativ fra kontrollutvalget i Alta.

Målgruppen er medlemmer og varamedlemmer i kontrollutvalgene i regionen Vest-Finnmark. .

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

Det er avsatt kr. 43 000,- til konferanser og kurs, og kr. 42 000,- i reiseutgifter. i budsjettet i 2026.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet foreslår at kontrollutvalget melder medlemmer og varamedlemmer til fagdagen.

Hittil har et medlem i kontrollutvalget i Alta meldt seg til fagdagen.

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	5. februar 2026	J.nr:	KUSEK02393

Sak 9/26

EVENTUELL DELTAKELSE PÅ FAGKONFERANSE I REGI AV FKT

Saksdokumenter:

- Link til informasjon om Fagkonferanse, 2.-3 juni 2026:
[Fagkonferansen 2026 2. - 3. juni - Forum for kontroll og tilsyn](#)

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sekretariatet har ikke noe forslag til vedtak i saken.

Saksopplysninger:

Forum for kontroll og tilsyn (FKT) arrangerer Fagkonferans , den 2.- 3 juni 2026 på Clarion Hotel Oslo Airport.

I kontrollutvalgets budsjett for 2026 er det budsjettet med kr 43 000 til opplæring/kurs/konferanser, og kr. 42 000 til reiseutgifter.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet har ikke noe forslag til vedtak i saken.

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

S A K S F R A M L E G G

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	5. februar 2026	J.nr:	KUSEK02389

Sak 10/26 : REFERATSAKER

Saksopplysninger og sekretariatets tilrådninger:

Følgende referatsaker foreligger til møtet:

- 1. Referatsak 1/26**
Vedrørende ekstern kvalitetskontroll - KomRev NORD IKS

Sekretariatets forslag til vedtak:
Referatsak 1/26 tas til orientering.

Lars-Andre Hanssen

From: Lars-Andre Hanssen <lars-andre.hanssen@komrevnord.no>
Sent: 27 January 2026 17:14
To: Post <post@kusek.no>
Cc: Kate M. Larsen <kate.m.larsen@kusek.no>
Subject: Vedrørende ekstern kvalitetskontroll - KomRev NORD IKS [KUSEK02383]
Attachments: Kvalitetskontroll 2025 - KomRev NORD IKS.pdf; Brev til eierkommunnene - bestått kvalitetskontroll.pdf

TLP:GREEN

Hei!

KomRev NORD ønsker å informere våre eiere om at selskapet også i år har bestått den obligatoriske kvalitetskontrollen gjennomført av Kontroll og revisjon i kommunene (NKRF).

Kontrollen er en del av det nasjonale systemet for kvalitetskontroll av kommunale revisjonstjenester og bekrefter at vårt arbeid utføres i samsvar med gjeldende revisjonsstandarder og regelverk.

Vi viser til de to vedleggene som følger vedlagt, og ber om at resultatet legges frem for kontrollutvalgene.

Ved spørsmål kan undertegnede kontaktes.

Med vennlig hilsen

Lars-André Hanssen

Administrerende direktør

KomRev NORD IKS

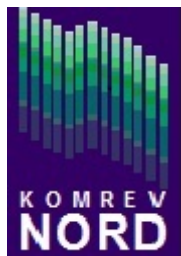
E-post: lah@komrevnord.no

Tlf: 77 60 05 07/41 69 52 80

Adresse: Vestregata 33

9008 Tromsø

www.komrevnord.no

Kvalitetskontrollkomiteen

Kontroll nr. 2504
KomRev Nord IKS
post@komrevnord.no

Kopi:
Kristin.Hansstein@romerikerevisjon.no
terje.gronli@krv.oslo.kommune.no
renatebor@ofk.no

Forbundsbasert kvalitetskontroll utført 2025

Kvalitetskontrollkomiteen har i møte 17. november 2025 behandlet kontrollrapporter for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll iht. reglement for kvalitetskontroll.

Kontrollen er gjennomført i samsvar med kontrollordning vedtatt av årsmøtet i NKRF 2021. Ordningen innebærer at det er gjort egne vedtak for enheten mht. kvalitetssikringssystemer og for hver enkelt oppdragsansvarlig revisor mht. kontrollerte revisjonsoppdrag.

Med bakgrunn i kontrollrapportene har komiteen fattet følgende vedtak:

Vedtak etter kontroll av kvalitetssikringssystemer: *Godkjent*. Kontrollen viser at enheten har et betryggende skriftlig system for kvalitetssikring.

Vedtak etter kontroll av regnskapsrevisjon:

Oppdragsansvarlig revisor 2504A: *Godkjent*. Kontrollen har ikke avdekket vesentlige mangler og avvik knyttet til planleggingen og gjennomføringen av de oppdrag som er kontrollert.

Oppdragsansvarlig revisor 2504B: *Godkjent*. Kontrollen har ikke avdekket vesentlige mangler og avvik knyttet til planleggingen og gjennomføringen av de oppdrag som er kontrollert.

Vedtak etter kontroll av forvaltningsrevisjon:

Oppdragsansvarlig revisor 2504A: *Godkjent*. Kontrollen har ikke avdekket vesentlige mangler og avvik knyttet til planleggingen og gjennomføringen av de oppdrag som er kontrollert.

Oppdragsansvarlig revisor 2504B: *Godkjent*. Kontrollen har ikke avdekket vesentlige mangler og avvik knyttet til planleggingen og gjennomføringen av de oppdrag som er kontrollert.

Komiteen ber enheten og oppdragsansvarlige revisorer merke seg de forbedringspunkter kontrollørene har identifisert.

Jessheim, 23. november 2025

For Kvalitetskontrollkomiteen i NKRF

Øyvind Nordbrønd Grøndahl (sign.)

